

ARKEOL. OS. 247/1.11.2006

M

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

**VAMMALA
LIEKOVEDEN ETELÄOSAN JA LIEKOSAAREN ARKEOLOGINEN
INVENTOINTI 2005**

Vadim Adel
Kulttuuriympäristöyksikkö
Pirkanmaan maakuntamuseo 2005

Kansi: Tuija Rikala
Etukannen kuva: Yleiskuva Kaistin kivikautisesta asuinpaikasta. Vadim Adel
Takakannen kuva: Pronssisolki Roismalan Ristimäen röykyökalmistosta. Suomen Museo X. 1903

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	3
Yleistä.....	3
Tutkimusalue.....	3
Aiemmat tutkimukset.....	4
Inventoinnin tavoitteet ja metodit.....	4
LUETTELOT JA YLEISKARTAT	6
Luettelo inventointikohteista.....	6
Yleiskartta 1: inventointialue ja -kohteet.....	8
Yleiskartta 2: inventoinnissa tarkastetut alueet.....	9
INVENTOINTIKOHTTEET	10
Kiinteät muinaisjännökset	
1. Tuomisto [1], röykkiöitä.....	10
2. Roismala Ristimäki [2], rautakautinen röykkiökalmisto.....	15
3. Torra-Maijala [3], rautakautinen polttokalmisto.....	22
4. Hyrkki, historiallisen ajan talon tontti.....	28
5. Papumäki, rautakautinen(?) ja/tai historiallinen asuinpaikka, tervahauta ja röykkiö....	32
6. Pakilansuo, kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka.....	36
7. Kaisti, kivikautinen asuinpaikka ja kiviröykkiöitä.....	40
8. Liekosaari [18], rautakautinen röykkiökalmisto.....	44
9. Liekosaari 2, kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka.....	48
10. Liekosaari 3, röykkiöitä.....	52
Muut kohteet	
11. Rantapelto, tuhoutunut esihistoriallinen asuinpaikka.....	56
12. Maijala, kivikautinen irtolöytöpaikka.....	62
13. Vilppala, uuden ajan talon tontti.....	65
14. Pontola, kivikautinen irtolöytöpaikka.....	68
15. Nuutila, uuden ajan kiukaan raunio ja rakennuksen pohja.....	71
16. Kaalisaari, tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka.....	74
YHTEENVETO.....	77
Arkistolähteet.....	78
Kirjallisuus.....	79
Lyhenteet.....	79
Negatiiviluettelo	80
Dialuettelo.....	81
Liitteet:	
- löytöluettelo, 12 s.	
- pinnakkaiset, 1 s.	

JOHDANTO

Yleistä

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti toukokuussa 2005 Liekoveden eteläosan rannikon ja Liekosaaren arkeologisen inventoinnin Vammalassa. Kenttätöitä johti kulttuuriympäristöyksikön tutkija, FM Vadim Adel, joka teki myös tarvittavat esi-, jälkityöt ja raportin. Tutkimusapulaisena kenttätöissä toimi yksikön harjoittelija, arkeologian opiskelija Elina Pajunen. Kenttätöitä suoritettiin 2.-25.5.2005, jälkityöt ja raportti tehtiin 29.8.-10.10.2005 välisenä aikana. Töiden valvojana toimi tutkija, FM Ulla Lähdesmäki. Tutkimukset rahoitti Vammalan kaupunki, niiden kokonaiskustannukset olivat n. 9100 euroa. Yhteyshenkilönä Vammalassa oli Tyrvään seudun museonhoitaja, FL Pekka Koskinen. Museoviraston arkeologian osaston muinaisjäännösten hoitoyksikön Tampereen toimipisteestä (tutkija Olli Soininen) saatiin lainaksi kahdeksi päiväksi vene Liekosaaren inventointia varten.

Tutkimusalue

Inventointialue sijaitsee Vammalan kaupungin alueen länsirajan tuntumassa ja välittömästi keskustan SW-puolella. Noin 3,8 km pitkä (NW-SE) ja 1-2 km leveä Liekovesi, jonka nykyinen vedenpinnan korkeus on n. 57,5 m mpy (merenpinnan yläpuolella), on läntisin ja alimmainen järvi pitkässä järviketjussa, josta saa alkunsa Kokemäenjoki. Liekovesi laskee siihen Hartolankosken kautta, joka sijaitsee järven lounaispäässä. Liekoveden vastakkaisessa, koillisessa päässä on Vammaskoski, jonka kautta pääsee Rautavedelle. Kaupungin keskusta sijaitsee Vammaskosken etelärannalla, Lieko- ja Rautaveden välisellä niemellä. Hartolankoskeen on 1940-luvun lopulla rakennettu voimala, jonka pato nosti Liekoveden tason runsaat puoli metriä (Salo 2004b: 121). Järven etelärannalle on kuitenkin rakennettu suojavallit, jotka pitävät järvenpinnan alapuolelle jääneet pellot kuivina.

Inventointialueeseen kuuluivat Liekoveden eteläranta lukuun ottamatta sen länsipäässä sijaitsevaa laajaa Kaukolan kalmistoaluetta, jonka maakuntamuseo oli inventoinut aikaisemmin (Pellinen 2002), ja järven keskellä, lähempänä sen länsirantaa sijaitseva 1,2 km (W-E) x 0,6 km kokoinen Liekosaari. Etelässä tutkimusalueen rajana oli kantatie 41 (Tampere-Rauma), joka kulkee koillisesta lounaaseen em. vesireittiä pitkin. Idässä inventoitiin keskustaan vievälle, N-S-suuntaiselle Turuntielle/Itsenäisydentielle saakka (ks. *Yleiskartta 1*). Inventointialueen laajuus oli yhteensä n. 3,5 km (NW-SE) x 2,5 km.

Alueen päämaalaji on savi, joka muodostui jääkauden jälkeen meren pohjalle. Moreeni esiintyy pääasiassa pieninä saarekkeina korkeammilla paikoilla. Alueen itäosassa sijaitsevan, Liekovedestä kaakkoon pistävän Roismalanlahden pohjukassa maaperä on turvetta. Toinen, laajempi turvealue sijaitsee tutkimusalueen lounaisosassa, Pakilansuon kohdalla ja lähipelloilla. Paikalla on siis todennäköisesti ollut joskus n. 1 x 0,5 km kokoinen järvi tai pitkälle etelään ulottunut Liekoveden lahti, joka kasvoi myöhemmin umpeen. Tutkimusalueen kallioperä tulee näkyviin vain harvoin. Suurin osa alueesta on melko tasaista peltoa, jonka korkeus on alle 60 m mpy. Alueen korkein piste (yli 75 m mpy) sijaitsee sen SW-kulmassa, Pakilansuon eteläpuolella olevan mäen laella. Toinen yli 75 m korkea mäki on inventointialueen NE-kulmassa, taajama-alueella (perus- ja maaperäkartat 2121 04 Kiikka ja 2121 07 Vammala).

Vammalan alue vapautui jääpeitteestä n. vuoteen 9000 eKr. mennessä jäätikön vetäytyessä kohti pohjoista ja koillista noin 150-300 m:n vuosivauhdilla (Alhonen 1991: 44-45; 1993: 16). Heti jäätikön sulamisen jälkeen koko alue joutui Yoldian muinaismeren alle. Maankohoamisen seurauksena se on tämän jälkeen vähitellen kohonnut kuivaksi maaksi. Itämeren historian seuraavan vaiheen - Ancyclusjärvi -vaiheen (n. 8800-7000 eKr.) loppuun mennessä vapautuivat veden peitosta inventointialueen korkeimmat, ainakin 70 m:n yläpuolelle ulottuvat mäet. Liekovesi kuroutui itsenäiseksi järveksi n. 6400 eKr. alkaneen Litorina-merivaiheen aikana, mesoliittisen tai esikeraamisen kivikauden (n. 8500-5100 eKr.) lopussa*.

Aiemmat tutkimukset

Inventointialueen arkeologinen tutkimus alkoi vuonna 1903, jolloin Juhani Rinne suoritti osittain tuhoutuneen, mutta hyvin rikkaan hautaröykkiön tutkimukset Ristimäen torpan tontilla (inventointikohde nro 2; Rinne 1903a; 1903b: 82-86). Seuraavana vuonna hän kartoitti kaikki Ristimäen röykkiöt ja lisäksi laajan Torranniemen kalmistoalueen (kohde 3; Rinne 1904a; 1904b). Viimeksi mainittua kävivät myöhemmin tarkastamassa A. M. Tallgren vuonna 1917 ja Julius Ailio v. 1923 (Ailio 1923). Liekosaaren hautaröykkiöt (kohde 8) kartoitti C. F. Meinander vuonna 1946, ja Helmer Salmo kaivoi niistä kuusi jo seuraavana vuonna (Meinander 1946; Salmo 1948: 1-4).

Alueen rautakautisten kalmistojen laajimmat kaivaustutkimukset suoritti Turun yliopisto 1980-luvulla. Jukka Luoto, Martti Pärssinen ja Jari Niemelä tutkivat v. 1980 yhden suuren hautakummun Ristimäen kalmistoalueella. Kaivausten yhteydessä kartoitettiin uudestaan suurin osa Ristimäen itäisestä röykkiöryhmästä (Luoto & Pärssinen 1980; Salo 2004: 233-235). Helena Ojala suoritti v. 1986 koekaivaukset Torran ja Ristimäen kalmistoalueilla (Ojala 1987: 13-14) ja viimeksi mainitulla tutki myös yhden röykkiön v. 1987-88 (Ojala 1988; Ojala & Kolehmainen 1989). Museovirasto teki koekaivauksia Torran ja Liekosaaren kalmistojen laajuuden selvittämiseksi v. 1985 ja 1990 (Bergström 1985; Heikkurinen-Montell 1990).

Ensimmäisen muinaisjäännösinventoinnin Vammalan alueella suoritti Aarni Erä-Esko vuonna 1949. Hän löysi tutkimusalueeltamme yhden uuden röykkiöryhmän Tuomiston talon maalta (Erä-Esko 1949: 16). Helena Ojala teki v. 1986 Liekoveden ympäristön rautakautisten kalmiskohteiden inventoinnin, jolloin kartoitettiin uudestaan mm. Ristimäen ja Liekosaaren hautaröykkiöt (Ojala 1987: 8-11). Inventoinnissa saatiin runsaasti uutta tietoa röykkiöiden koosta ja rakenteesta, mutta itse kartoitus oli aikaisempiin verrattuna hyvin epätarkka. Myöskään Liekosaassa tehty koekuopitus uusien muinaisjäännösten löytämiseksi ei tuonut tuloksia (Ojala 1987: 16-17).

Tähänastinen arkeologinen tutkimus Liekoveden alueella on siis ollut keskittynyt lähes poikkeuksetta rautakautisiin muinaisjäännöksiin. Poikkeuksena olivat Nils Cleven vuonna 1934 ja A. Erä-Eskon v. 1949 tekemät tarkastukset Kaalisaaressa tuhoutuneella kivikautisella asuinpaikalla (kohde 16). Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaan inventointialueelta on tunnettu ennestään yhteensä neljä kiinteää muinaisjäännöstä (kohteet 1-3 ja 8). Lisäksi on ollut tiedossa kaksi kivikautista irtolöytöpaikkaa (kohteet 12 ja 14).

* Kaikki mainitut vuosiluvut ovat kalibroituja eli kalenterivuosina ilmoitettuja. Konventionaalisen radiohiilikronologian kalibroinnissa käytettiin *CalPal* -ohjelmaa (<http://www.calpal-online.de/>).

Inventoinnin tavoitteet ja metodit

Inventoinnin tavoitteena oli tarkastaa kaikki alueen ennestään tunnetut arkeologiset kohteet sekä löytää ja dokumentoida aikaisemmin tuntemattomat kiinteät muinaisjäännökset. Uusia kohteita etsittiin ensisijaisesti topografisesti otollisilta alueilta sekä tunnetuilta irtolöytöpaikoilta. Historiallisen ajan muinaisjäännösten paikantamisessa käytettiin lisäksi vanhoja karttoja 1600-1900-luvuilta. Inventointialueen keskiosassa, Torranniemen eteläpuolella olevan laajan peltoalueen NE-reunalla tehtiin tavallisten inventointitoimenpiteiden lisäksi intensiivinen ja melko systemaattinen koekuopitus n. 300 m:n matkalla tilaan RN:o 43:0 kohdistuvien rakennuspaineiden vuoksi. Kaikki tarkastetut kohteet sekä inventoinnin aikana tarkastetut alueet on merkitty *Yleiskarttoihin*.

Inventoinnin kenttätömenetelmiin kuuluivat koekuopitus, pintapoininta ja muinaisjäännösten näkyvien rakenteiden visuaalinen havainnointi. Koekuopat kaivettiin paikkoihin, jotka valittiin topografian ja muinaisjäännösten näkyvien piirteiden perusteella intuitiivisesti tai pintapoininnan tulosten perusteella, tarvittaessa säännöllisin välein. Kuoppien pituus ja leveys vaihtelivat 40-50 cm välillä. Koekuopat kaivettiin pääsääntöisesti puhtaaseen pohjamaahan tai peruskalliolle asti lapiolla ja lastalla, kaivettu maa seulottiin tarvittaessa; kaivaminen lopetettiin yleensä, mikäli vastaan tuli kiinteä muinaisrakenne, esim. kalmistokiveys. Koekuopat peitettiin kaivamisen jälkeen. Koekuoppien lisäksi tehtiin pieniä lapionpistoja ja kairauksia ns. T-piikillä. Kaikki löydölliset koekuopat dokumentoitiin sanallisin kuvauksin ja merkitsemällä pohjakarttoihin; Torranniemen alueella myös kaikki löydöttömät koekuopat dokumentoitiin (kohteet 3, 11 ja 12). Pintapoinintaa tehtiin pääasiassa pelloilla sekä muualla, missä maanpinta oli rikottuna.

Inventoinnissa pyrittiin selvittämään jokaisen kohteen tarkka sijainti ja laatu sekä arvioimaan sen laajuus löytöjen levinneisyyden, näkyvien rakenteiden, maaston topografian ja aikaisempien arkistotietojen perusteella. Kaikki kohteet dokumentoitiin kentällä valokuvaamalla, sanallisin kuvauksin ja merkitsemällä Vammalan kaupungin toimittamiin pohjakarttoihin mittakaavassa 1:1000-5000 n. 5-10 m:n tarkkuudella. Torranniemen alueen koekuopat merkittiin tarkkuudella ± 1 m. Etäisyysmittaukset maastossa suoritettiin 1 m:n tarkkuudella etäisyysmittarilla *Bushnell Laser 500*, 50 m:n mittanauhalla ja askelmitalla tai silmämääräisesti n. 1-5 m:n tarkkuudella riippuen tilanteesta; suunnat mitattiin 360° bussolin avulla. Kohteiden paikantamisessa käytettiin lisäksi GPS-navigaattoria *Magellan SporTrak*. Jälkitöissä paikkatiedot siirrettiin kenttäkarttoista *MapInfo* -pohjaiseen tietokantaan, jonka avulla laskettiin kohteiden koordinaatit ja josta tulostettiin kaikki raportin kartat; GPS-koordinaatit siirrettiin suoraan digitaalisiin karttoihin. Kaikki inventointikohteiden tiedot tallennettiin maakuntamuseon *Access* -pohjaiseen *Pirkanmaan muinaisjäänöstietokantaan*, josta tulostettiin raportin pääosa. Kohteiden koordinaattitiedot on ilmoitettu raportissa sekä perus- (x ja y), että yhtenäiskoordinaatteina (p ja i) 5 m:n tarkkuudella. Kohdekarttoihin on merkitty vain peruskoordinaattiverkon (kaista 2) pisteet. Karttoja piirrettäessä havaittiin, että samaan MapInfo-karttaikkunaan avatun PerusCD -kartan kohteet sijaitsevat pääsääntöisesti 4 m idempänä ja noin 2 m etelämpänä Vammalan kaupungin kantakartan kohteisiin verrattuna. Röykkiöitä merkittäessä PerusCD -karttapohjaan niiden y - tai i -koordinaattien pitää siis olla vastaavasti 2-4 m suurempia, kuin tähän raporttiin kirjatut.

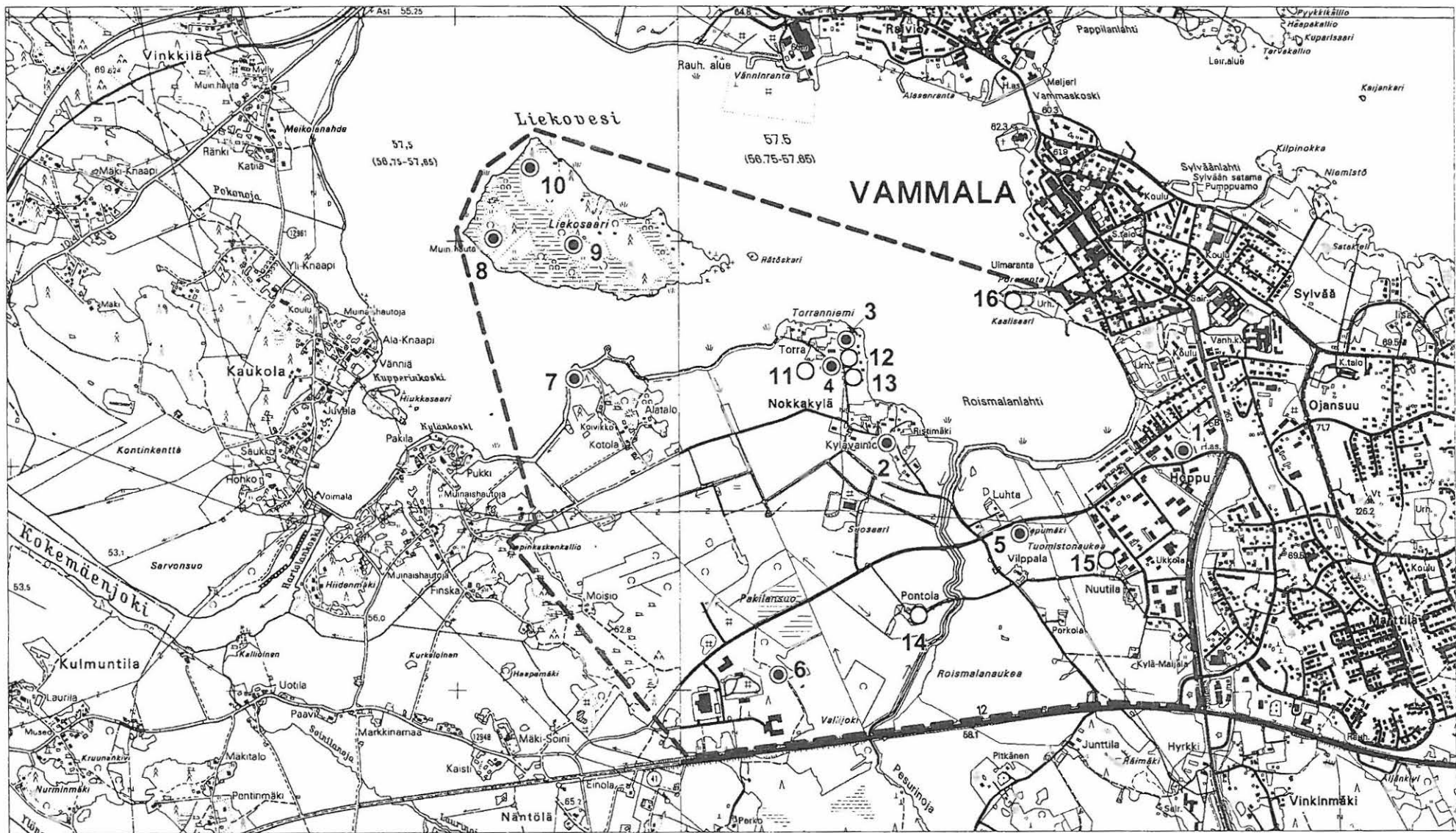
Inventoinnin yhteydessä saadut esihistorialliset löydöt sekä kaikki mustavalkonegatiivit ja diat luettelointiin/arkistointiin Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin: löydöt päänumerolle KM 35226-35231 (diar. 16.9.2005), negatiivit numeroille 136488-136511, diat 55920-55943. Hyrkin historialliselta talon paikalta (kohde 4) saadut löydöt luettelointiin Kansallismuseon historiallisiin kokoelmiin päänumerolle KM 2005045.

LUETTELOT JA YLEISKARTAT

LUETTELO INVENTOINTIKOhteista

Inv. nro	Kohteen nimi	Laji	Ajoitus	MJ-luok-ka	Lisätietoja	Sijainti (peruskartta ja koordinaatit)
1	Tuomisto	röykkiöitä (6 kpl)	rautakausi?	1	mj.rek.nro 912010001	PK 212107 VAMMALA X:6803055-6803085, Y:2442255-2442290, P:6809405-6809435, I:3281720-3281750, Z:62-65
2	Roismalan Ristimäki	röykkiö-kalmisto	rautakausi	1/2	mj.rek.nro 912010002	PK 212107 VAMMALA X:6802930-6803220, Y:2440760-2441075, P:6809335-6809635, I:3280230-3280540, Z:59-63
3	Torra-Maijala	poltto-kalmisto	rautakausi	2/3	mj.rek.nro 912010003	PK 212107 VAMMALA X:6803520-6803600, Y:2440740-2440770, P:6809940-6810020, I:3280225-3280260, Z:60-65
4	Hyrkki	asuinpaikka (talon tontti)	hist. aika/ rautakausi?	2	uusi kohde	PK 2121 07 Vammala X:6803430-6803460, Y:2440680-2440695, P:6809850-6809885, I:3280160-3280180, Z:62-64
5	Papumäki	asuinpaikka/ tervahauta?/ peltoröykkiö	rautakausi?/ hist. aika	2	uusi kohde	PK 2121 07 Vammala X:6802645-6802740, Y:2441480-2441595, P:6809030-6809120, I:3280925-3281045, Z:58-62
6	Pakilansuo	asuinpaikka	kivi- tai varhais- metallikausi	2	uusi kohde	PK 2121 07 Vammala X:6802065-6802070, Y:2440440-2440450, P:6808500-6808505, I:3279860-3279870, Z:62-63
7	Kaisti	asuinpaikka ja röykkiöitä	kivikausi/ ajoittamaton	2	uusi kohde	PK 2121 04 Kiikka X:6803370-6803435, Y:2439515-2439545, P:6809845-6809910, I:3278995-3279020, Z:59-61
8	Liekosaari	röykkiö-kalmisto	rautakausi	1	mj.rek.nro 912010018	PK 212104 Kiikka X:6803965-6804060, Y:2439115-2439240, P:6810455-6810550, I:3278625-3278750, Z:59-62
9	Liekosaari 2	asuinpaikka	kivi- tai varhais- metallikausi	2	uusi kohde	PK 2121 04 Kiikka X:6803987, Y:2439532, P:6810462, I:3279039, Z:61-62
10	Liekosaari 3	röykkiöitä (2 kpl)	ajoittamaton	2	uusi kohde	PK 2121 04 Kiikka X:6804325-6804335, Y:2439330-2439340, P:6810810-6810820, I:3278850-3278865, Z:62
11	Rantapelto	asuinpaikka	esihist. aika	-/3	uusi kohde	PK 2121 07 Vammala X:6803330-6803510, Y:2440440-2440740, P:6809760-6809940, I:3279920-3280220, Z:57,5-61
12	Maijala	irtolöytö-paikka	kivikausi	-	KM 4269, kivitalta	PK 2121 07 Vammala X:6803500, Y:2440770, P:6809920, I:3280250, Z:64

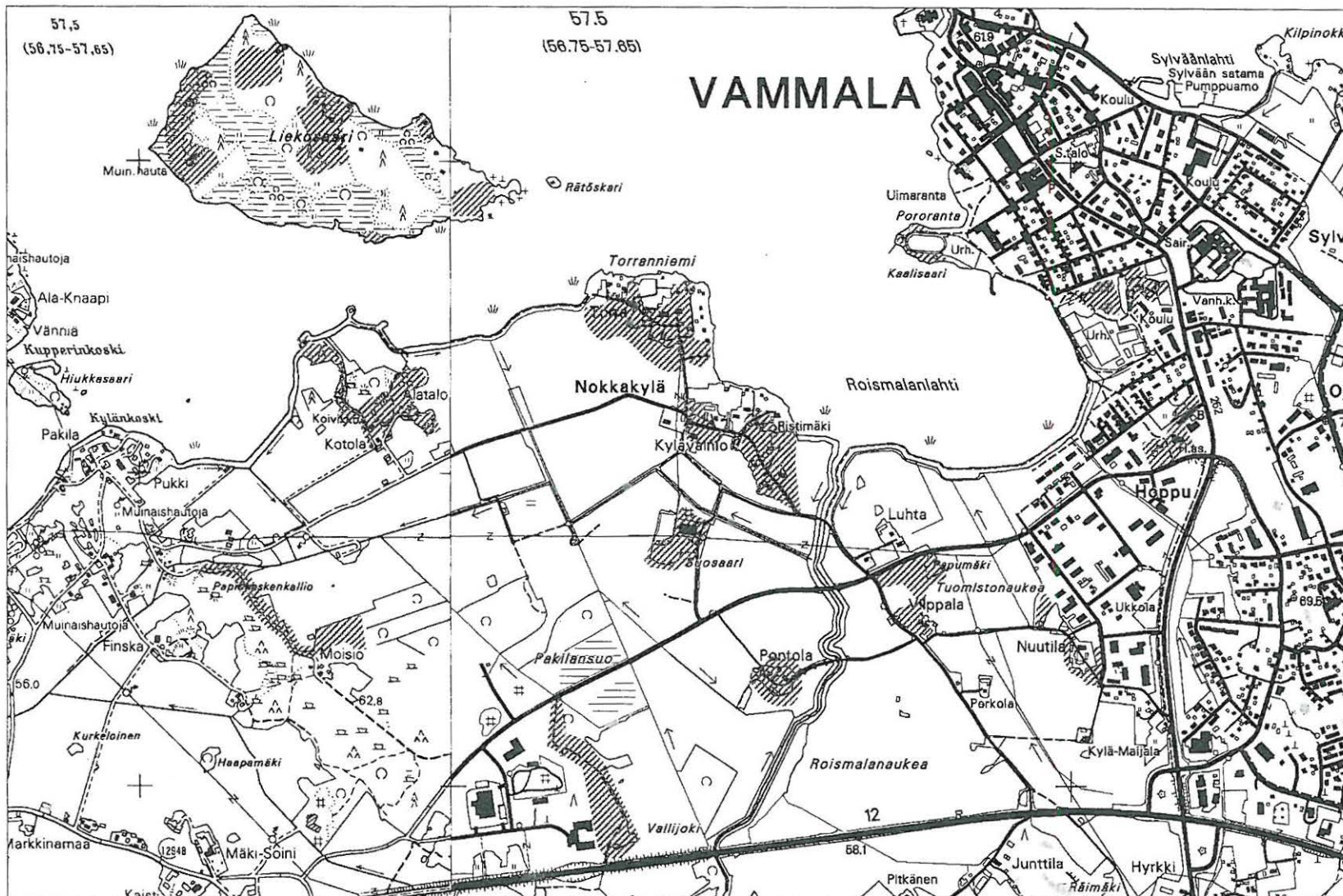
Inv. nro	Kohteen nimi	Laji	Ajoitus	MJ-luokka	Lisätietoja	Sijainti (peruskartta ja koordinaatit)
13	Vilppala	talon tontti	uusi aika	-		PK 2121 07 Vammala X:6803390-6803415, Y:2440770-2440820, P:6809810-6809830, I:3280250-3280300, Z:60-64
14	Pontola	irtolöytöpaikka	kivikausi	-	HM 1182:44, oikokirves	PK 2121 07 Vammala X:6802340, Y:2441080, P:6808745, I:3280510, Z:60
15	Nuutila	kiukaan raunio/rak- sen pohja	uusi aika	-	uusi kohde	PK 2121 07 Vammala X:6802580, Y:2441925, P:6808945, I:3281365, Z:65
16	Kaalisaari	asuinpaikka	kivikausi	-/3		PK 2121 07 Vammala X:6803700-6803780, Y:2441490-2441530, P:6810080-6810160, I:3280990-3281020, Z:58-60

**Yleiskartta 1: INVENTOINTIALUEEN
JA -KOHTEIDEN SIJAINTI 1:25000**

inventointialueen raja
 kiinteä muinaisjännös
 muu kohde

Piirt. V. Adel. Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99" (Pk 2121 04 ja 2121 07) (c) Maanmittauslaitos

Yleiskartta 2: INVENTOINNISSA TARKASTETUT ALUEET
1:20 000

Piirt. V. Adel. Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99" (Pk 2121 04 ja 2121 07) (c) Maanmittauslaitos

 tarkastettu alue

1. Tuomisto (kivirakenteet - röykkiöt - rautakautinen?)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	912010001	
Kunta:	Vammala	Kylä: Marttila
Muinaisjäännöstyyppi:	Kivirakenteet	Tyypin tarkenne: röykkiöt
Ajoitus:	rautakautinen?	
Rauhoitusluokka:	1	Lukumäärä: 6
Luokitusehdotus:	luokka 2; kohteen laadun ja iän varmistaminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).	
Sijainti:	PK 212107 VAMMALA X:6803055-6803085, Y:2442255-2442290, Z:62-65 P:6809405-6809435, I:3281720-3281750 Keskipiste X:6803070, Y:2442272, P:6809420, I:3281735 Vammalan kirkosta 1,6 km suuntaan SSE	
Aiemmat löydöt:	-	
Inventointilöydöt:	-	
Tutkimukset:	Inventointi Aarni Erä-Esko 1949 Inventointi Vadim Adel 2005	
Kiinteistötiedot:	912-403-3-91 Vammalan-Tuomisto Vammalan kaupunki PL 23, 38201 Vammala	
Tarkastus:	2.5.2005	
Kartat:	1:20 000, 1:2000	
Kuvat:	Negatiivit: 136488-136490, 136511 Diat: 55920-55922, 55943	
Sijainti ja maasto:	Kohde sijaitsee Hopun kaupunginosassa, keskustan S-puolella, Turuntien/Itsenäisyysdentien W-puolella, välittömästi Pesurinkadun N-puolella, Liekovedestä kaakkoon pistävän Roismalanlahden pohjukassa, rannasta 0,3 km. Röykkiöt ovat Tuomiston talolle aikaisemmin kuuluneella maalla, vanhan rantapeltoaukean keskellä sijaitsevalla Vainionmäellä. Nykyään peltoa on jäljellä enää vain mäen N-puolella.	
Kohteen kuvaus:	Sekametsää kasvava kivikkoinen mäki. Aluskasvillisuutena mm. katajaa ja heinää. Hoidettu mj-alue. Kiven- ja maansekaisia röykkiöitä 6 kpl:	
	Röykkiö 1. Sijaitsee lounaisrinteellä, sen keskivaiheilla, 45 m tiestä NW. Soikeahko, mitat 4 m (W-E) x 2 x 0,6-0,1 m. Tasalakinen kivilatomus. 0,2-0,3 m kokoisia kiviä osittain näkyvissä. Turpeen, sammalen ja karikkeen peitossa. Iso, vanha kuusi kasvaa N-puolella.	
	Röykkiö 2. Sijaitsee röykkiö 1:stä 5 m NNW (röykkiöiden keskeltä mitattuna), 1 x 0,8 x 0,8 m kokoisen maakiven itäpuolella, rinteellä. Etäisyys tien reunasta 50 m, rakennuksesta 44 m NE. Suhteellisen epämääräinen kivilatomus, mitat 4 m (NNW-SSE) x 1,5 x 0,4-0,1 m (W-reunasta mitattuna korkeampi). Muutama 0,2-0,4 m kokoinen kivi on osittain näkyvissä. Turpeen ja karikkeen peitossa. Röykkiön päällä, sen S-päässä kasvaa kuusi.	
	Röykkiö 3. Sijaitsee alempana rinteellä, röykkiö 1:stä 5 m SW (mitattu keskeltä), rakennuksesta 39 m, haarautuvan kuusen alla. Suhteellisen epämääräinen, pitkänomainen röykkiö. Mitat: 4 m (N-S) x 1,5 x 0,3 m. Keskiosassa on n. 0,9 x 0,6 x 0,6 m kokoinen maakivi, lisäksi muutama 0,2 m kokoinen kivi on osittain näkyvissä. Turpeen, sammalen ja karikkeen peitossa.	
	Röykkiöt 4 ja 5 sijaitsevat rinteiden alaosassa, lähes tasaisella maalla, suurilohkareisen kivikon W-puolella, heinikolla.	
	Röykkiö 4. Pyöreähkö, halkaisija 3 m, korkeus n. 0,5 m. Röykkiössä on kaksi n. 0,8 x 0,7 x 0,3 m kokoista, sammaloitunutta maakiveä, lisäksi erottuu muutama pienempi (halk. n. 30-60 cm) kivi. Röykkiö kasvaa sammalta ja heinää.	
	Röykkiö 5. Sijaitsee 4:stä 5 m SSE. Mitat 2 x 2 x 0,4 m. Muutama n. 0,3 m kokoinen,	

sammaloitunut kivi on osittain näkyvissä. Turpeen, sammalen, heinän ja karikkeen peitossa.

Röykkiö 6. Sijaitsee koillisrinteen yläosassa. Mitat 4 m (NE-SW) x n. 2,5 x 0,5 m. SW-reunassa on 1 x 1 x 0,4 m kokoinen, sammaloitunut maakivi. Muuten röykkiössä on paljon n. 0,3 m kokoisia, sammaloituneita kiviä. Kiviä on myös alempana rinteessä (luontainen kivikko?). Lisäksi röykkiön W-puolella on epämääräinen, halkaisijaltaan n. 5 m oleva kivikko. Röykkiö kasvaa sammalta, heinää ja puolukkaa.

Röykkiö 6:sta 10 m S, mäen laella on epämääräinen, halkaisijaltaan n. 1,5 m oleva kiveys, jossa muutama 0,2-0,3 m kokoinen kivi pistää esiin, muuten "rakenne" on maantasainen, turpeen, sammalen ja karikkeen peittämä.

Tuomiston navetan länsinurkalta 25 m länteen, taloryhmän kohdalla olevan mäen alareunassa, on pellon laidassa sijainnut vielä yksi kiven- ja maansekainen röykkiö, joka on tuhoutunut.

n. 30 x 30 m

Laajuus:

Ehdotus suoja-alueeksi: koko mäki

Suojelutoimenpiteet: -

Havaintomahdollisuudet kivirakenteiden osalta hyvät

Lähistön kohteita: Lintulan tontti, tuhoutunut röykkiö (912 010 011), 0,8 km NW; kohde 5 Papumäki, 0,8 km SW.

Tiedossa olevat -

maankäyttösuunnitelmat

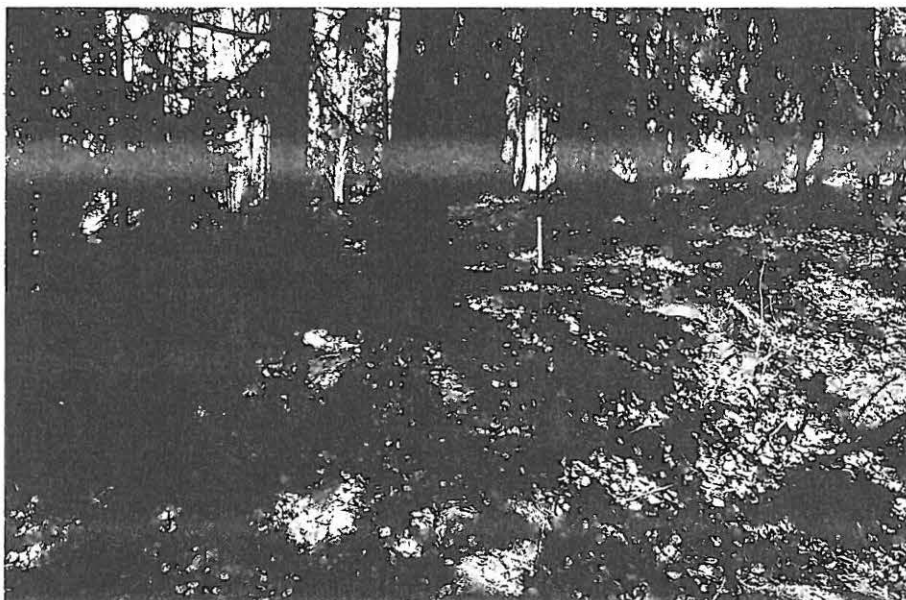
Suosittelvat ks. kohta "Luokitusehdotus"

jatkotoimenpiteet:

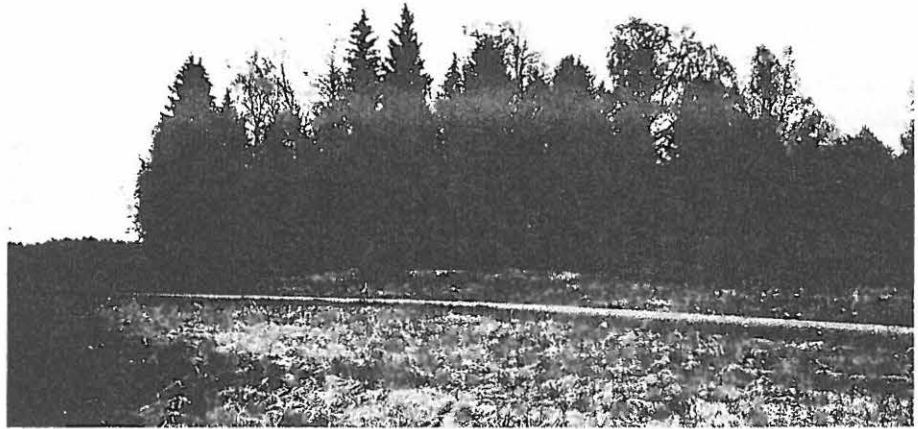
Lisätietoja: -

Koekuopat: -

Pintapöimintä: -

55920 Tuomisto. Röykkiö 1 (linjakeppi on röykkiön keskellä). SSW

55943 Tuomisto. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta. N

1. Tuomisto

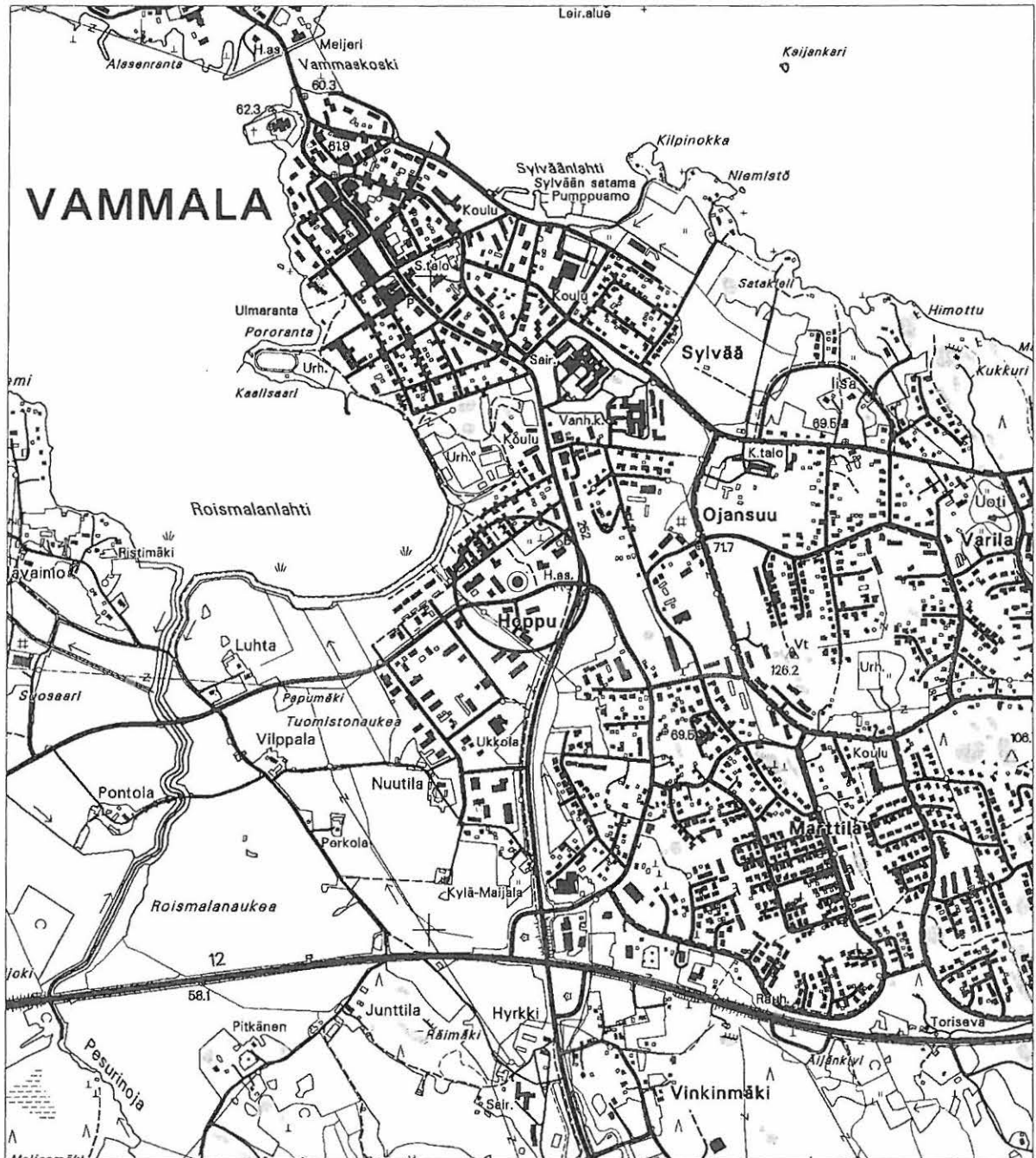
PK 212107 VAMMALA

MK 1:20000

X:6803055-6803085, Y:2442255-2442290, Z:62-65

P:6809405-6809435, I:3281720-3281750

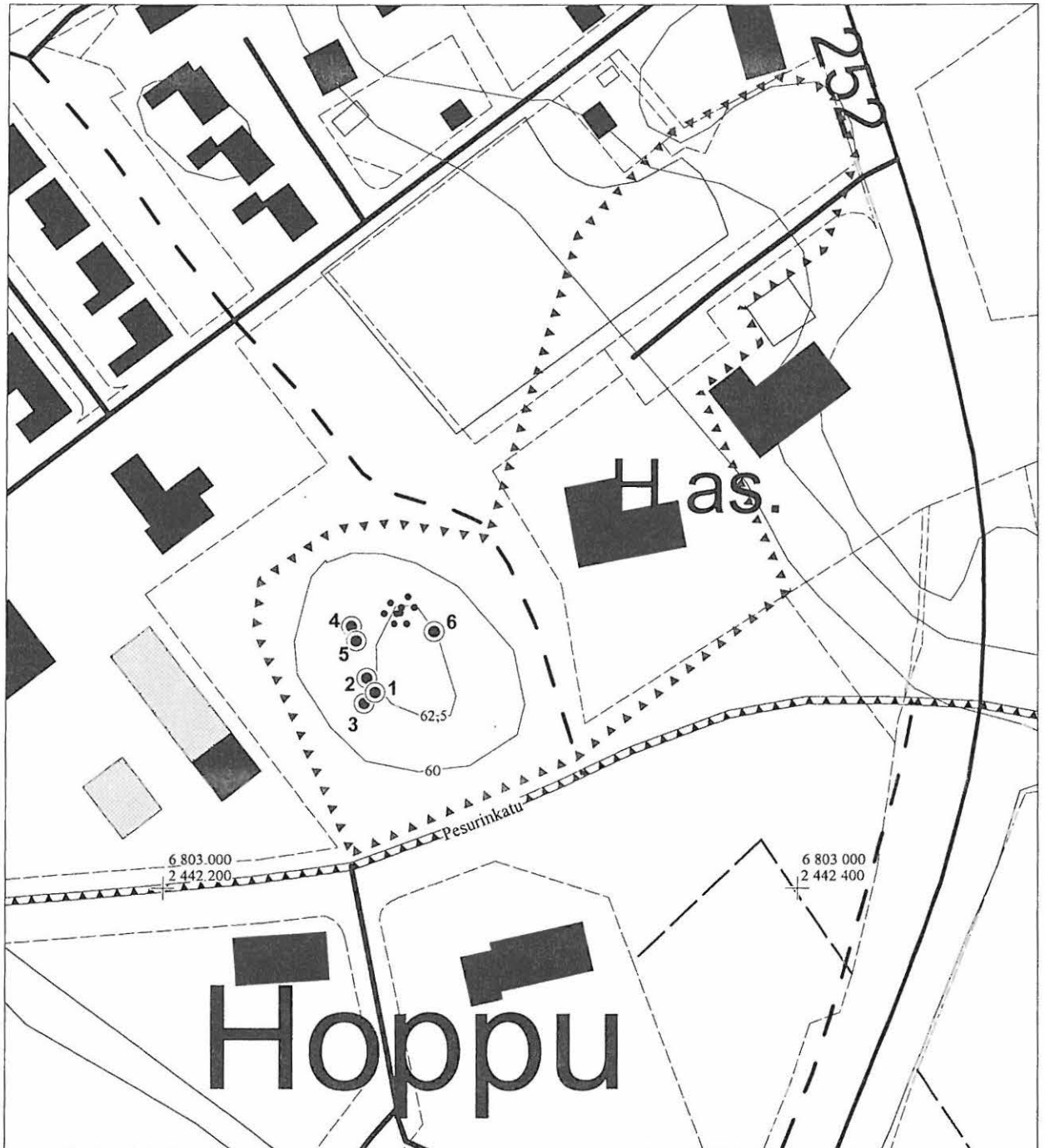
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiinteä muinaisjäännös

1. Tuomisto
Yleiskartta 1:2000

Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos

⊙ röykkiö

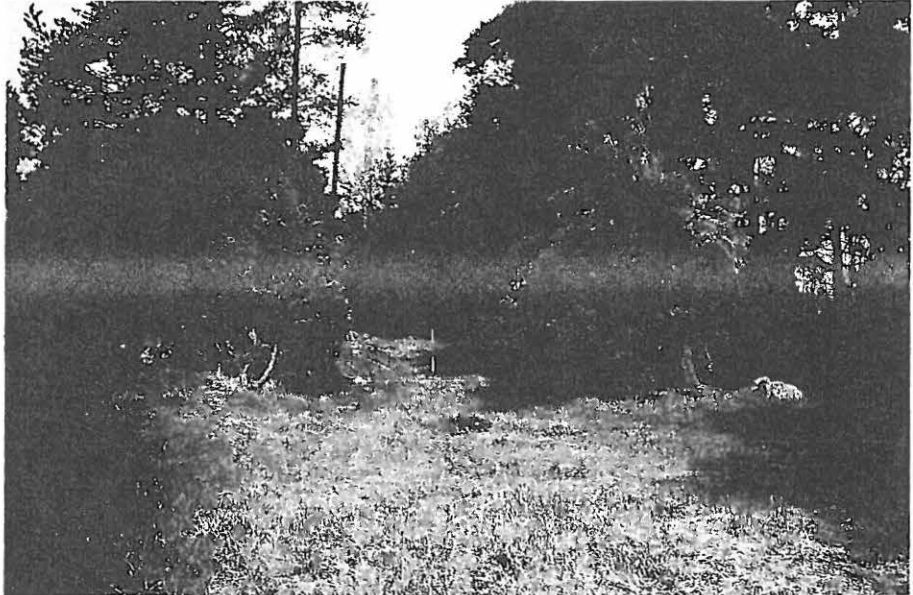
▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

⋯ kivikko

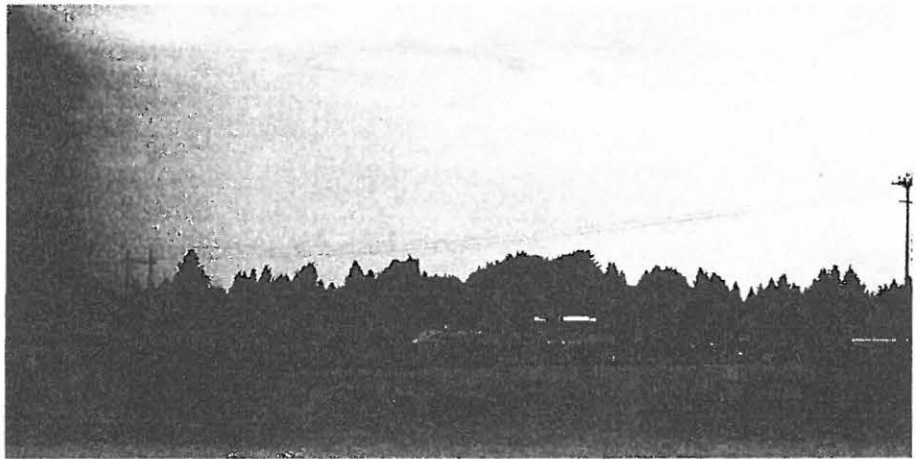
2. Roismalan Ristimäki (kivirakenteet - rökkiöt - rautakautinen)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	912010002	
Kunta:	Vammala	Kylä: Roismala
Muinaisjäännöstyyppi:	Kivirakenteet	Tyypin tarkenne: rökkiöt
Ajoitus:	rautakautinen	
Rauhoitusluokka:	1/2	Lukumäärä: 70
Luokitusehdotus:	pidetään voimassa nykyinen luokitus: luokka 1 (itäinen rökkiöryhmä)/luokka 2 (läntinen rökkiöryhmä, kohteen laadun ja iän varmistaminen vaatii lisätutkimuksia - koekaivauksia).	
Sijainti:	PK 212107 VAMMALA X:6802930-6803220, Y:2440760-2441075, Z:59-63 P:6809335-6809635, I:3280230-3280540 Keskipiste X:6803075, Y:2440918, P:6809485, I:3280385 (rökkiöalueen ääripisteet) Vammalan kirkosta 1,5 km suuntaan SW	
Aiemmat löydöt:	KM 4301: 99-122, pronssikoruja, luukamman katkelma, kilvenkupuran katkelma, 6 puukonkatkelmaa, miekka, miekan kahva, keritsimet, keihäänkärki, muita rautaesineiden katkelmia, palanutta ja palamatonta luuta, palanutta savea, saviastianpaloja (Rinne 1903; Salo 2004: 233). TYA 177:1-1888, miekka, 2 keihästä, 2 veitsenkatkelmaa, pronssinen vyönsolki, rautainen vyönpäite, 3 savihelmeä, 2 kuutiokiveä, keramiikkaa 4135 kpl, savitiivistettä, rautakuonaa, eläimenluita, kivikirves, kvartsi-iskoksia ja -esineitä ym.(kaiv. 1980; Salo 2004: 132, 234) TYA 342:1-20, palanutta luuta, keramiikkaa, palanutta savea, kuonaa (inv. ja koekaiv. 1986) KM 23220, keramiikkaa (tark.1986) TYA 431:1-77 ja TYA 458:1-28, palanutta luuta, keramiikkaa, rautaveitsi, lasihelmi (kaiv. 1987)	
Inventointilöydöt:	-	
Tutkimukset:	Kaivaus Juhani Rinne 1903 Kartoitus Juhani Rinne 1904 Kaivaus Jukka Luoto ja Martti Pärssinen 1980 Tarkastus Paula Purhonen 1980 Tarkastus Paula Purhonen 1981 Valvonta Matti Bergström 1983 Inventointi Helena Ojala 1986 Koekaivaus Helena Ojala 1986 Tarkastus Anna-Liisa Hirviluoto ja Tuula Heikkurinen-Montell 1986 Kaivaus Helena Ojala 1987 Kaivaus Helena Ojala 1988 Inventointi Vadim Adel 2005	
Kiinteistötiedot:	912-482-1-157 Nuutila Nuutila Tapio Matti Hopunkatu 13, 38200 Vammala (itäisen rökkiöryhmän keski- ja itäosat) 912-482-1-134 Ristimäki Vilppala Olli Untamo oikeudenomistajat Virkatie 86, 38250 Roismala (itäisen rökkiöryhmän N-osa) 912-482-1-133 Ristilehto Lehtonen, Aulis Olavi Ensio ja Eila Maija Ristimäentie 8, 38200 Vammala (itäisen rökkiöryhmän NW-reuna)	

	912-482-2-151 Kotomaa Suhonen Aila Helena Kirkkotie 17, 75530 Nurmes (itäisen röykkiöryhmän W-osa)
	912-482-2-132 Kiviranta Helminen Keijo Erkki Antero Nokkakyläntie 144, 38200 Vammala (itäisen röykkiöryhmän SW-osa)
	912-482-2-31 Kukkula Vilppala Elina Nina ja Tomukorpi Petri Olavi Nokkakyläntie 140, 38200 Vammala (itäisen röykkiöryhmän S-reuna)
	912-482-1-147 Kylävainio Vilppala Ilpo Johannes Nokkakyläntie 161, 38200 Vammala (läntisen röykkiöryhmän N-osa)
	912-482-2-153 Kotivainio Vainio Paula Marjatta Harmaakivenkuja 5, 38200 Vammala (läntisen röykkiöryhmän S-osa)
Tarkastus:	16. ja 19.5.2005
Kartat:	1:20 000, 1:2000 (2 kpl), 1:1000
Kuvat:	Negatiivit: 136500, 136509, 136510 Diat: 55932, 55941, 55942
Sijainti ja maasto:	Ristimäki sijaitsee Liekovedestä kaakkoon työntyvän Roismalanlahden SW-rannalla. Röykkiöt sijaitsevat kahdessa ryhmässä NW-SE-suuntaisen kylätien varrella, sen molemmin puolin.
Kohteen kuvaus:	Röykkiöt sijaitsevat pääasiassa omakotitalojen pihapiireissä. Itäisen röykkiöryhmän keskiosa sijaitsee mäen laella, asuinrakennusten ja peltojen ympäröimässä, nykyisin jo metsittyneessä haassa. Itäisessä ryhmässä on lähes 60 ja läntisessä noin 10-15 erikokoista kiven- ja maansekaista röykkiötä. Juhani Rinne on tutkinut osittain tuhoutuneen kansainvaellusajan röykkiön Ristimäen tontilla v. 1903 ja kartoittanut kaikki alueen röykkiöt vuonna 1904 (Rinne 1903a; 1903b; 1904a). Turun yliopisto tutki v. 1980 Nuutilan tilan maalla hautaröykkiön, joka sisälsi nuoremman roomalaisajan ruumishautauksen sekä kansainvaellusajan löytöjä. V. 1987-88 on tutkittu ja ennallistettu tarkemmin ajoittamaton, kylätien teossa vaurioitunut hautaröykkiö (Ojala 1988; 1989). Läntisen osa-alueen röykkiöitä ei ole tutkittu.
Laajuus:	Iräinen röykkiöryhmä: n. 270 m (NNW-SSE) x 120 m; läntinen ryhmä: n. 130 m (NW-SE) x 100 m
Ehdotus suoja-alueeksi:	5 m säteellä jokaisen röykkiön näkyvistä ulkoreunoista
Suojelutoimenpiteet:	keskustelut maanomistajien kanssa
Havaintomahdollisuudet	enimmäkseen hyvät/paikoin huonot tiheän kasvillisuuden takia
Lähistön kohteita:	Kohteet 3, 4, 12 ja 13 0,2-0,3 km NW.
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat	-
Suosittelavat jatkotoimenpiteet:	Uusi röykkiöiden kartoitus ja koekaivaus maanalaisten muinaisjäännösten paikantamiseksi; läntisen alueen röykkiöiden alkuperän ja iän varmistaminen vaatii myös lisätutkimuksia (koekaivauksia).
Lisätietoja:	-
Koekuopat:	-
Pintapoiminta:	ks. kartta

55932 Ristimäki: itäisen röykkiöryhmän keskiosaa; taustalla vasemmalla kylätie. Kuva otettu etelästä.

55941 Ristimäki. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta. Kuvattu kaakosta.

2. Roismalan Ristimäki

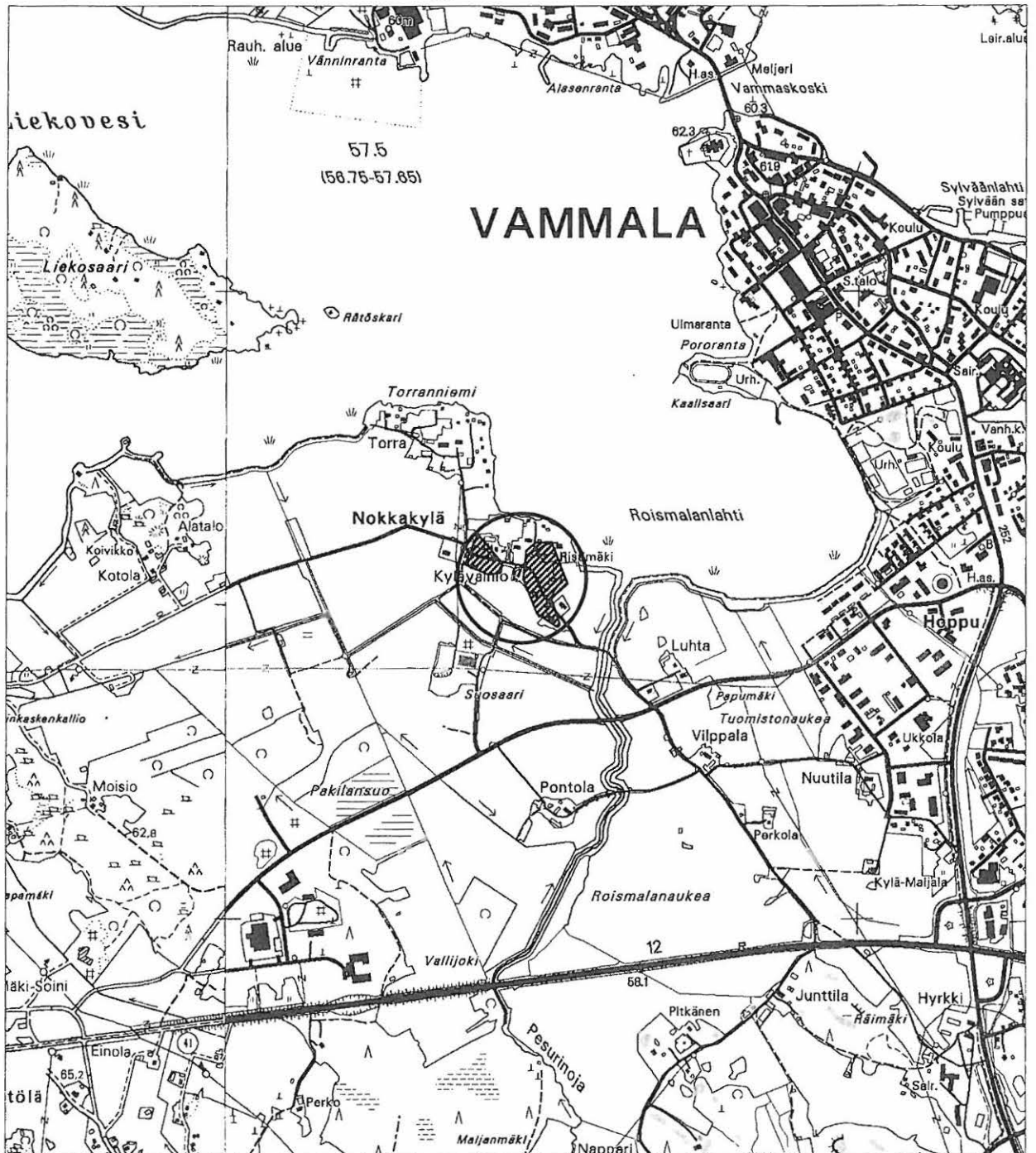
PK 212107 VAMMALA

MK 1:20000

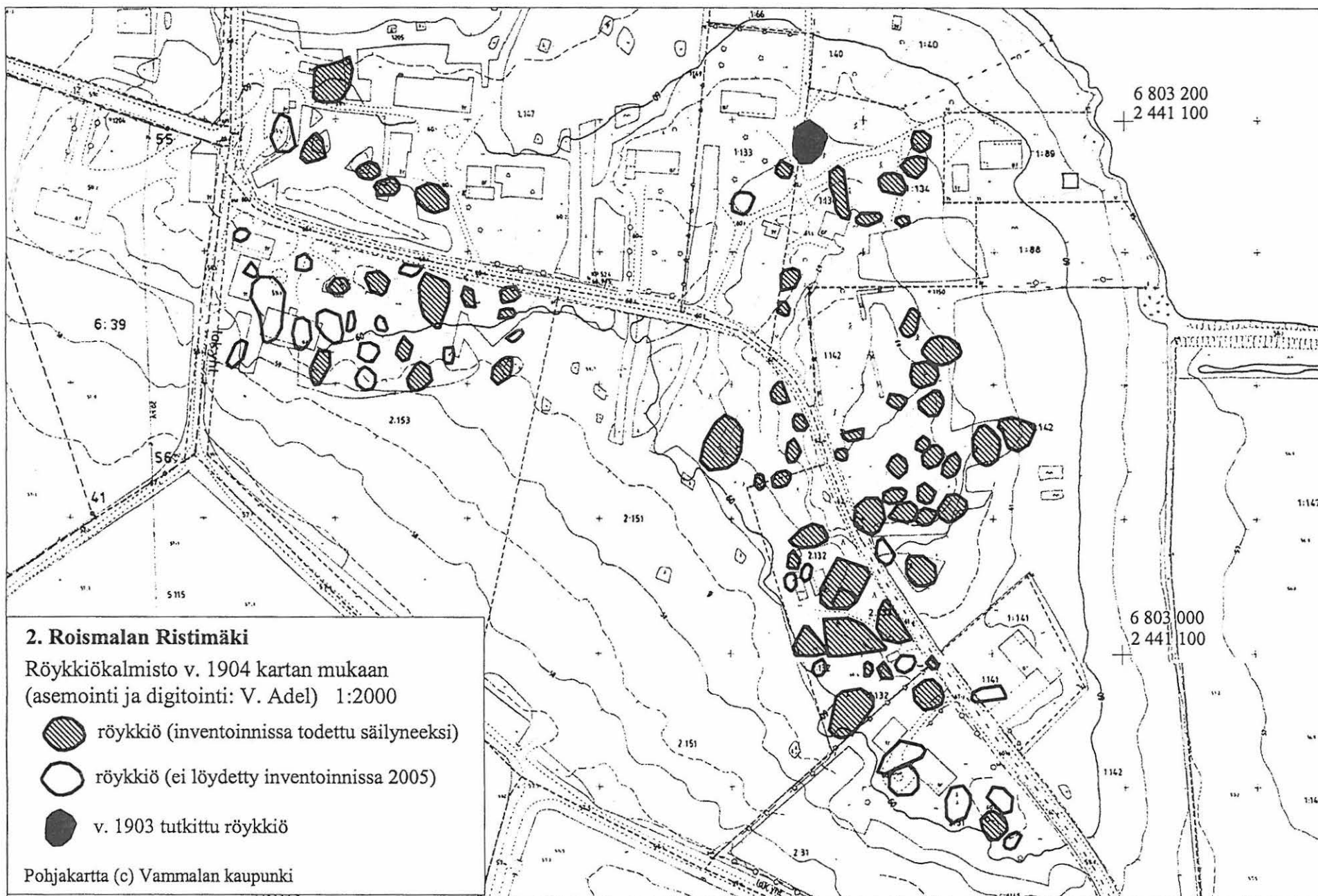
X:6802930-6803220, Y:2440760-2441075, Z:59-63

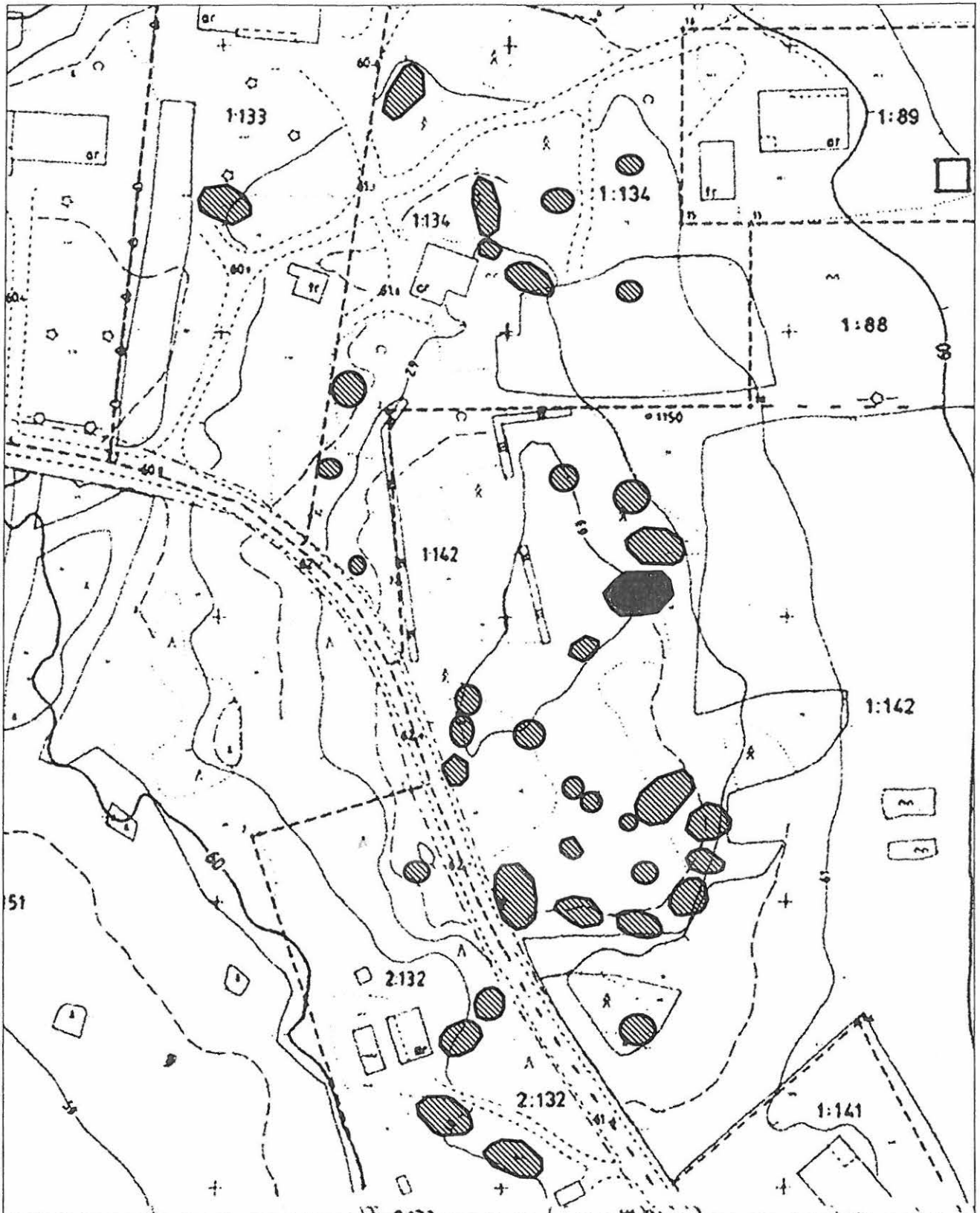
P:6809335-6809635, I:3280230-3280540

Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

 röykkiöalueet

2. Roismalan Ristimäki

Röykkiökalmiston itäosa v. 1980 kartan mukaan
(asemointi ja digitointi: V. Adel)

1:1000

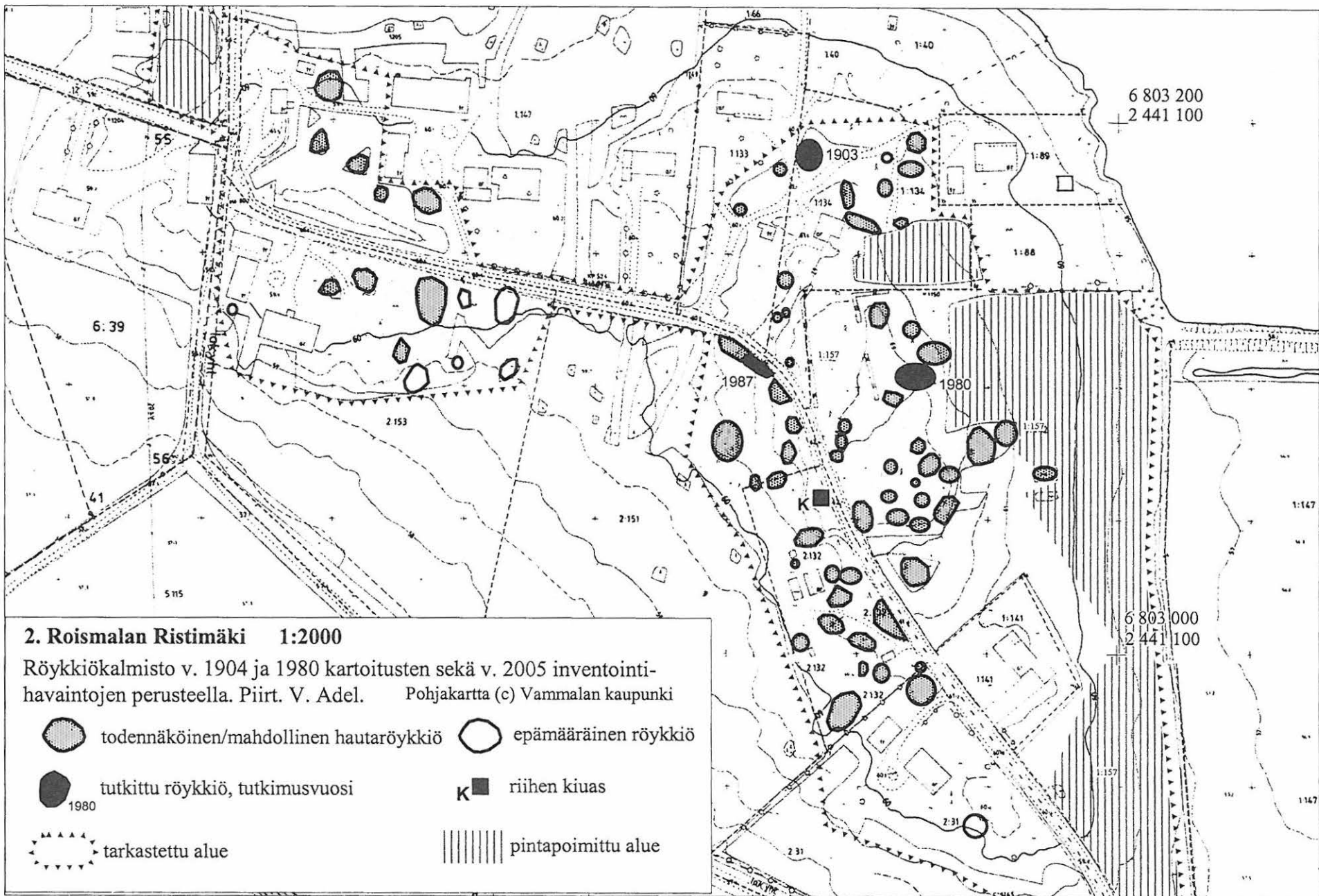

hautakumpu/mahdollinen hautakumpu

v. 1980 tutkittu röykkiö

Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

3. Torra-Maijala (hautapaikat - polttokalmistot - rautakautinen)

Muinaisjäännösrekisterinumero:	912010003	
Kunta:	Vammala	Kylä: Roismala
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat	Tyypin tarkenne: polttokalmistot
Ajoitus:	rautakautinen	
Rauhoitusluokka:	2/3	Lukumäärä: 1
Luokitusehdotus:	Pidetään voimassa nykyiheb luokitus: luokka 2 (säilynyt muinaisjäännös alueen itäosassa, ent. Maijalan tilalla)/3 (alueen W-osa)	
Sijainti:	PK 212107 VAMMALA X:6803520-6803600, Y:2440740-2440770, Z:60-65 P:6809940-6810020, I:3280225-3280260 Keskipiste X:6803560, Y:2440755, P:6809980, I:3280242 (kalmiston säilyneen osan koordinaatit) Vammalan kirkosta 1,2 km SW	
Aiemmat löydöt:	HM 1114:2-7, viisi merovingiaikaista keihäänkärkeä ja muu rautaesine. Löydetty 1910-luvulla uutta peltoa tehtäessä vanhan navetan takaa, Torran talosta n. 100 m NW, todennäköisesti tuhoutuneesta hautaröykkiöstä (Ailio 1923). TYA 341:1-49, rautaesineitä, keramiikkaa, palanutta savea, rautakuonaa (koekaiv. 1986)	
Inventointilöydöt:	KM 35226: 1-25 (pronssi- ja rautaesineiden katkelmia, palanutta savea, kuonaa, keramiikkaa, palanutta luuta, kuonaa, pii-iskos)	
Tutkimukset:	Kartoitus Juhani Rinne 1904 Tarkastus Aarne Michael Tallgren 1917 Tarkastus Julius Ailio 1923 Koekaivaus Matti Bergström 1985 Koekaivaus Helena Ojala 1986 Inventointi Vadim Adel 2005	
Kiinteistötiedot:	912-482-2-133 Tamminiemi Torra Seppo Antti Juhani Nokkakyläntie 207, 38200 Vammala säilyneen kalmiston S- ja NW-osat 912-482-2-120 Suvikoto Rantanen Reijo Onni Uolevi ja Auli Raakel Rivitie 2, 32700 Huittinen säilyneen kalmiston NE-osa	
Tarkastus:	12.5.2005	
Kartat:	1:20 000, 1:1000	
Kuvat:	Negatiivit: 136492-136495	Diat: 55924-55927
Sijainti ja maasto:	Kohde sijaitsee Liekoveteen etelästä pistävällä Torranniemellä, loivarinteisellä mäellä, Roismalan kylän vanhalla tontilla, jolla on edelleen asutusta.	
Kohteen kuvaus:	Säilynyt polttokalmiston osa sijaitsee alueen itäosassa, entisellä Maijalan puolella, N-S-suuntaisella, kivikkoisella harjanteella, joka kasvaa nuorta sekametsää ja katajaa. Inventoinnissa todettiin kaksi röykkiötä, mutta niitä voi olla enemmänkin. Lisäksi harjanteen N-päästä, kesämökin edessä olevasta leikkauksesta löydettiin palanutta luuta. Torran alueella muinaisjäännös on ollut pihamaalla, ja tuhoutunut täysin. Inventoinnin yhteydessä rautakautiseen kalmistoon viittaavia löytöjä tuli pääarakennuksen NE- ja NW-puolelta (koekuopat 23, 22 ja 20), mutta kiinteitä rakenteita tai tuhoutumattomia esihistoriallisia kulttuurikerroksia ei todettu. Torran pihamaalla on tehty koekuopitusta jo 1980-luvulla (Ojala 1987).	
	Röykkiö S. Sijaitsee uudesta asuinrakennuksesta 13 m NE, pienen pellon NW-puolella, kivikkoisen	

harjanteen S-päässä.

Kummun mitat ovat 12 m (N-S) x 7,5 m, korkeus itäreunasta (pellon puolelta) mitattuna n. 1,2 m, länsipuolelta n. 0,5 m. Laki on tasainen. Röykkiö kasvaa tiheää vadelmapensaikkaa, sen SE-reunalla kasvaa koivu ja N-puolella mänty. Kivikko ja pensaikko jatkuvat röykkiöstä pohjoiseen.

Kummun eteläosaan, sen keskelle tehdyssä koekuopassa nro 27 todettiin tiivis kiveys, jossa oli esihistoriallisten löytöjen lisäksi tiilenpaloja ja palaneita kiviä. Koekuopan pohjaosassa, 40-50 cm syvyydessä tiiltä ei enää ollut, joten alkuperäistä röykkiökiveystä ja -kulttuurikerrosta on varmasti säilynyt.

Röykkiö N.

Sijaitsee harjanteen N-päässä, rannasta n. 20 m, kesämökin NW-kulmasta 7,5 m NW (röykkiön keskelle), loivasti järveen viettävällä rinteellä. Röykkiön halkaisija on 5 m, korkeus 0,5 m (SE-puolelta mitattuna) - 0,8 m (1,2 m silmäkivi huomioon ottaen). Sen keskellä, lähempänä NE-reunaa sijaitsee n. 1,2 x 0,8 x 0,7 m kokoinen maakivi ja SW-reunassa toinen, pienempi. Lisäksi hahmottuu reunakehä, joka koostuu halkaisijaltaan 0,4-0,8 m olevista kivistä. Paikalla kasvaa lehtipuita ja männynvesaa.

Laajuus: kalmiston säilyneen osan laajuus n. 80 m (S-N) x 25 m

Ehdotus suoja-alueeksi: 10 m säteellä oletetusta mj-rajasta

Suojelutoimenpiteet: -

Havaintomahdollisuudet kohtalaiset (paikoin tiheää kasvillisuutta)/hyvät koekuopitettaessa

Lähistön kohteita: Maijala, kivikautinen irtolöytöpaikka (kohde 12) välittömästi SE-puolella; Hyrkki, historiallisen ajan talon tontti, jolta myös mahdollisia rautakauden löytöjä (kohde 4) ja Rantapelto, tuhoutunut esihistoriallinen asuinpaikka (kohde 11), sijaitsevat 50-100 m etelään.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat -

Suosittelavat jatkotoimenpiteet: -

Lisätietoja: Salo 2004: 235-236

Koekuopat:

Koekuoppa 20

Sijainti: Torran päärakennuksesta NW, ladon N-puolella, loivalla, heinää ja pensaikkaa kasvavalla pohjoisrinteellä

Stratigrafia: turve 0-5 cm; harmaanruskea hiekkamulta 5-55 cm; tummankeltainen karkea hiekka tai sora 55-65 cm.

Löydöt: kaksi pronssiesineen katkelmaa multakerroksen pohjaosasta (30-40 cm) ja palanut luu n. 10 cm:stä (KM); mullasta lisäksi tiiltä, lasia, muovia, rautanauvoja (ei luetteloitu).

Koekuoppa 21

Sijainti: loivalla rinteellä, heinikolla

Stratigrafia: turve 0-5 cm; ruskeanharmaa multa 5-25 cm; keltainen hiekka, jossa runsaasti kiviä, 25-35 cm.

Löydöt: -

Koekuoppa 22

Sijainti: tasaisella maalla, nurmikolla, Torran päärakennuksen NW-puolella

Stratigrafia: turve 0-5/10 cm; ruskeanharmaa hiekkamulta 5/10-40/45 cm; keltainen hiekka 40/45-50 cm.

Löydöt: kuonaa 2 kpl ja palanut luu n. 20-30 cm syvyydestä (KM); mullasta lisäksi tiiltä, lasia, rautanauvoja (ei luetteloitu).

Koekuoppa 23

Sijainti: Torran päärakennuksen NE-puolella, puutarhassa, loivalla rinteellä, kahden maakiven vieressä

Stratigrafia: turve 0-5 cm; ruskeanharmaa (yläosa)/tummanharmaa (nokipitoinen?) multa 5-45 cm; keltainen hiekka 45-50 cm.

Löydöt: kuonaa, palanutta savea, saviastianpala, pii-iskos ja palanut luu n. 10-45 cm syvyydestä (KM); mullasta lisäksi tiiltä ja vähän palaneita kiviä (ei luetteloitu).

Koekuoppa 24

Sijainti: tasaisella maalla, terassilla, heinikolla, puretun ”asuinrivin” itä laidalla
Stratigrafia: musta humus, jossa puu- ym. kasvijäännöksiä (levitetty turve- tai lannoitekerros?), 0-25/30 cm; vaaleanharmaa savi 25/30-35 cm.

Löydöt: -

Koekuoppa 25

Sijainti: loivalla rinteellä em. terassitasanteen (pellon?) ja tien välissä, nuorena (istutetussa?) männikössä, 3 m tien reunasta

Stratigrafia: turve 0-5 cm; vaaleanharmaa savi (vanha peltokerros?) 5-30 cm.

Löydöt: -

Koekuoppa 26

Sijainti: peltoterassilla, loivalla rinteellä, tiestä n. 8 m

Stratigrafia: humus, jossa kasvien jäännöksiä, 0-10 cm; vaaleanharmaa savi (kyntökerros) 10-35 cm.

Löydöt: moderni lasinpala savesta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 27

Sijainti: röykkiö S:n laella

Stratigrafia: turve 0-5/10 cm; ruskeanharmaa hiekkamulta, jossa runsaasti kiviä (halk. n. 5-20 cm, osa palaneita), 5/10-50 cm. Lämpimitaltaan n. 20-30 cm olevista kivistä koostuva kiveys jatkui syvemmälle.

Löydöt: pronssiesineen pala, keramiikkaa, palanutta savea, kuonaa (KM); lisäksi tiilenpaloja (ei luetteloitu).

Koekuoppa 28

Sijainti: röykkiö N:n keskellä, samalla linjalla kesämökin NE-seinän kanssa

Stratigrafia: turve 0-5/7 cm; musta, nokipitoinen multa, jossa runsaasti kuonaa ja jonkin verran palaneita kiviä, 5/7-20 cm; ruskea, humuspitoinen hiekka – rautakautinen kulttuurikerros, jossa muutama kivi (halk. 5-20 cm), keramiikkaa, kuonaa, 20-30 cm.

Löydöt: rautaesineitä, keramiikkaa, palanutta savea, palanutta luuta, paljon kuonaa (kaikkia kuonan kappaleita ei otettu talteen) (KM).

Pintapöimintä:

ks. kartta

55925 Torra-Maijala. Röykkiö N. Linjakeppi on koekuoppa 28:n kohdalla. Kuvattu koillisesta.

55926 Torra-Maijala. Røykkiö S. Linjakeppi on koekuoppa 27:n kohdalla. Kuvattu kaakosta.

3. Torra-Maijala

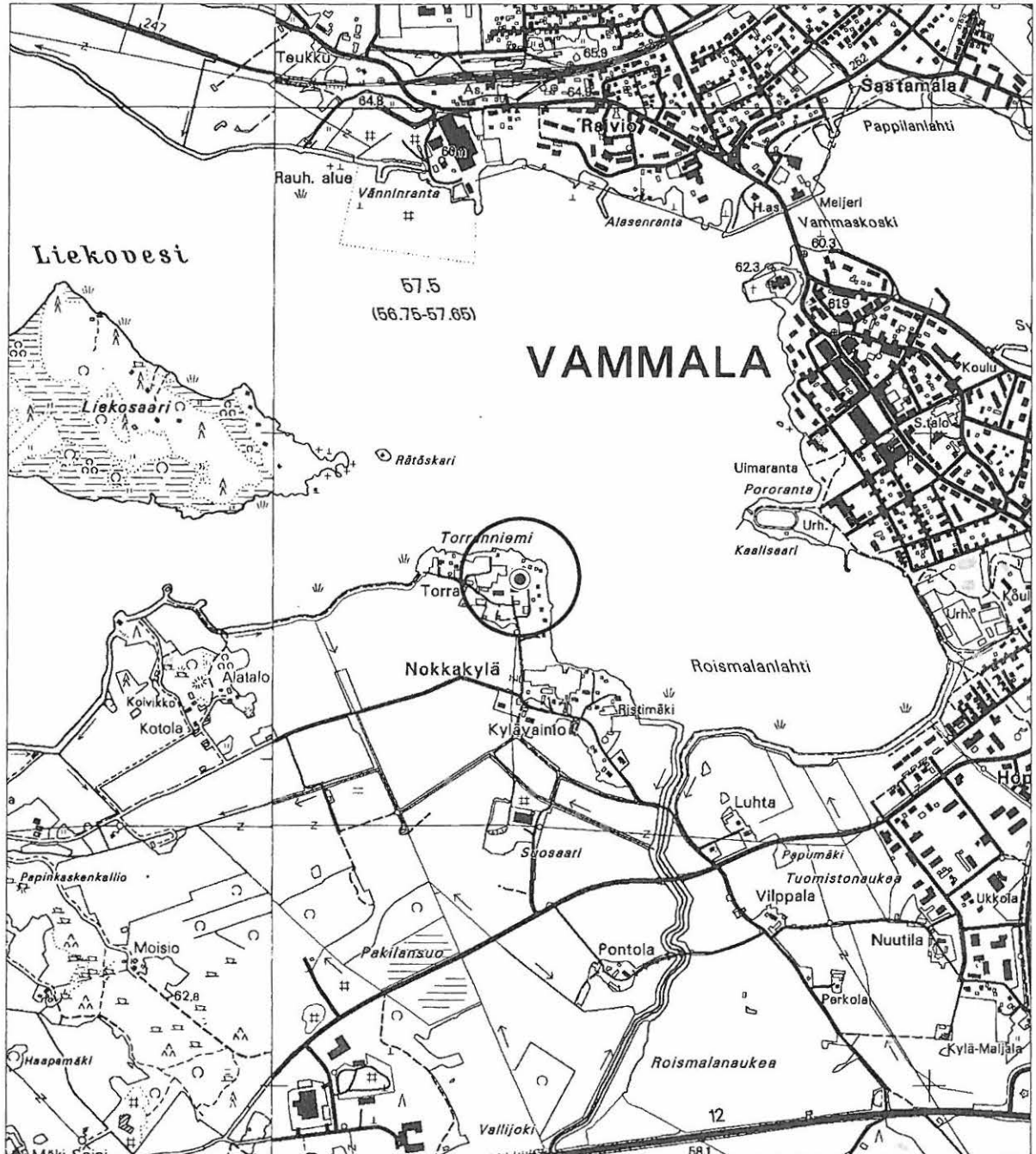
PK 212107 VAMMALA

MK 1:20000

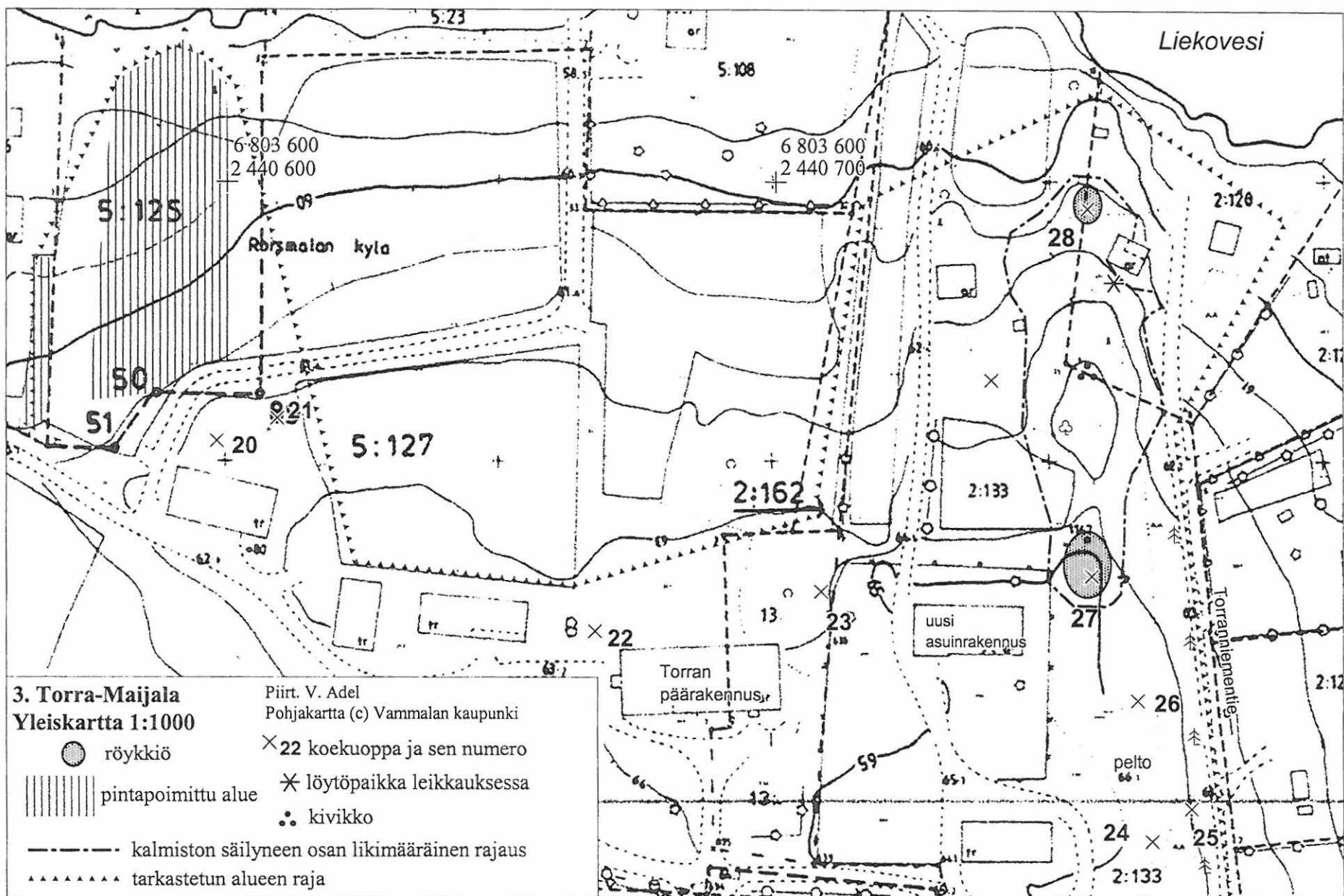
X:6803520-6803600, Y:2440740-2440770, Z:60-65

P:6809940-6810020, I:3280225-3280260

Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiinteä muinaisjännös

4. Hyrkki (asuinpaikat - - historiallinen/rautakautinen?)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:

Kunta:	Vammala	Kylä: Roismala
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Tyyppin tarkenne:
Ajoitus:	historiallinen/rautakautine	
Rauhoitusluokka:	2	Lukumäärä: 1
Luokitusehdotus:	2	
Sijainti:	PK 2121 07 Vammala X:6803430-6803460, Y:2440680-2440695, Z:62-64 P:6809850-6809885, I:3280160-3280180 Keskipiste X:6803445, Y:2440688, P:6809868, I:3280170 (viljelemätön saareke, ent. talon paikka) Vammalan kirkosta 1,3 km SW	
Aiemmat löydöt:	Torraniemestä aiemmin saadut löydöt liittyvät rautakautiseen kalmistoon (kohde 3); alueen historiallisen ajan muinaisjäännöksiä ei ole aikaisemmin tutkittu.	
Inventointilöydöt:	KM 2005045: 1-13 (keramiikkaa, tiiltä, kalkkilaastia, palanutta savea, kuonaa, pii-iskos, lasia, palanutta luuta)	
Tutkimukset:	Inventointi Vadim Adel 2005	
Kiinteistötiedot:	912-482-6-38 Peltokulma Selin Anja Hellevi ja Unto Antero Pirttikalliontie 192 as.1, 38210 Vammala	
Tarkastus:	12.-13.5.2005	
Kartat:	1:20 000, 1:1000	
Kuvat:	Negatiivit: 136496, 136497	Diat: 55928, 55929
Sijainti ja maasto:	Kohde sijaitsee Liekoveteen etelästä pistävällä Torraniemellä, mäellä, tasaisella maalla ja loivalla etelärinteellä, Roismalan kylän vanhalla tontilla, jolla on edelleen asutusta.	
Kohteen kuvaus:	Kohteen keskeinen osa on 7 x 7 m laaja, n. 0,7 m korkea kumpare, joka sijaitsee aidatun pellon/laitumen länsilaidalla, vuoden 1904 kartassa autiona ”Hyrkin ent. tonttina” esiintyvällä paikalla (Rinne 1904), joka oli isojakokartan mukaan autiotunut jo vuoteen 1778 mennessä (Heiskanen 2002: 13). Kumpu kasvaa heinää; muutama n. 0,3 m kokoinen kivi on näkyvissä. Etelässä kumpu liittyy puuliiteriin johtavaan ramppiin. Inventoinnin yhteydessä koekuopista löytyi kiinteä tiilirakenne, hiilipitoinen kulttuurikerros, mahdollisesti keskiaikaan tai rautakauteen ajoittuvia sekä nuorempia historiallisen ajan löytöjä.	
Laajuus:	viljelemättömän alueen laajuus n. 30 m (S-N) x 15 m	
Ehdotus suoja-alueeksi:	10 m:n säteellä kiinteän muinaisjäännöksen oletetusta rajasta	
Suojelutoimenpiteet:	tapaaminen maanomistajan kanssa	
Havaintomahdollisuudet	hyvät koekuopitettaessa; kumpare erottuu hyvin sitä ympäröivästä maastosta	
Lähistön kohteita:	Torrän-Maijalan polttokalmisto - 60-90 m N-NE (kohde 3); Rantapelto, tuhoutunut esihistoriallinen asuinpaikka pellolla (kohde 11) - lähes välittömästi kohteen S-puolella.	
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat	-	
Suosittelavat jatkotoimenpiteet:	Koekuopitus kumpareen itäpuoleisella pellolla, jolta on pintapoiminnassa löytynyt palanutta savea.	
Lisätietoja:	-	
Koekuopat:	Koekuoppa 29 Sijainti: kummun NW-reunalla, nurmikolla Stratigrafia: turve 0-5 cm; keltainen hiekka (ajettu ilmeisesti puuliiteriin johtavaa ramppiä tai lasten hiekkalaatikkoa varten) 5-20 cm; ruskeanharmaa multa 20-30 cm; tiilirakenne 30 cm:stä alkaen (tiilien koko 27 x 11,5 cm, laastia niiden välissä).	

Löydöt: multakerroksesta löytyi tiiltä, punasavikeramiikkaa, kalkkilaastia (KM), lisäksi modernia lasia ja hiiltä (ei luetteloitu).

Koekuoppa 30

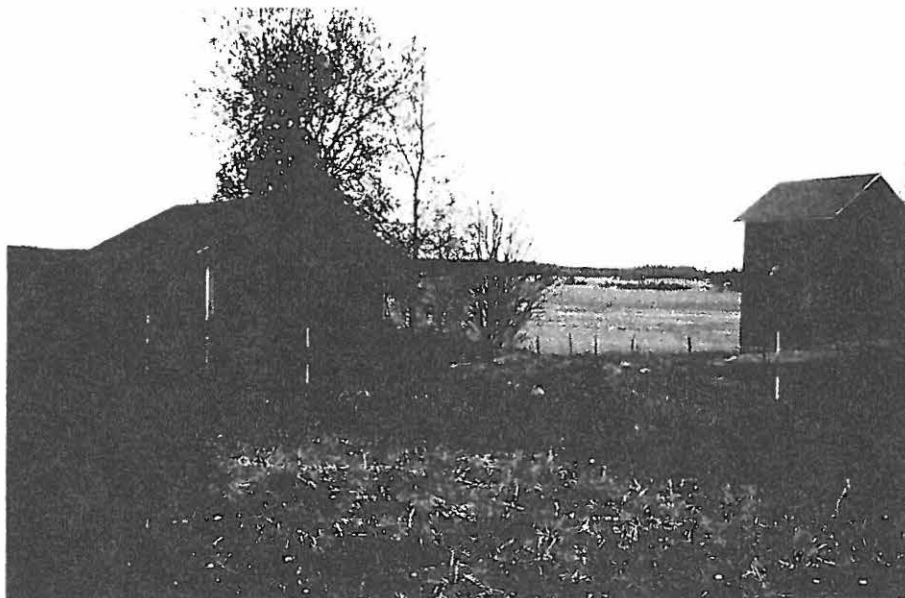
Sijainti: kummun SE-puolella, heinikolla

Stratigrafia: turve 0-10 cm; ruskeanharmaa multa 10-25/30 cm; tummanharmaa multa, jossa vähän hiiltä, 25/30-40 cm; keltainen hiekka 40-50 cm.

Löydöt: multakerroksista löytyi keramiikkaa, palanutta savea, palanutta luuta, kuonaa, lasia ja pii-iskos (KM).

Pintapöiminta:

Kumpareen itäpuoleiselta pellolta on pintapöiminnassa löytynyt palanutta savea (ks. kartta ja löytöluettelo).

55929 Hyrkki. Yleiskuva talon paikasta. Linjakepit ovat koekuoppa 29:n (oikealla) ja (vasemmalla) kohdalla

4. Hyrkki

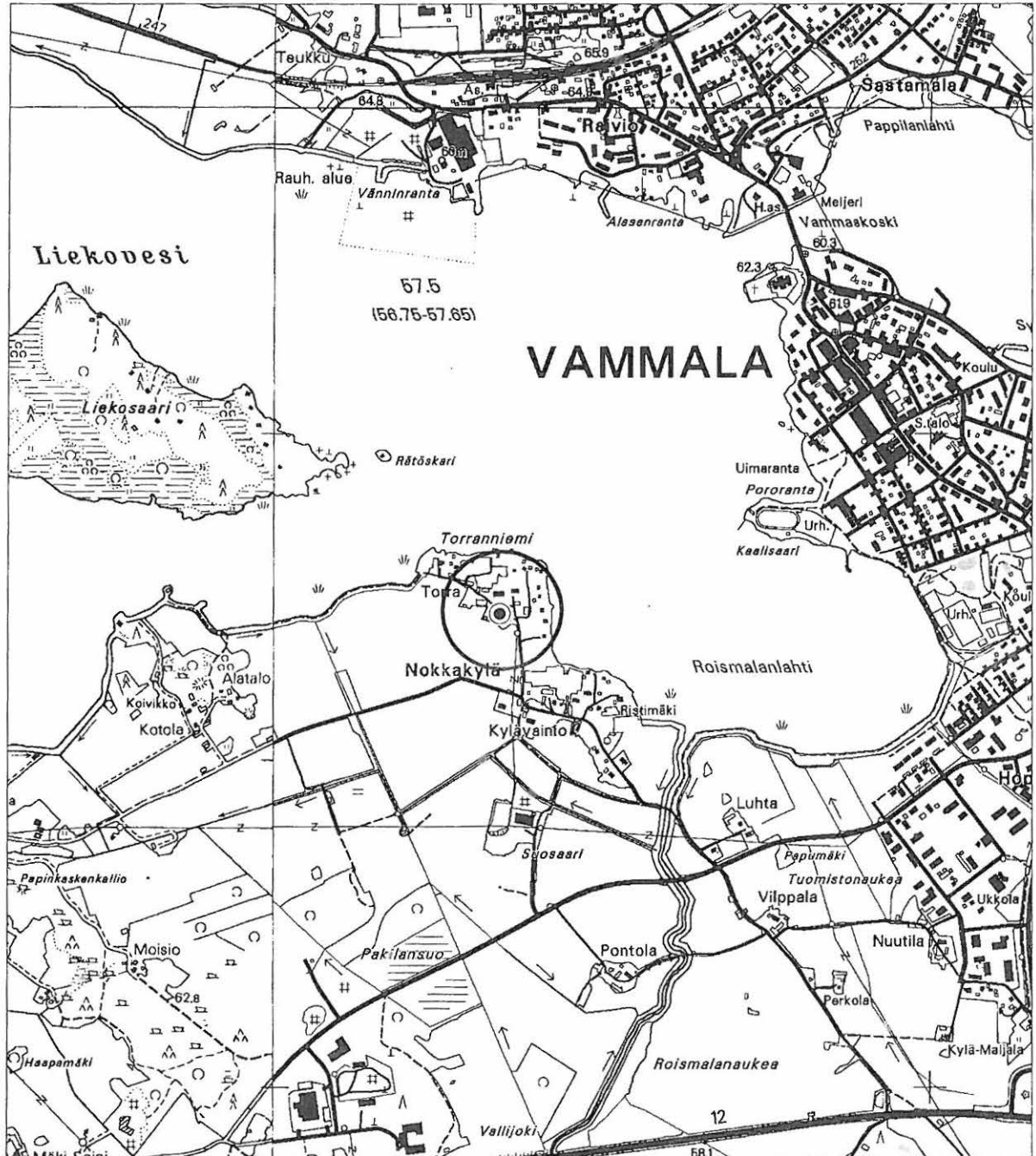
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6803430-6803460, Y:2440680-2440695, Z:62-64

P:6809850-6809885, I:3280160-3280180

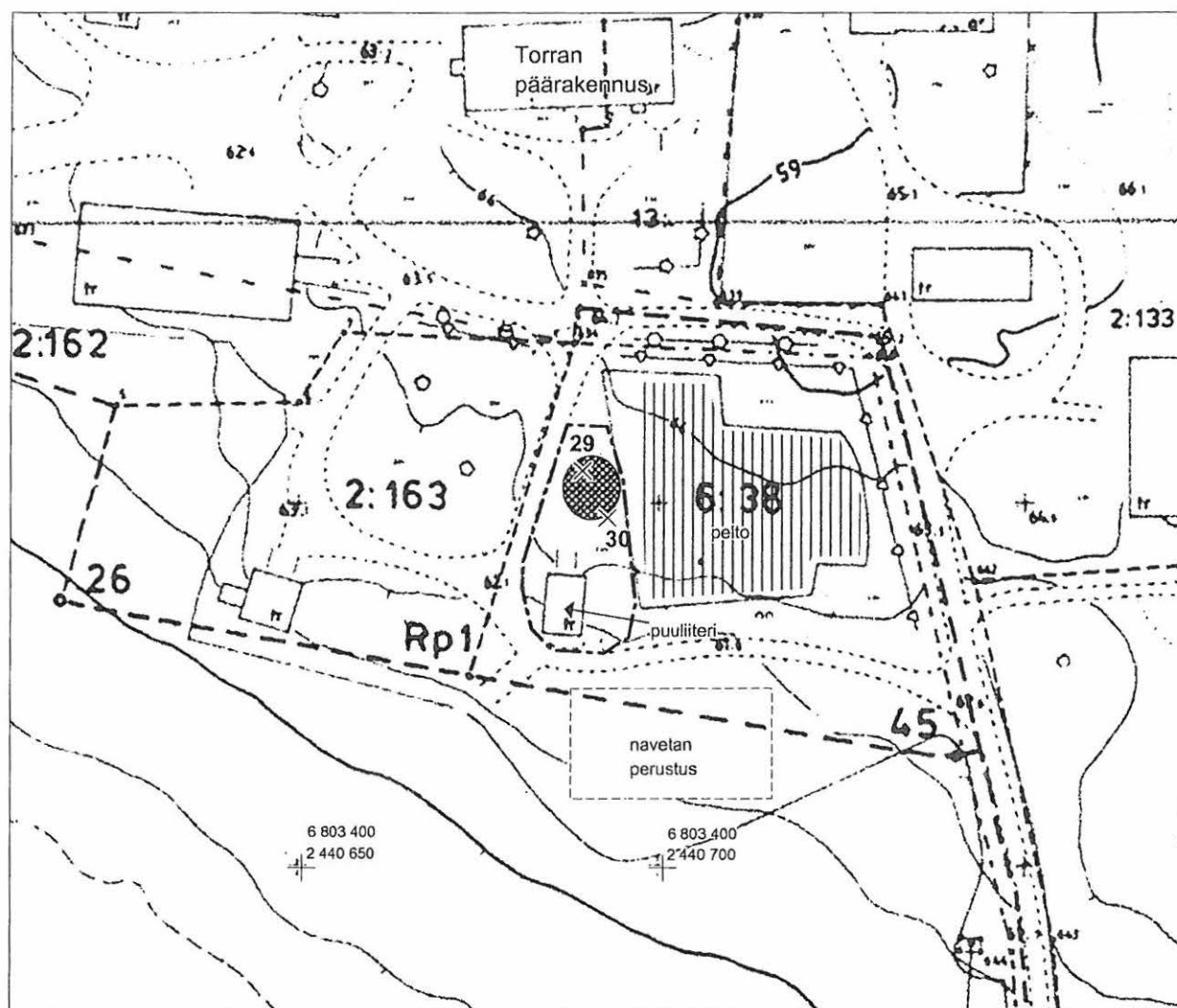
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiinteä muinaisjäännös

4. Hyrkki Yleiskartta 1:1000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

----- kiinteä muinaisjännös (likimääräinen raja)

● kumpu (historiallisen ajan talon paikka)

×
30 koekuoppa ja sen numero

||||| pintapöimittu alue

5. Papumäki (asuinpaikat/työ- ja valmistuspaikat - - rautakautinen?/historiallinen)

**Muinaisjäännös-
rekisterinumero:**

Kunta: Vammala **Kylä:** Roismala
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat/työ- ja valmis **Tyypin tarkenne:**
Ajoitus: rautakautinen?/historiallin
Rauhoitusluokka: 2. **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: Luokka 2 (ks. "Suositeltavat jatkoimenpiteet")

Sijainti: PK 2121 07 Vammala
 X:6802645-6802740, Y:2441480-2441595, Z:58-62
 P:6809030-6809120, I:3280925-3281045
 Keskipiste X:6802692, Y:2441538, P:6809075, I:3280985
 Vammalan kirkosta 1,8 km S

Aiemmat löydöt: Soikea tuluskivi KM 4294. Löytänyt Väinö (Paavo?) Söderling 1902 Vilppalan talon N-puolisesta pellostä (Salo 2004: 236).

Inventointilöydöt: KM 35228: 1-7 (kolme hevosenkenkänaulaa, liuskehioin, kvartsi-iskos, pii-iskos, palanutta luuta, savikuonaa, palanutta savea)

Tutkimukset: Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot: 912-482-1-77 Tervahauta
 Ryömä, Pekka Sakari ja Anja Kaarina
 Karkunkyläntie 179, 38140 Kärppälä
 mj-alueen keski- ja eteläosat
 912-482-5-129 Hyrkintausta
 Vammalan kaupunki
 PL 23, 38201 Vammala
 mj-alueen N-osa

Tarkastus: 6. ja 18.5.2005

Kartat: 1:20 000, 1:2000

Kuvat: **Negatiivit:** - **Diat:** -

Sijainti ja maasto: Kohde sijaitsee laajan rantapeltoaukean keskellä, Liekovedestä kaakkoon pistävän Roismalanlahden S-puolella, rannasta 0,3 km, välittömästi Pesurinkadun S-puolella olevalla mäellä ja sen W- ja S-puolella.

Kohteen kuvaus: Peltosaarekkeena oleva n. 80 m (NNW-SSE) x 50 m kokoinen, n. 4 m korkea Papumäki kasvaa heinää, sen N-osassa kasvaa myös muutama koivu ja kataja. Mahdolliseksi historiallisen ajan tai esihistorialliseksi (rautakausi?) asuinpaikaksi tulkittu löytöalue on suhteellisen tasaista peltoa mäen W- ja S-puolella.

Mäen S-osassa on n. 5 x 4 kokoinen ja n. 0,8 m syvä kuoppa, jonka heinää kasvavalla pohjalla on pari isoa kiveä. Kyseessä on mahdollisesti tervahauta, josta on myöhemmin myös otettu hiekkaa. Tervahautaan viittaavat tilan nimi ja koekuopituksessa todettu hiilikerrokset. Hiekkaa on mahdollisesti otettu myös mäen W- ja E-rinteiltä, jossa näkyy epämääräisiä kaivantoja (ainakin W- ja SW-rinteissä on kaksi kuoppaa).

Mäen N-puolella, sen juurella, n. 10 m tiestä on n. 2 x 1,2 x 1,2 m kokoinen kivi, jonka E- ja S-puolille on n. 1 m:n säteellä kasattuna ainakin kahteen kerrokseen pääasiassa n. 20-30 cm kokoisia, osittain sammaloituneita kiviä. Kyseessä on vanha peltoröykkiö. Vanhoja pelto-ojia näkyy aivan sen vieressä. Etelämpänä sijaitsee vanhan (sähkö?)pylvään paikka, johon on myös kasattu kiviä.

Laajuus: n. 110 m (W-E) x 90 m

Ehdotus suoja-alueeksi: koko mäki ja 10 m säteellä pellolla todetun löytöalueen rajoista

Suojelutoimenpiteet: -

- Havaintomahdollisuudet** tarkastushetkellä hyvät
- Lähistön kohteita:** Papumäestä n. 160 m SSE, Vilppalan talon pihassa, päärakennuksen SW-puolella sijaitsee n. 10 x 10 m kokoisen rakennuksen perustus, joka on tehty poramalla lohkotuista kivistä.
- Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat** -
- Suosittelavat jatkotoimenpiteet:** Pintapoiminnalla todetun kohteen laadun ja iän varmistaminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia); kuopan tervahaudaksi tulkinta varmistettava historiallisten lähteiden tai esim. perimätiedon avulla.
- Lisätietoja:** Vuoden 1644 kartassa ei ole paikkaa koskevia merkintöjä. Vuoden 1778 isojakokartan mukaan mäen W-, N- ja E-puolilla oli niittyä, mäen S- ja SW-puolella oli pieniä peltoja.
- Koekuopat:**
- Koekuoppa 1**
Sijainti: peltosaarekkeen eteläreunan korkeimmalla kohdalla, 2 m pellon reunasta, tasaisella maalla tai hyvin loivalla rinteellä, heinikolla.
Stratigrafia: turve 0-10 cm; ruskeanharmaa savimulta (peltokerros) 10-20 cm; kiinteä, vaalea savi 20-30 cm.
Löydöt: -
- Koekuoppa 2**
Sijainti: tasaisella mäen laella, heinikolla, ison kuopan (tervahaudan?) S-puolella, siitä 2 m
Stratigrafia: turve 0-5 cm; hiilikerros 5-15 cm; ruskea hiekkamulta, jossa jonkin verran hiiltä sekä erikokoisia, osin palaneita kiviä (halk. 5-20 cm), 15-25 cm; tummankeltainen hiekka, jossa moreenikiviä (mm. yksi iso kuopan keskellä, pohjassa), 25-35 cm.
Löydöt: -
- Koekuoppa 3**
Sijainti: saarekkeen SW-kulmassa, n. 8 ja 10 m pellon reunoista, loivalla rinteellä, heinikolla.
Stratigrafia: turve ja harmaanruskea multa 0-15 cm; tummankeltainen hiekka 15-30 cm
Löydöt: -
- Koepisto**
Sijainti: kuopan (tervahaudan?) pohjan keskellä
Stratigrafia: turve ja humus 0-10 cm; vaaleanruskea hiekka alla (ei hiilikerrosta).
Löydöt: -
- Pintapoiminta:** ks. kartta ja löytöluettelo

5. Papumäki

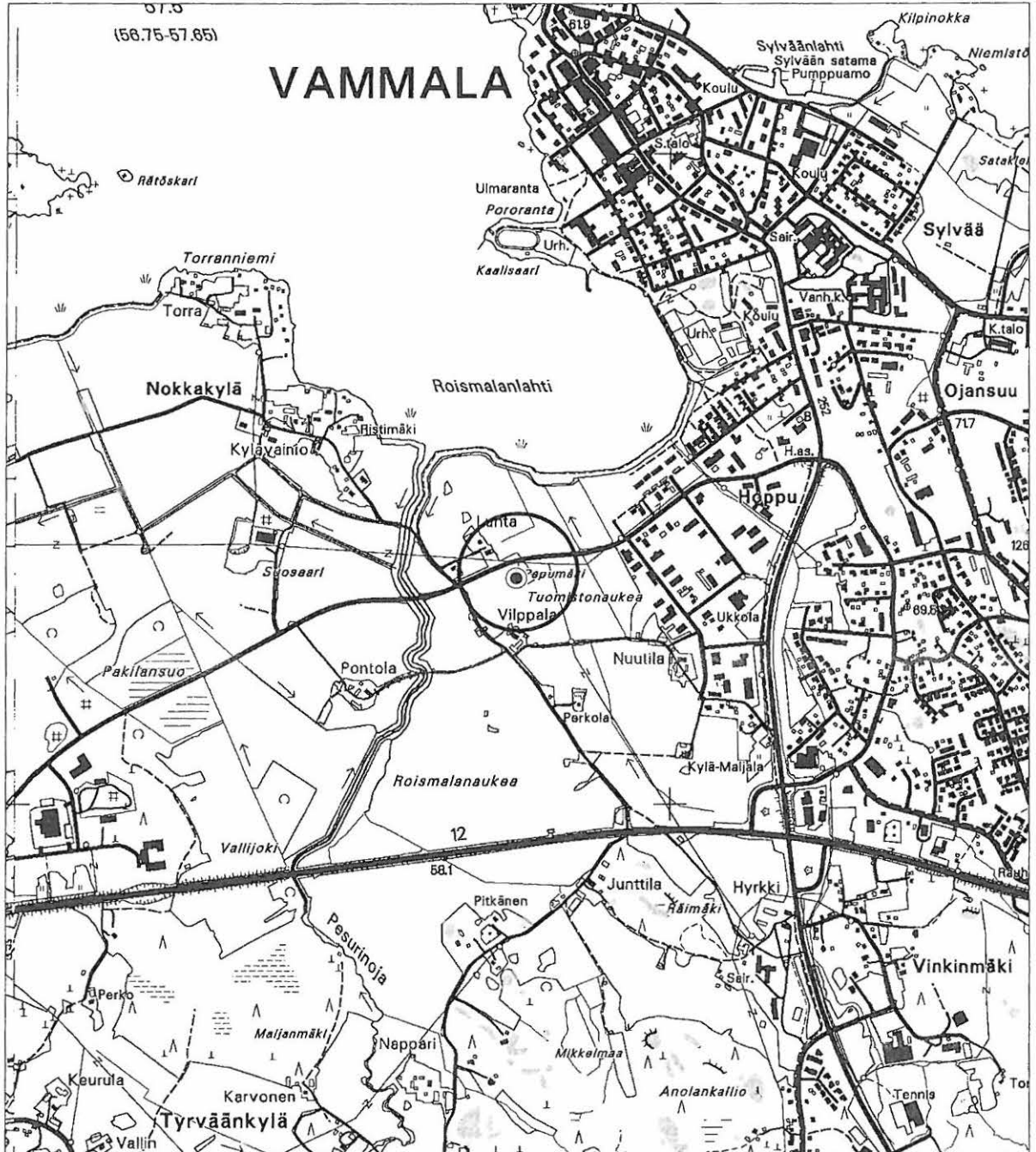
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6802645-6802740, Y:2441480-2441595, Z:58-62

P:6809030-6809120, I:3280925-3281045

Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiinteä muinaisjäänös

5. Papumäki Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

----- historiallisen/rautakautisen(?) löytöalueen raja

⊙ kuoppa

⊙ peltoröykkiö

30X koekuoppa ja sen numero

⬢ tarkastettu alue

||||| pintapöimittu alue

▣ rakennuksen perustus

6. Pakilansuo (asuinpaikat - - kivi- tai varhaismetallikautinen)

Muinaisjäännös-
rekisterinumero:

Kunta:	Vammala	Kylä:	Tyrväänkylä
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Tyypin tarkenne:	
Ajoitus:	kivi- tai varhaismetallikaut		
Rauhoitusluokka:	2	Lukumäärä:	1
Luokitus ehdotus:	Luokka 2 (ks. "Suositeltavat jatkotoimenpiteet")		
Sijainti:	PK 2121 07 Vammala X:6802065-6802070, Y:2440440-2440450, Z:62-63 P:6808500-6808505, I:3279860-3279870 Keskipiste X:6802068, Y:2440445, P:6808502, I:3279865 (löydöllisten koekuoppien koordinaatit) Vammalan kirkosta 2,6 km SW		
Aiemmat löydöt:	-		
Inventointilöydöt:	KM 35229: 1-5 (keramiikkaa, kvartsi-iskos)		
Tutkimukset:	Inventointi Vadim Adel 2005		
Kiinteistötiedot:	912-489-11-2 Vallinmäki Vammalan kaupunki PL 23, 38201 Vammala		
Tarkastus:	19.5.2005		
Kartat:	1:20 000, 1:2000		
Kuvat:	Negatiivit: 136508	Diat: 55940	
Sijainti ja maasto:	Kohde sijaitsee Pakilansuon S-puolella, Liekoveden Roismalanlahden S-puolella olevan laajan peltoaukean SW-reunan tuntumassa, korkean mäen juurella, sen NE-reunalla, Tampere-Rauma-tiestä n. 330 m NNE.		
Kohteen kuvaus:	Kohde sijaitsee mäen ja suon/pellon rajaa pitkin kulkevan metsätien varrella, kuusivaltaista sekametsää kasvavalla terrassilla, suohon lounaasta pistävän hiekkaharjanteen kielekkeellä.		
Laajuus:	n. 35 x 30 m (arvio)		
Ehdotus suoja-alueeksi:	10 m säteellä asuinpaikan oletetuista rajoista; koillisessa suon/pellon reunaan saakka.		
Suojelutoimenpiteet:	-		
Havaintomahdollisuudet	hyvät koekuopitettaessa		
Lähistön kohteita:	Pontola, kivikautinen irtolöytöpaikka (kohde 14), n. 0,7 km NE.		
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat	-		
Suosittelavat jatkotoimenpiteet:	Kohteen laajuuden ja säilyneisyyden selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).		
Lisätietoja:	-		
Koekuopat:	Koekuoppa 1 Sijainti: GPS:llä mitatut koordinaatit: 3279 866/6808 496 Stratigrafia: turve ja tiesora 0-10 cm; ruskeanharmaa/harmaanruskea, humuspitoinen hiekka, jossa vähän hiiltä, 10-20 cm; keltainen hiekka 20-30 cm. Löydöt: keramiikkaa tummasta kerroksesta (KM). Koekuoppa 2 Sijainti: GPS:llä mitatut koordinaatit: 3279 856/6808 504 Stratigrafia: tiesora 0-10 cm; harmaanruskea hietamulta (vanha pintakerros) 10-15 cm; kellertävä/harmahtava hieta 15-30 cm; iso kivi kuopan pohjassa. Löydöt: keramiikkaa ja kvartsi-iskos 10-30 cm syvyydestä (KM). Koekuoppa 3 tehtiin koekuoppa 1:stä 30-40 m SE, tienmutkan kohdalle, terrassiniemekkeelle.		

Ei löytöjä.

Pintapöiminta:

55940 Pakilansuo. Yleiskuva löytöpaikasta; lapio on koekuoppa 1:n kohdalla. Kuvat luoteesta.

6. Pakilansuo

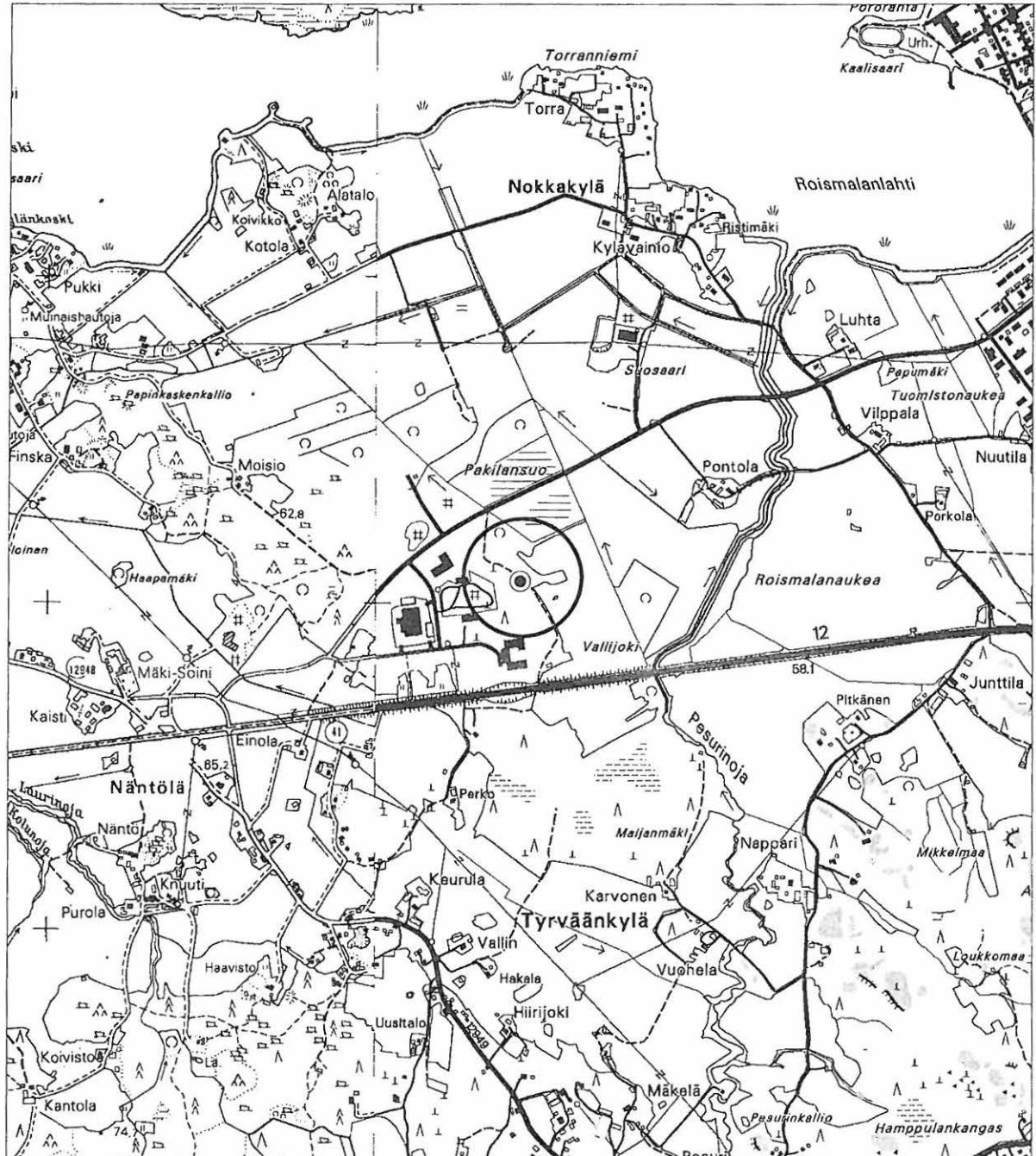
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6802065-6802070, Y:2440440-2440450, Z:62-63

P:6808500-6808505, I:3279860-3279870

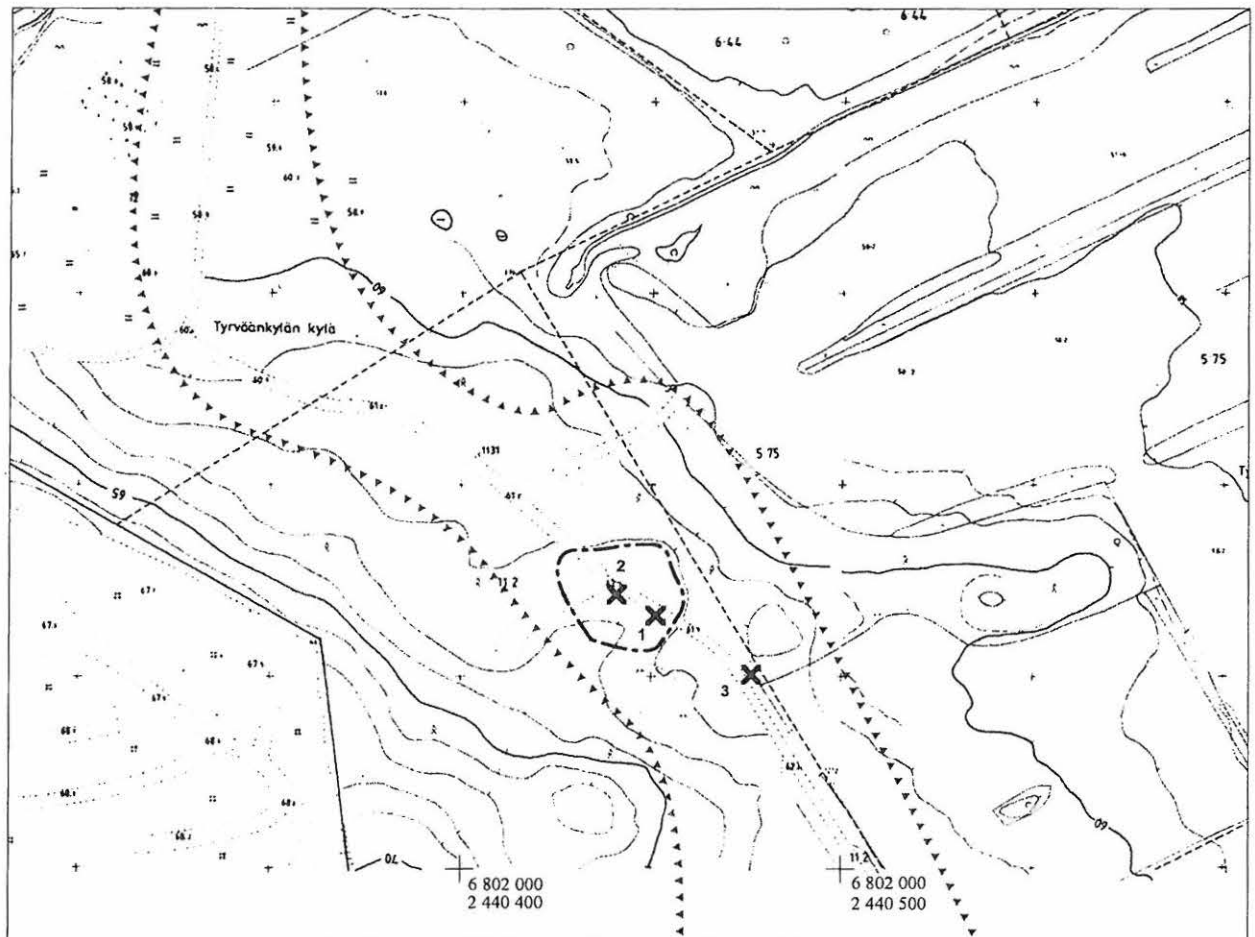
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiinteä muinaisjäännös

6. Pakilansuo Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

----- arvioitu asuinpaikan laajuus

²
X

koekuoppa ja sen numero

▲▲▲▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

7. Kaisti (asuinpaikat/kivirakenteet - - kivi-kautinen/ajoittamaton)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:

Kunta: Vammala **Kylä:** Tyrväänkylä
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat/kivirakenteet **Tyypin tarkenne:**
Ajoitus: kivi-kautinen/ajoittamaton
Rauhoitusluokka: 2 **Lukumäärä:**
Luokitusehdotus: 2 (asuinpaikka ja röykkiö nro 1; ks. "Suositeltavat jatkotoimenpiteet")
Sijainti: PK 2121 04 Kiikka
 X:6803370-6803435, Y:2439515-2439545, Z:59-61
 P:6809845-6809910, I:3278995-3279020
 Keskipiste X:6803402, Y:2439530, P:6809878, I:3279008
 (mj-alueen ääripisteet)
 Vammalan kirkosta 2,2 km SW

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

KM 35230: 1-5 (keramiikkaa, kivilajiesineen paloja, kivilaji- ja kvartsi-iskoksia, palanutta luuta)

Tutkimukset:

Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot:

912-489-2-79 Kaisti
 Aarne-Kaisti Heikki Aukusti
 Tyrväänkyläntie 516 as.1, 38200 Vammala

Tarkastus:

17.5.2005

Kartat:

1:20 000, 1:2000

Kuvat:

Negatiivit: 136499, 136505 **Diat:** 55931, 55937

Sijainti ja maasto:

Kohde sijaitsee Liekoveteen etelästä pistävällä niemellä, Liekosaaren vastapäätä, Kotolan talosta n. 350-380 m NW.

Kohteen kuvaus:

Kivi-kautinen asuinpaikka sijaitsee pienellä niemekkeellä, rantamökin pihapiirissä, rantaterassilla, joka kasvaa suhteellisen harvaa, mäntyvaltaista sekametsää. Aluskasvillisuutena on katajaa, heinää sekä istutettuja taimia. Alueella on muutama maakivi. Asuinpaikan NE- ja E-rajat määritettiin topografisesti (maasto alkaa laskea). Kairauksilla todettiin, että eteläsuunnassa ruskea hietakerros ohenee vähitellen ja häviää; samalla maasto nousee ja muuttuu kivikkoisemmaksi.

Rantamökistä 35-40 m SSE ja 52 m ESE todettiin kivi-röykkiöitä:

Kivi-röykkiö 1. Sijaitsee männikköä ja katajikkoja kasvavan mäkirinteen keskivaiheella, n. 10 m pellon reunasta. Röykkiö on pitkänomainen, mitoiltaan n. 3,5 m (N-S) x 2,5 x 0,5 m, lähes kokonaan sammalen peittämä. Koostuu pääosin 10-20 cm kokoisista kivistä, mukana on kuitenkin myös pienempiä ja isompia kiviä (halk. 5-50 cm). Röykkiön itäosassa on n. 0,9 x 0,7 x 0,7 m kokoinen maakivi. Peltoröykkiö?

Röykkiö 2. Sijaitsee edellisestä 4 m itään. Epämääräisempi, pääosin sammaloitunut rakenne (peltoröykkiö? rantakivikko?). Mitat n. 3 m (W-E) x 2 x 0,4 m. Koostuu 1-2 kerroksesta halkaisijaltaan 0,3-0,4 m olevia kiviä.

Röykkiö 3. Sijaitsee rantamökin itäkulmasta 52 m ESE, tiestä n. 10 m SW. Pitkänomainen, mitat 5 m (S-N) x 2 x 0,5 m, koostuu halkaisijaltaan 0,1-0,5 m olevista, pääasiassa sammaloituneista kivistä. Röykkiöstä etelään jatkuu epämääräinen, n. 10-15 m pitkä kivi-rivi, joka on kasattu mahdollisesti sen itäpuolelta, melko tasaiselta, kivettömältä ja kuusimetsää kasvavalta alueelta raivatuista kivistä (pieni pelto?).

Laajuus:

Asuinpaikan arvioitu laajuus: n. 40 m (SSW-NNE) x 25 m

Ehdotus suoja-alueeksi:

10 m säteellä asuinpaikan oletetusta rajasta ja 5 m säteellä röykkiö 1:n näkyvistä ulkoreunoista

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet

Asuinpaikan osalta hyvät vain koekuopitettaessa.

- Lähistön kohteita:** Liekosaari 2, kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 9), 0,6 km N; Kaukola, rautakautinen röykkiökalmisto, 0,6 km SW.
- Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat** -
- Suosittelavat jatkotoimenpiteet:** Asuinpaikan laajuuden varmistaminen ja röykkiöiden alkuperän selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).
- Lisätietoja:** -
- Koekuopat:** Sijainti: rantamökin NW-kulmasta 14 m NW, samalla linjalla sen SW-seinän kanssa, n. 8 m rantatörmästä.
Mitat: 30 x 30 cm
Stratigrafia: turve 0-5 cm; keskiruskea hiekkamulta 5-20 cm; tumman- tai mustanruskea, humuspitoinen hieta 20-25 cm; vaaleanruskea hieta, jossa vähän hiiltä, 25-45 cm; vaalea, kellertävä hieta 45-50 cm
Löydöt: kivistä asuinpaikkalöytöjä 20-45 cm syvyydestä (suurin osa vaaleanruskeasta hiedasta) (KM).
- Röykkiö 1:n W-reunaan tehtiin pieni koekuoppa ottamalla pois 2 kiveä (halk. 20-30 cm), joiden alta tuli tummanruskeaa hiekkamultaa ja ainakin 4 kerrosta pieniä (halk. 10-15 cm) kiviä.
- Pintapöimintä:** -

55937 Kaisti. Yleiskuva asuinpaikasta luoteesta, järveltä kuvattuna.

7. Kaisti

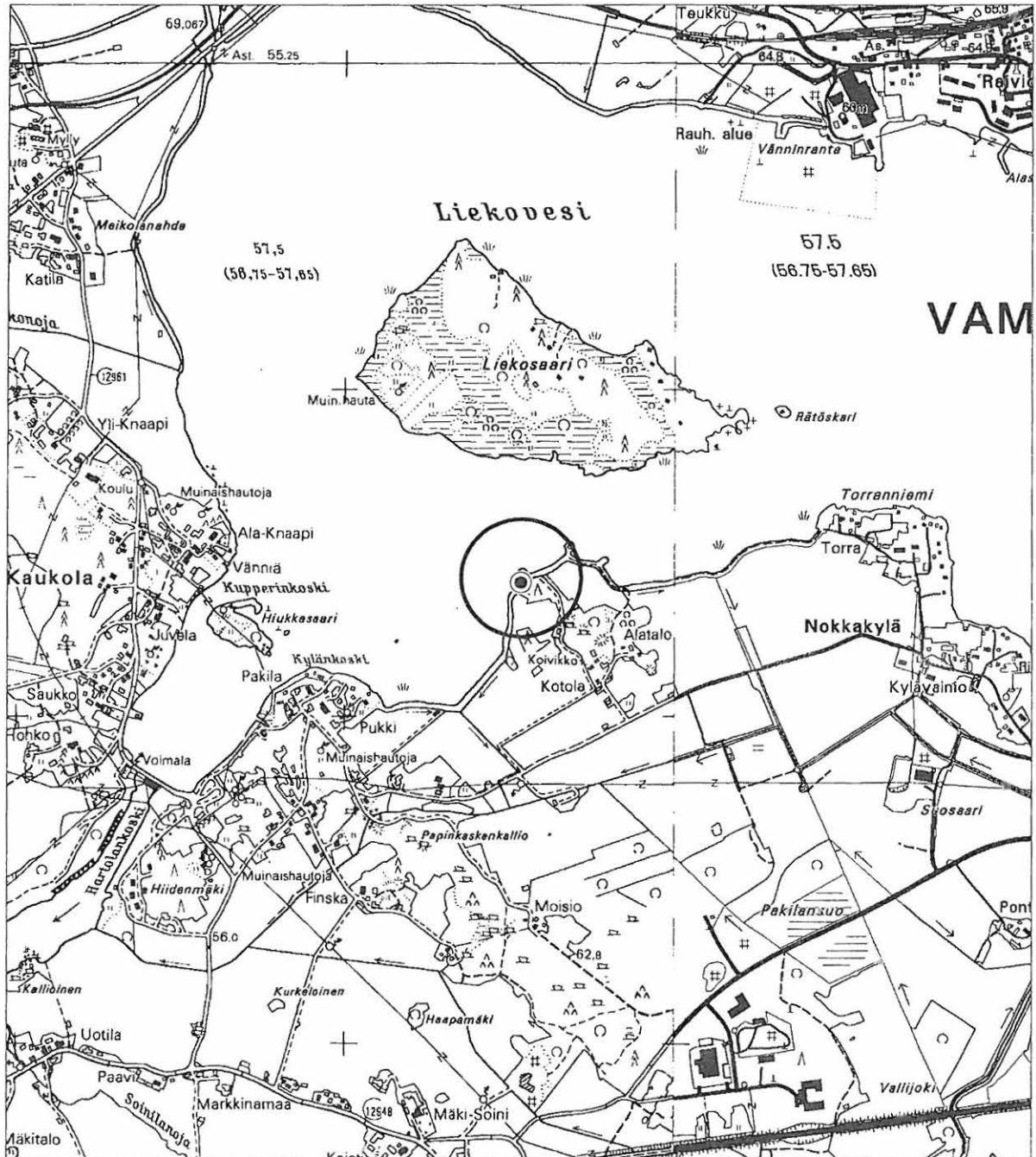
PK 2121 04 Kiikka

MK 1:20000

X:6803370-6803435, Y:2439515-2439545, Z:59-61

P:6809845-6809910, I:3278995-3279020

Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

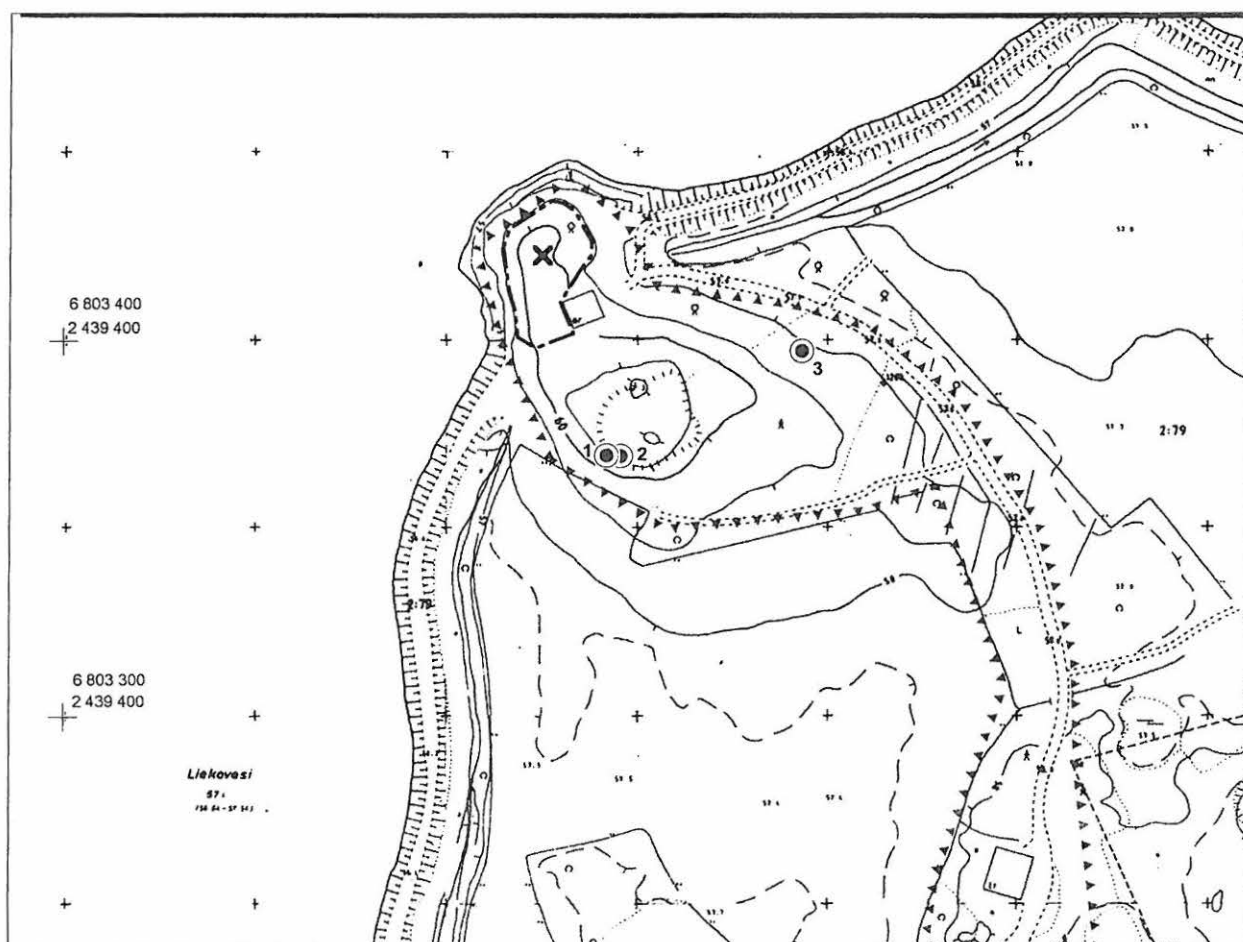

● kiinteä muinaisjäännös

7. Kaisti

Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

-----	arvioitu asuinpaikan laajuus	✕	koekuoppa
▲▲▲▲▲▲	tarkastetun alueen raja	1 ●	röykkiö ja sen numero

8. Liekosaari (kivirakenteet - röykkiöt - rautakautinen)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:	912010018	
Kunta:	Vammala	Kylä: Tyrvää
Muinaisjäännöstyyppi:	Kivirakenteet	Tyypin tarkenne: röykkiöt
Ajoitus:	rautakautinen	
Rauhoitusluokka:	1	Lukumäärä: 21
Luokitusehdotus:	pidetään voimassa nykyinen luokitus	
Sijainti:	PK 212104 Kiikka X:6803965-6804060, Y:2439115-2439240, Z:59-62 P:6810455-6810550, I:3278625-3278750 Keskipiste X:6804012, Y:2439178, P:6810502, I:3278688 (röykkiöalueen rajat v. 1946 kartan perusteella) Vammalan kirkosta 2,5 km länteen	
Aiemmat löydöt:	KM 11740:1-80, rautakautisia kalmistolöytöjä (ks. kohteen kuvaus) (kaiv. 1947).	
Inventointilöydöt:	-	
Tutkimukset:	Kartoitus Carl Fredrik Meinander 1946 Kaivaus Helmer Salmo 1947 Inventointi Helena Ojala 1986 Tarkastus Tuula Heikkurinen-Montell 1988 Tarkastus Tuula Heikkurinen-Montell 1990 Inventointi Vadim Adel 2005	
Kiinteistötiedot:	912-489-5-41 Ristimäki Suomen valtio/Museovirasto	
Tarkastus:	20.5.2005	
Kartat:	1:20 000, 1:2000	
Kuvat:	Negatiivit: 136501, 136504	Diat: 55933, 55936
Sijainti ja maasto:	1,2 km (W-E) x 0,6 km kokoinen Liekosaari sijaitsee Liekoveden keskellä.	
Kohteen kuvaus:	Röykkiöt sijaitsevat Liekosaaren länsirannalla, kosteikkojen ympäröimällä pienellä mäellä, joka on heinikoitunutta entistä hakamaata. Alue on nykyään Museoviraston hoitokohteita. Paikalla on vuonna 1946 tehdyn kartoituksen mukaan 21 erikokoista, kivi- sekä kiven- ja maansekaista röykkiötä, joista muutamat ovat ehkä viljelyröykkiöitä. Ojalan (1986) mukaan osa kummuista jäi veden alle Hartolankosken voimalan käyttöönoton jälkeen. Alueella kasvaa koivuja ja katajia. Hautaröykkiöt 1, 2, 4, 5, 11 ja 20 on tutkittu. Löydöt, joiden joukossa mm. pronssinen kaularengas, kaarisoljen yläosa, keihäänkärkiä, palanutta ja palamatonta luuta, eläinten hampaita ja saviastianpaloja, ajoittavat kalmiston kansainvaellusaikaan.	
Laajuus:	n. 130 m (S-N) x 110 m	
Ehdotus suoja-alueeksi:	Suositellaan koko 59 m:n käyrän yläpuolella olevan mäen osan rauhoitusta, lounaassa rantaan saakka.	
Suojelutoimenpiteet:	avustettiin muinaisjäännösten hoitoyksikköä uuden informaatiotaulun pystyttämässä röykkiöalueen N-puolelle	
Havaintomahdollisuudet	hyvät röykkiöiden osalta	
Lähistön kohteita:	Liekosaari 2 (kohde 9) 0,3 km E; Liekosaari 3 (kohde 10) 0,3 km NE.	
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat	-	
Suosittelavat jatkotoimenpiteet:	Röykkiöiden uusi kartoitus sekä maanalaisten rakenteiden/kerrostumien inventointi (koekaivaus)	
Lisätietoja:	-	
Koekaivaus:		

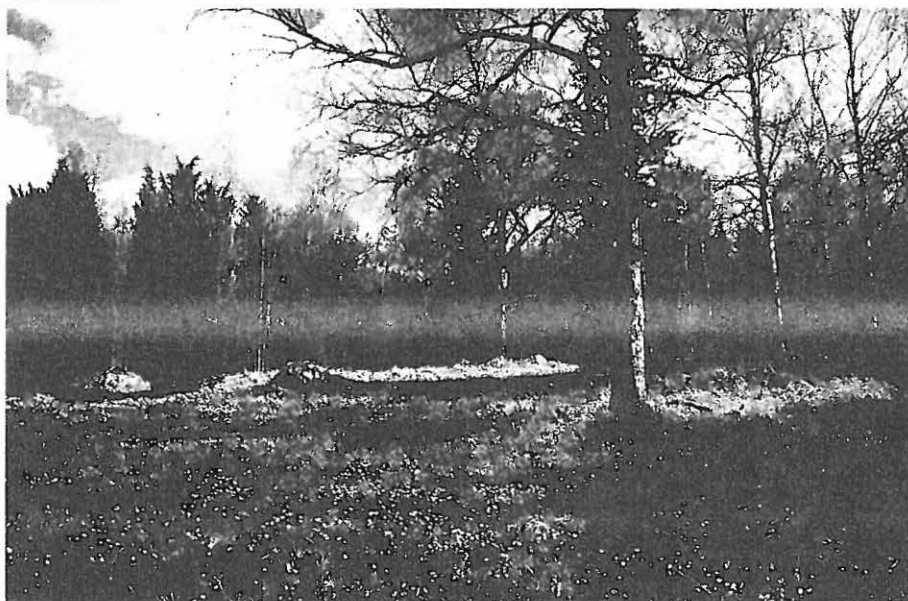
Koekuopat:

Inventoinnin yhteydessä tehtiin koepisto röykkiöalueesta n. 130 m N, pienen mäen laelle, vuoden 1990 koekuopan nro 7 paikalle. Koepistossa todettiin ruskeaa hiekkaa, jossa jonkin verran hiiltä ja erikokoisia kiviä. Löytyi 50 p. kolikko v:lta 1977. Ei merkkejä mjt:stä.

Pintapöiminta:

55936 Liekosaari. Yleiskuva röykkiökalmistosta lounaasta, järveltä kuvattuna.

55933 Liekosaari. Röykkiöalueen keskiosa mäen laella. Kuvattu lännestä.

8. Liekosaari

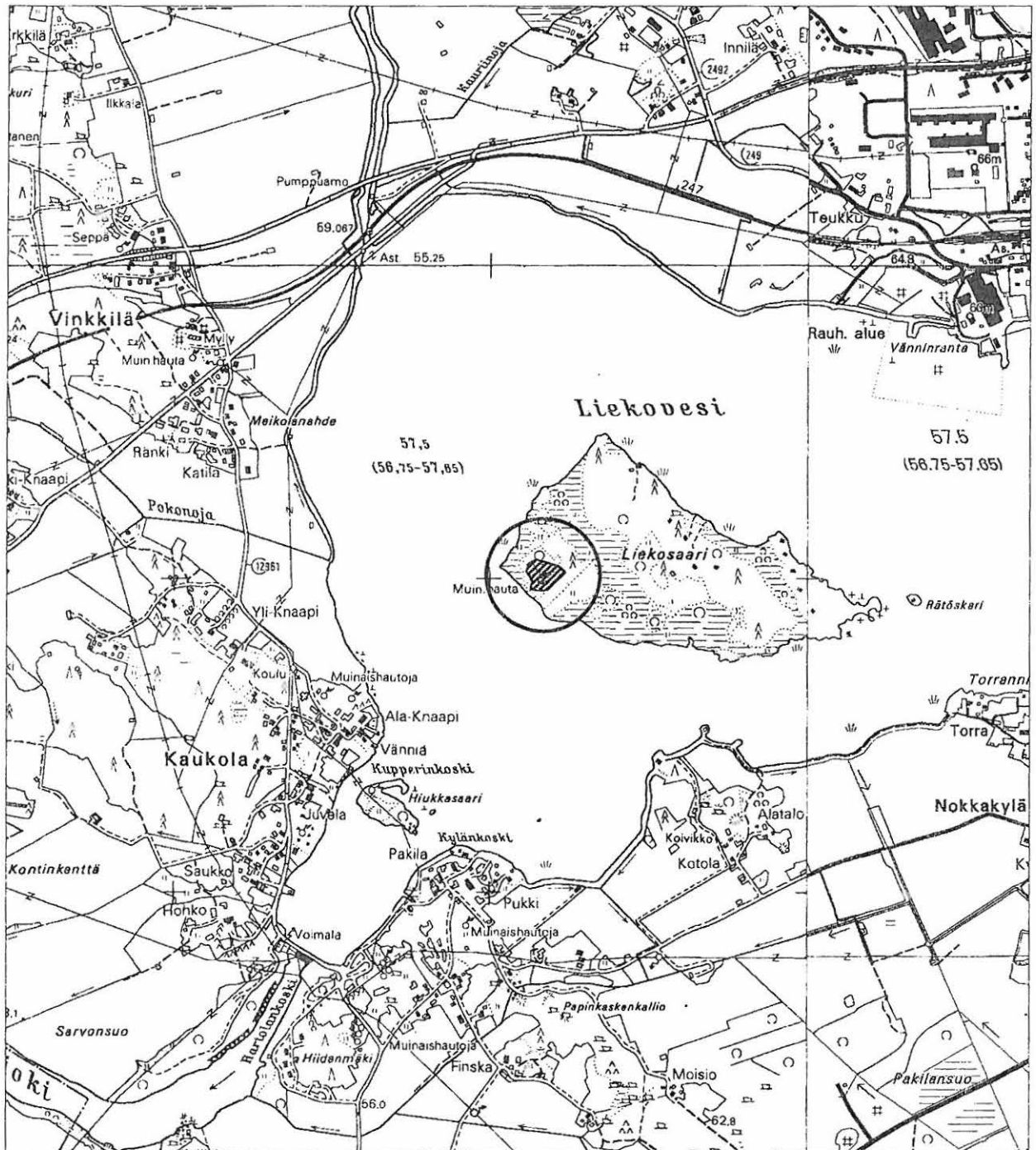
PK 212104 Kiikka

MK 1:20000

X:6803965-6804060, Y:2439115-2439240, Z:59-62

P:6810455-6810550, I:3278625-3278750

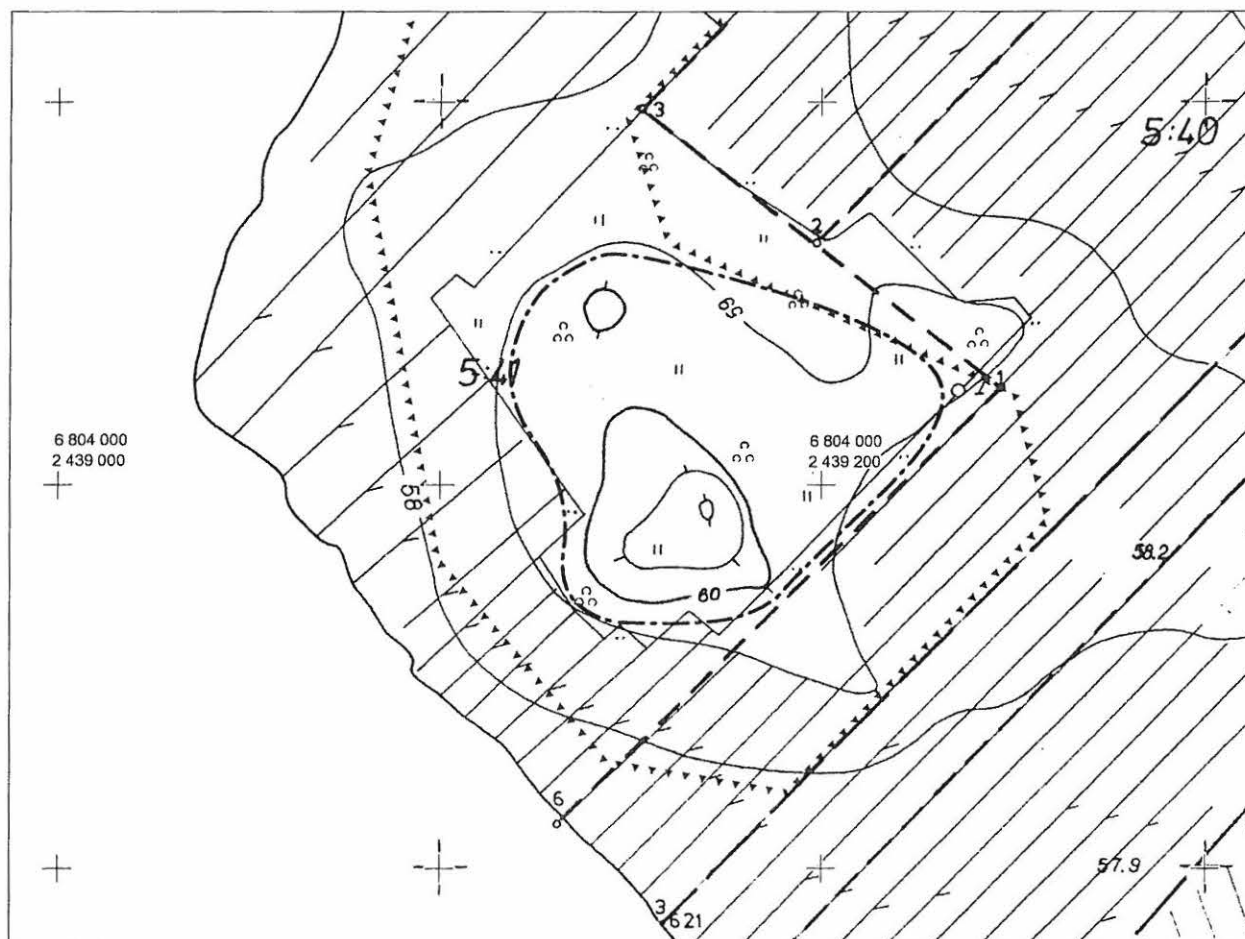
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

röykkiökalmisto

8. Liekosaari
Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
 Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

----- röykkiöalueen raja v. 1946 kartan perusteella

..... tarkastetun alueen raja

9. Liekosaari 2 (asuinpaikat - - kivi- tai varhaismetallikautinen)

Muinaisjäännös-
rekisterinumero:

Kunta: Vammala **Kylä:** Pappila
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat **Tyypin tarkenne:**
Ajoitus: kivi- tai varhaismetallikaut
Rauhoitusluokka: 2 **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: Luokka 2 (ks. "Suositeltavat jatkotoimenpiteet")
Sijainti: PK 2121 04 Kiikka
 X:6803987, Y:2439532, Z:61-62
 P:6810462, I:3279039
 (koekuoppa 1:n koordinaatit GPS:n mukaan)
 Vammalan kirkosta 2,0 km WSW

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

KM 35231: 1-2 (keramiikkaa 5 kpl, kvartsi-iskoksia 3 kpl)

Tutkimukset:

Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot:

912-409-5-2 Kauppalansaari
 Vammalan kaupunki
 PL 23, 38201 Vammala

Tarkastus:

23.5.2005

Kartat:

1:20 000, 1:2000

Kuvat:

Negatiivit: 136506, 136507 **Diat:** 55938, 55939

Sijainti ja maasto:

1,2 km (W-E) x 0,6 km kokoinen Liekosaari sijaitsee Liekoveden keskellä. Asuinpaikka sijaitsee saaren keskiosassa olevan mäen juurella, sen SW-reunalla, suo- tai peltoaukean reunan tuntumassa.

Kohteen kuvaus:

Pieneksi, lyhytaikaiseksi asuinpaikaksi tulkittu kohde sijaitsee mänty- ja kuusimetsää kasvavalla terassiniemekkeellä. Paikalle tehdystä koekuopasta (nro 1) löytyi merkkejä esihistoriallista keramiikkaa ja hiiltä sisältävästä maakerroksesta. Täältä 100-160 m N-NNE tehdyistä koekuopista tuli vain irtolöydöiksi tulkittavia kvartsi-iskoksia.

Laajuus:

n. 45 m (NW-SE) x 20 m (arvio)

Ehdotus suoja-alueeksi:

10 m säteellä oletetusta nj-rajasta

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet

huonot

Lähistön kohteita:

Liekosaaren röykkiökalmisto (kohde 8), n. 300 m W; Liekosaari 3, kaksi röykkiötä (kohde 10), n. 400 m NW.

Tiedossa olevat

maankäyttösuunnitelmat

-

Suosittelavat

jatkotoimenpiteet:

Kohteen laadun ja laajuuden varmistaminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Lisätietoja:

-

Koekuopat:

Koekuoppa 1

Sijainti: matalalla, halkaisijaltaan 10-15 m olevalla kumpareella, 4 m SW GPS:llä mitatusta pisteestä 3279 042/6810 465.

Stratigrafia: turve 0-10 cm; ruskeanharmaa hieta, jossa vähän hiiltä, 10-20 cm; keltainen, soransekainen hieta 20-30 cm.

Löydöt: esihistoriallista keramiikkaa 10-20 cm syvyydestä (KM).

Koekuopasta 1 5-10 m NE ja SW tehtiin kaksi koepistoa, joista ei tullut löytöjä.

Koekuoppa 2

Sijainti: kk 1:stä n. 100 m NNE, NNW-SSE-suuntaisen harjanteen eteläpäässä, mänty- ja

kuusimetsää kasvavalla länsirinteellä, vetisen pellon reunasta n. 20 m. GPS-koordinaatit: 3279 066/6810 559

Stratigrafia: turve ja humus 0-10 cm; harmaankeltainen, soransekainen hiekka 10-25 cm; vaaleankeltainen, soransekainen hiekka 25-35 cm.

Löydöt: kvartsi-iskos 10-25 cm:n syvyydestä (KM).

Koekuoppa 3

Sijainti: kk 1:stä n. 160 m N, NNW-SSE-suuntaisen harjanteen NW-päässä, sekametsää kasvavalla, loivalla ja melko kivikkoisella rinteellä, joka viettää länsilounaaseen, suohon; 5 m etelään GPS:llä mitatusta pisteestä 3279 033/6810 625

Stratigrafia: turve 0-5 cm; kellertävänharmaa hieta, jossa vähän hiiltä, 5-15 cm; vaalea, kellertävä/harmahtava hieta 15-25 cm.

Löydöt: 2 kvartsi-iskosta 5-15 cm:n syvyydestä (KM).

Pintapöimintä:

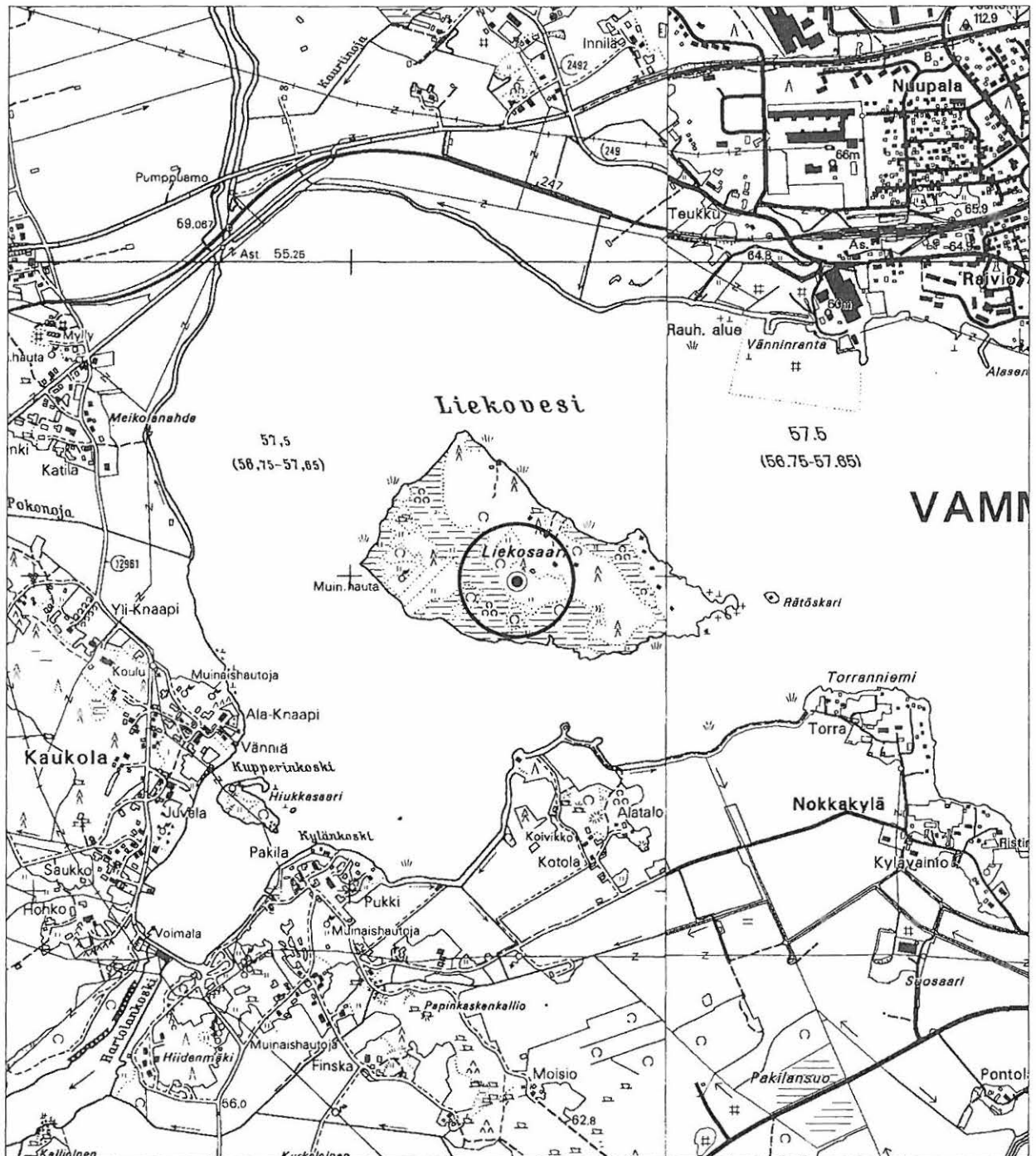
-

55938 Liekosaari 2. Yleiskuva löytöpaikasta. Linjakeppi sijaitsee koekuoppa 1:n kol kuvattu koillisesta.

9. Liekosaari 2
 PK 2121 04 Kiikka
 MK 1:20000
 X:6803987, Y:2439532, Z:61-62
 P:6810462, I:3279039

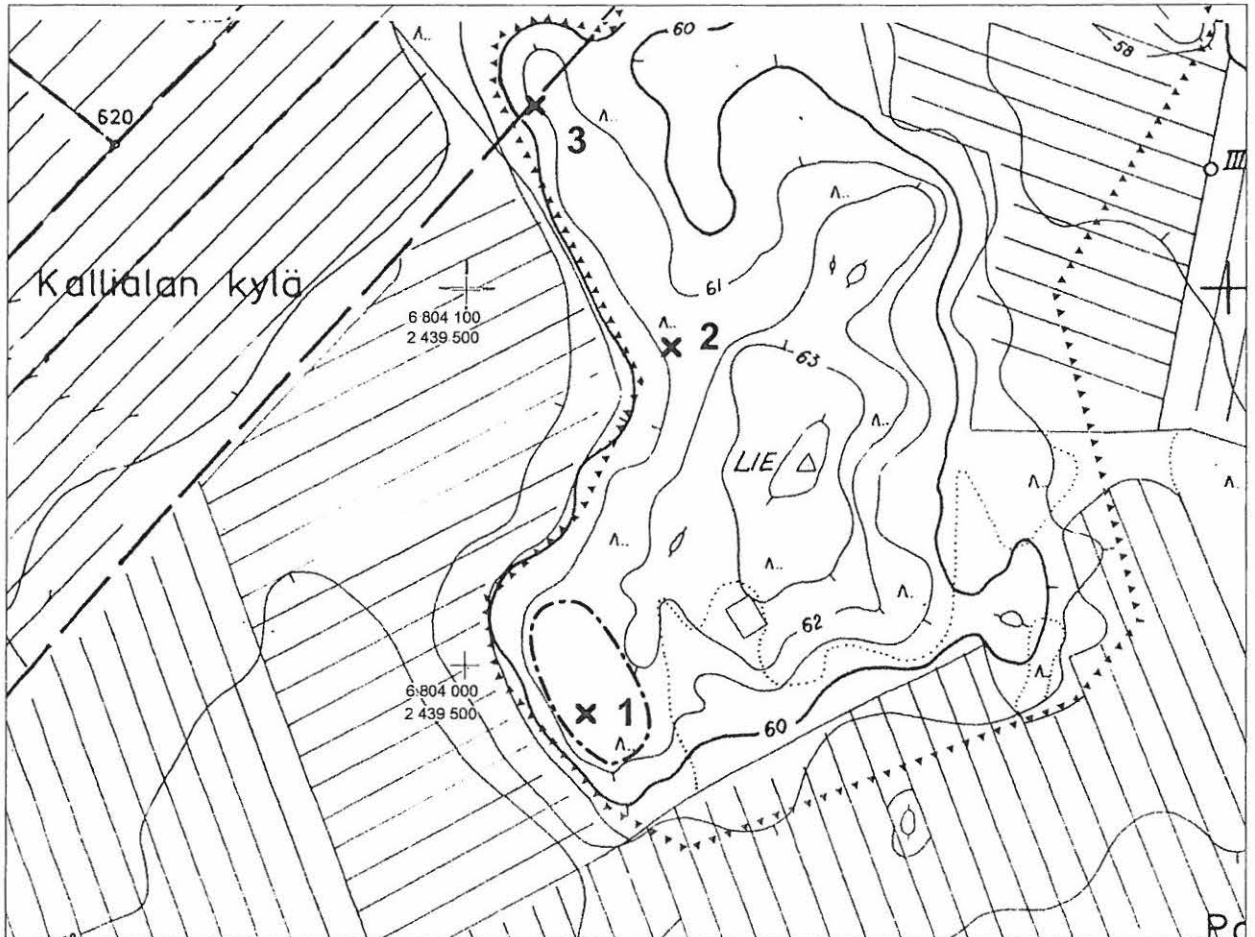
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● muinaisjäänös

9. Liekosaari 2
Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

- arvioitu asuinpaikan laajuus x^2 koekuoppa ja sen numero

▲
▲
 tarkastetun alueen raja

10. Liekosaari 3 (kivirakenteet - röykkiöt - ajoittamaton)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:

Kunta: Vammala **Kylä:** Tyrvää
Muinaisjäännöstyyppi: Kivirakenteet **Tyypin tarkenne:** röykkiöt
Ajoitus: ajoittamaton
Rauhoitusluokka: 2 **Lukumäärä:** 2
Luokitusehdotus: Luokka 2 (ks. "Suositeltavat jatkotoimenpiteet")
Sijainti: PK 2121 04 Kiikka
 X:6804325-6804335, Y:2439330-2439340, Z:62
 P:6810810-6810820, I:3278850-3278865
 Keskipiste X:6804330, Y:2439335, P:6810815, I:3278858
 Vammalan kirkosta 2,2 km W

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Tutkimukset:

Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot:

912-489-6-2 Liekosaari
 Liekosaaren Säätiö / Jorma Tervämäki
 Härmänkatu 5, 38210 Vammala

Tarkastus:

20.5.2005

Kartat:

1:20 000, 1:2000

Kuvat:

Negatiivit: 136502, 136503 **Diat:** 55934, 55935

Sijainti ja maasto:

1,2 km (W-E) x 0,6 km kokoinen Liekosaari sijaitsee Liekoveden keskellä. Kohde sijaitsee saaren NW-osassa olevalla mäellä, sen NW-osassa, rannasta n. 70 m SE.

Kohteen kuvaus:

Röykkiö 1. Sijaitsee sekametsässä, mäen lakitasanteen reunalla, josta alkaa länteen, järveen viettävä rinne. Röykkiö on tasalakinen ja muodoltaan neliömäinen (mahdollisesti sattumalta). Mitat n. 1,5 x 1,5 x 0,4 m. Noin 0,8 x 0,6 x 0,4 m kokoisen maakiven S-puolelle on kasattu halkaisijaltaan 0,1-0,3 m olevia kiviä ja maata. Muutama sammaloitunut kivi on näkyvissä. Röykkiö on karikkeen peitossa. Sen päällä, S-osassa kasvaa iso lehtipuu (haapa?). Röykkiöstä 5 m pohjoiseen mitatut GPS-koordinaatit ovat: 3278 850/6810 813.

Röykkiö 2. Sijaitsee röykkiö 1:stä n.15 m NE, tasaisella maalla. Muoto epämääräinen. Mitat: n. 1,5 x 1,5 x 0,3 m. Hahmottuu muutama 0,2-0,5 m kokoinen, sammaloitunut kivi. Röykkiötä peittävät lisäksi karike, ruoho ja pihlajan vesa. Sen W-puolella on n. 1,0 x 1,0 x 0,5 m kokoinen maakivi.

Laajuus:

ks. ed.

Ehdotus suoja-alueeksi:

5 m säteellä kummankin röykkiön näkyvistä reunoista

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet

kohtalaiset (röykkiöt erottuvat selvästi, mutta ovat pieniä ja matalia)

Lähistön kohteita:

Liekosaaren röykkiökalmisto (kohde 8), n. 310 m SW; Liekosaari 2, kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 9), n. 400 m SE.

Tiedossa olevat

-

maankäyttösuunnitelmat

Suositeltavat

jatkotoimenpiteet:

Röykkiöiden alkuperän ja iän selvittäminen vaatii lisätutkimuksia (koekaivauksia).

Lisätietoja:

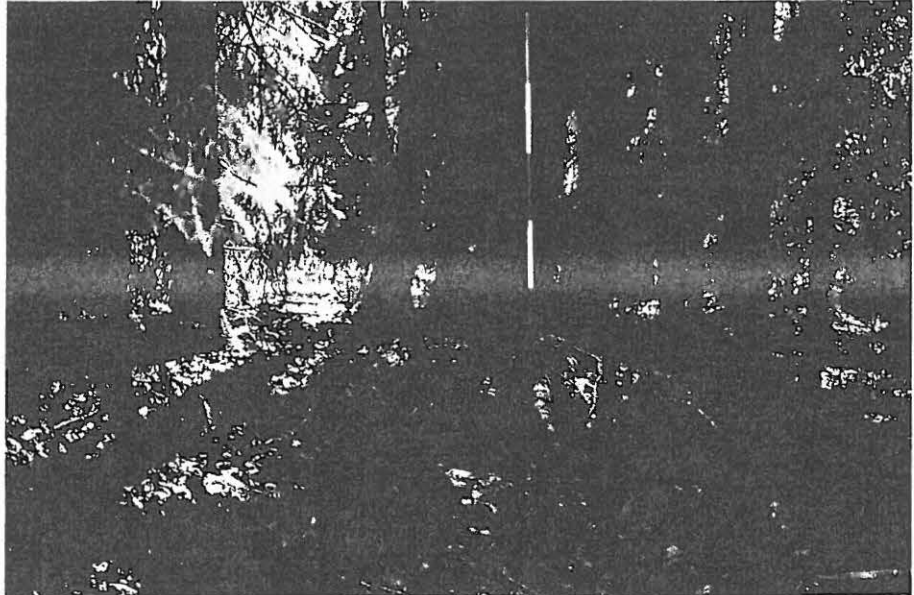
-

Koekuopat:

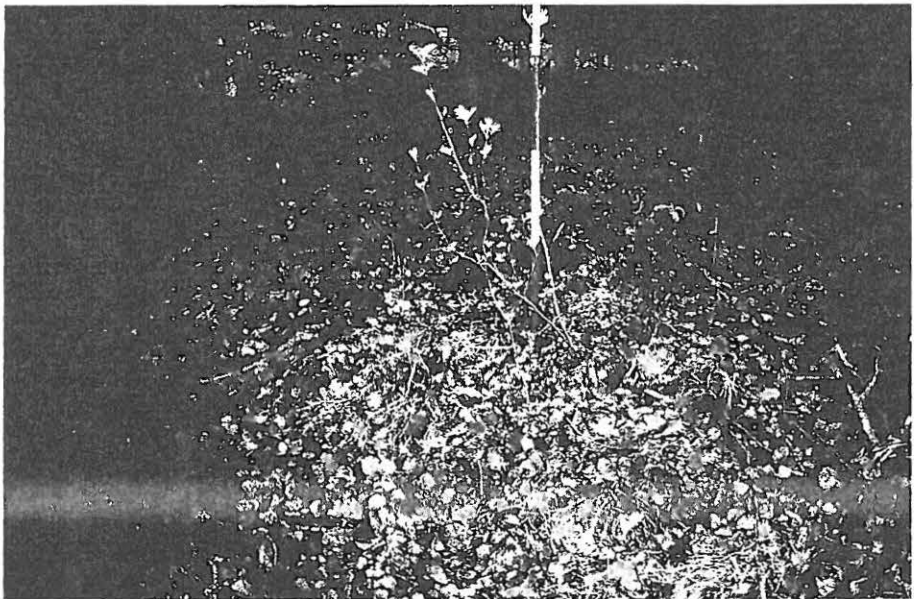
Röykkiö 1:stä n. 12 m N tehtiin koekuoppa, jossa todettiin n. 30 cm paksu kerros harmaata, vähän hiiltä sisältävää hietamultaa (vanha pelto- tai kaskikerros?).

Pintapöimintä:

-

55934 Liekosaari 3. Röykkiö 1. Kuvattu koillisesta.

55935 Liekosaari 3. Röykkiö 2. Kuvattu pohjoisluoteesta.

10. Liekosaari 3

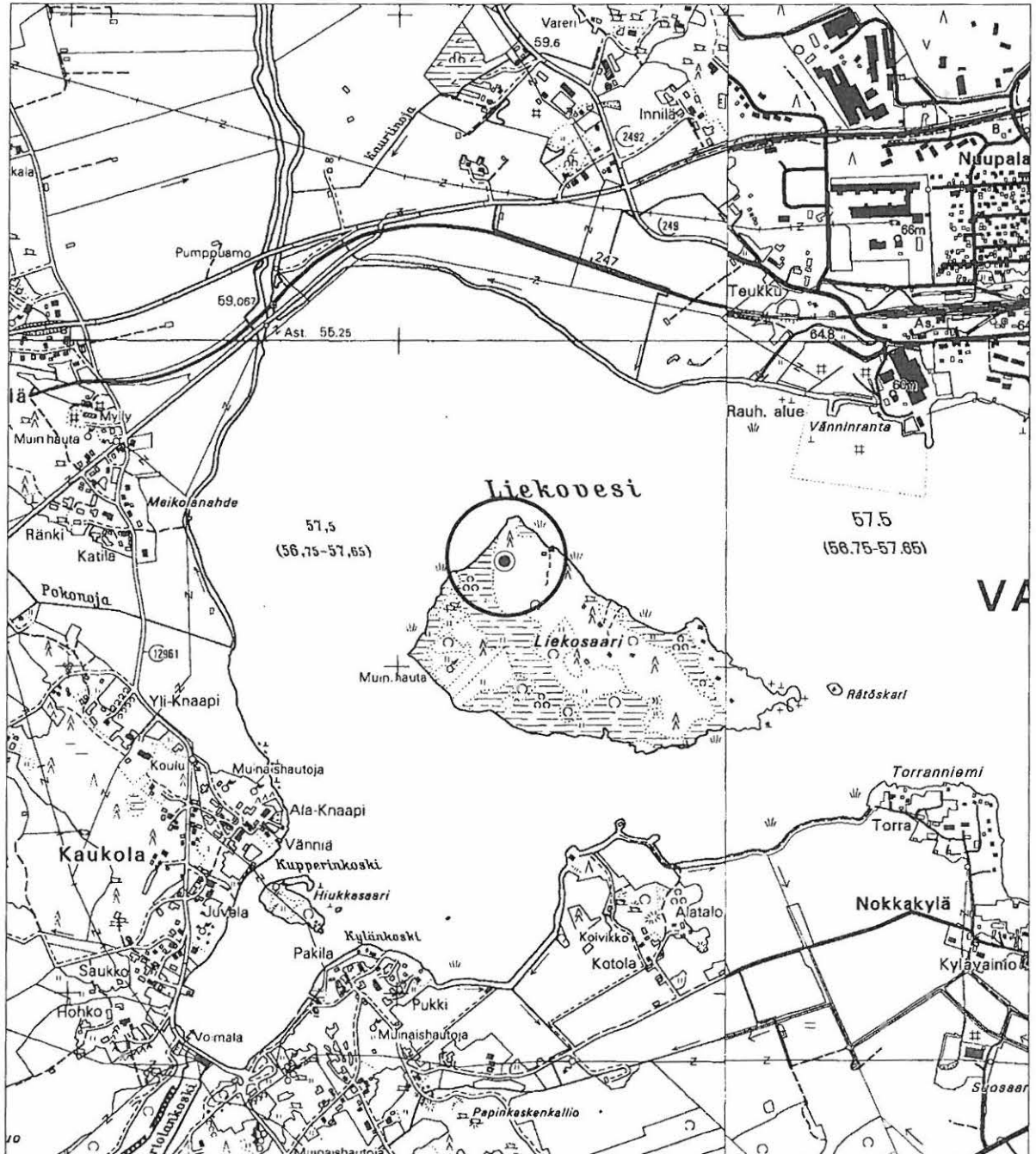
PK 2121 04 Kiikka

MK 1:20000

X:6804325-6804335, Y:2439330-2439340, Z:62

P:6810810-6810820, I:3278850-3278865

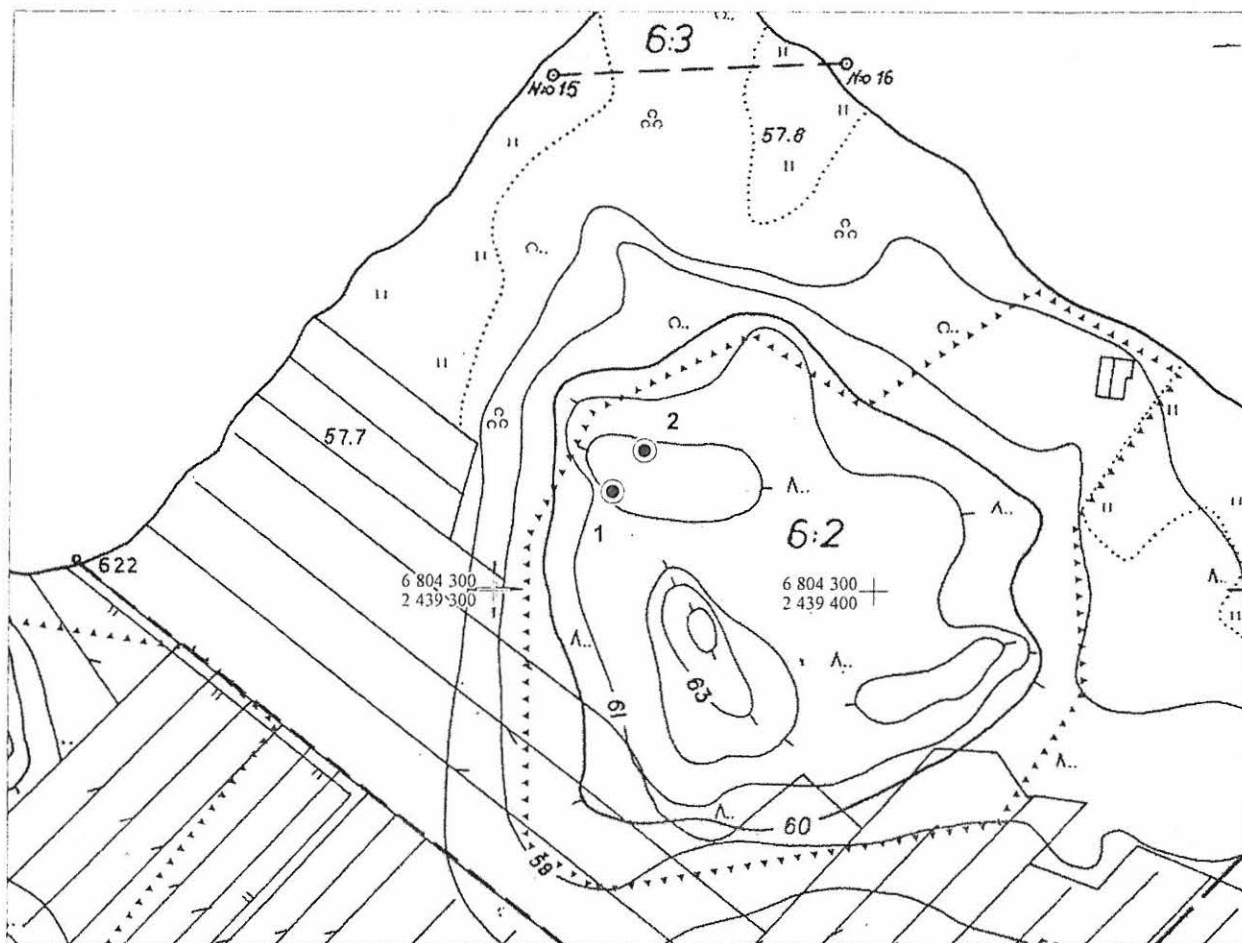
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiinteä muinaisjäännös

10. Liekosaari 3
Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
 Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

- 1 ● rökkiö ja sen numero
- ▲▲▲▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

11. Rantapelto (asuinpaikat - - esihistoriallinen)

Muinaisjäännös- rekisterinumero:		
Kunta:	Vammala	Kylä: Roismala
Muinaisjäännöstyyppi:	Asuinpaikat	Tyyppin tarkenne:
Ajoitus:	esihistoriallinen	
Rauhoitusluokka:	-	Lukumäärä: 1
Luokitusehdotus:	Luokka 3 (koekuopituksessa ei löytynyt esihistoriallisen ajan kulttuurikerrosta tai kiinteitä rakenteita; kohde on mahdollisesti kokonaan tuhoutunut peltotöissä)	
Sijainti:	PK 2121 07 Vammala X:6803330-6803510, Y:2440440-2440740, Z:57,5-61 P:6809760-6809940, I:3279920-3280220 Keskipiste X:6803420, Y:2440590, P:6809850, I:3280070 (löytöalueen koordinaatit) Vammalan kirkosta 1,3 km SW	
Aiemmat löydöt:	-	
Inventointilöydöt:	KM 35227: 1-13 (kvartsi-iskoksia, piitä, keramiikkaa, palanutta savea)	
Tutkimukset:	Inventointi Vadim Adel 2005	
Kiinteistötiedot:	912-482-43-0 Rantapelto Harjula Harri Kaleva Pukintie 161, 38200 Vammala	
Tarkastus:	4.5., 10.-11.5. ja 16.-17.5.2005	
Kartat:	1:20 000, 1:2000	
Kuvat:	Negatiivit: 136491, 136498	Diat: 55923, 55930
Sijainti ja maasto:	Kohde sijaitsee Liekoveteen etelästä pistävän Torranniemen tyvessä, laajan rantapeltoaukean NE-laidalla, Roismalan vanhan kylämäen S- ja W-puolella.	
Kohteen kuvaus:	Inventoinnissa todettiin kaksi löytöaluetta. Löytöalue W (läntinen) sijaitsee n. 200 m Torran päärakennuksesta WSW, rannasta n. 50 m SE, hyvin matalalla, NW-SE-suuntaisella terassilla, vesijättömaan rajalla, muinaisen lahden NE-rannalla (korkeus 57,5-58 m mpy). Alueella on ilmeisesti ollut kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka, joka on tuhoutunut peltotöissä. Toinen, laajempi löytöalue E (itäinen) sijaitsee samaan muinaislahteen laskevalla lounaisrinteellä, mutta korkeammalla (58-61 m mpy), välittömästi vanhan kylätontin S-puolella, Torranniemen itärannasta n. 110 m W. Osa löydöistä (palanut savi, keramiikka, pii?) kuuluu todennäköisesti samaan kokonaisuuteen pohjoisempaan, mäen laella sijaitsevien Torran-Maijalan rautakautisen kalmiston ja Hyrkin historiallisen/rautakautisen(?) asuinpaikan kanssa (kohteet 3 ja 4), mutta osa viittaa todennäköisesti vanhempaan asutukseen. Kvartsilöydöistä ei kuitenkaan hahmotu niin selkeää ja topografisesti rajoitettua kokonaisuutta, kuin W-alueella. Yli puolet niistä keskittyy pellon NE-reunaan, 60 m:n käyrän yläpuolelle, mistä ei kuitenkaan löytynyt merkkejä kulttuurikerroksesta. Alempi kvartsilöytövyöhyke (58-59 m) on liian hajanainen, eikä sitä voi myöskään tulkita kiinteäksi muinaisjäännökseksi pienen löytömäärän takia.	
Laajuus:	Alue W: n. 80 m (NW-SE) x 25 m; alue E: n. 170 m (NW-SE) x 70 m.	
Ehdotus suoja-alueeksi:	-	
Suojelutoimenpiteet:	Tapaaminen maanomistajan kanssa, jolle kerrottiin inventoinnin alustavat tulokset.	
Havaintomahdollisuudet	huonot (alue on peltoa)	
Lähistön kohteita:	ks. kohteen kuvaus	
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat	Maanomistaja on hakenut alueelle poikkeusrakennuslupaa.	
Suositteltavat jatkotoimenpiteet:	-	
Lisätietoja:	-	

Koekuopat:

Koekuoppa 1

Sijainti: loivalla peltorinteellä (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: harmaa peltomulta 0-30 cm; keltainen hiekka 30-50 cm.

Löydöt: vähän tiiltä mullasta (ei luetteloitu)

Koekuoppa 2

Sijainti: pellolla, tasaisella maalla, kvartsi-iskoksen löytöpaikalla (ks. kartta)

Stratigrafia: harmaa peltokerros 0-35 cm; vaaleanharmaa savi 35-50 cm.

Löydöt: vähän tiiltä mullasta (ei luetteloitu)

Koekuoppa 3

Sijainti: pellolla, tasaisella maalla, saviastianpalan löytöpaikalla (ks. kartta)

Stratigrafia: harmaa peltokerros 0-20/30 cm; vaaleanharmaa savi 20/30-45 cm

Löydöt: pii-iskos multakerroksen pohjaosasta (15-30 cm) (KM).

Koekuoppa 4

Sijainti: loivalla peltorinteellä, kvartsi-iskoksen löytöpaikalla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: harmaa/ruskehtavanharmaa peltomulta 0-35 cm; vaaleanharmaa/ kellertävän vaaleanharmaa savi 35-50 cm.

Löydöt: vähän tiiltä ym. moderneja löytöjä mullasta (ei luetteloitu)

Koekuoppa 5

Sijainti: pellolla, tasaisella maalla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: ruskehtavanharmaa peltomulta 0-25/35 cm; vaaleanharmaa savi 25/35-60 cm (kuopan SW-osassa); hiekan ja saven sekainen kerros (kaivannon täyttökerros?) 25/35-55 cm, vaaleanharmaa savi 55-60 cm (kuopan NE-osa).

Löydöt: palanutta savea 2 kpl ja kvartsi-iskos mullan pintaosasta (0-15 cm) (KM); lisäksi vähän tiiltä mullasta (ei luetteloitu)

Koekuoppa 6

Sijainti: hyvin loivalla peltorinteellä (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: ruskehtavanharmaa peltomulta 0-25 cm; kellertävän vaaleanharmaa savi/hiesu 25-35 cm.

Löydöt: kvartsi-iskos mullan pintaosasta (KM); lisäksi hevosenkenkänaula, vähän tiiltä ja hiiltä mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 7

Sijainti: pellolla, tasaisella maalla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: ruskehtavanharmaa peltomulta 0-25 cm; vaaleanharmaa savi 25-35 cm.

Löydöt: palanutta savea tai keramiikkaa 2 kpl (KM); lisäksi vähän tiiltä, lasia, hiiltä ja palaneiden kivien paloja mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 8

Sijainti: peltotiellä, heinikolla, kuivurin S-puolella, tasaisella maalla (ks. kartta)

Stratigrafia: turve 0-5 cm; ruskeanharmaa hiekkamulta, jossa isoja kiviä ja soraa, 0-20 cm; harmahtavankeltainen hiekka 20-45 cm.

Löydöt: vähän tiiltä mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 9

Sijainti: pellolla, tasaisella maalla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: ruskeanharmaa multa 0-30 cm; vaaleanharmaa savi 30-35 cm

Löydöt: vähän tiiltä ja lasinpala mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 10

Sijainti: loivalla rinteellä, heinikolla, raja-aidan edessä (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-10 cm; ruskeanharmaa multa 10-35/40 cm; vaaleanharmaa savi 45-50 cm

Löydöt: tiiltä, lasia, rautanaula mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 11

Sijainti: loivalla peltorinteellä (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: ruskehtavanharmaa peltomulta 0-35 cm; vaaleanharmaa savi 35-45 cm

Löydöt: vähän tiiltä ja rautanaulan katkelma mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 12

Sijainti: loivalla rinteellä, heinikolla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-10 cm; ruskeanharmaa hiekkamulta 10-40 cm; vaaleankeltainen, soran ja kivien sekainen hieta 40-50 cm

Löydöt: tiiltä ja rautanaulan katkelma mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 13

Sijainti: loivalla rinteellä, peltosaarekkeella olevassa n. 6 x 5 x 0,7 m kokoisessa kummussa, jonka N-osassa on kiviröykkiö (kiukaan raunio?), kummun S-osassa (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-10 cm; ruskeanharmaa multa 10-40 cm; harmahtavanvaaleankeltainen, soran sekainen hieta 40-60 cm

Löydöt: vähän tiiltä, lasia, hiiltä mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 14

Sijainti: loivalla rinteellä, heinikolla (entisellä pellolla) (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-5/7 cm; ruskeanharmaa multa 5/7-35/40 cm; vaaleankeltainen hiekka, jossa runsaasti kiviä, 35/40-45/50 cm

Löydöt: tiiltä, punasavikeramiikkaa (kukkaruukun pala) ja fajanssia mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 15

Sijainti: loivalla rinteellä, heinikolla (entisellä pellolla) (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-5/10 cm; ruskeanharmaa multa 5/10-50 cm; vaaleankeltainen, soran sekainen hieta 50-60 cm

Löydöt: rautanaula, muovia, hiiltä mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 16

Sijainti: loivalla rinteellä, heinikolla (entisellä pellolla) (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-5/10 cm; ruskeanharmaa multa 5/10-35 cm; vaaleankeltainen, soran sekainen hieta 35-45 cm

Löydöt: -

Koekuoppa 17

Sijainti: tasaisella maalla, heinikolla, puretun navetan paikan vieressä (ks. kartta)

Stratigrafia: turve 0-5 cm; keltainen sora, jossa runsaasti pieniä kiviä, sepeliä ja sementtilaastia, 5-50/55 cm; vaaleanharmaa hiesu 50/55-60 cm

Löydöt: lasia sorakerroksesta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 18

Sijainti: peltotien N-puolella, raja-aidan S-puolella, heinikolla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-10 cm; harmaa multa 10-25 cm; karkea, kellertävä/harmahtava hiekka tai sora ja iso betonikappale 25-55 cm.

Löydöt: tiiltä, rautanaula, laastia ym. moderneja löytöjä mullasta (ei luetteloitu); hiekassa, betonin alla, n. 45 cm syvyydessä näkyi poikkileikkaukseltaan n. 10 x 5 cm kokoisen puulankun pää.

Koekuoppa 19

Sijainti: peltotien N-puolella, raja-aidan S-puolella, heinikolla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: turve 0-5/10 cm; harmaa multa 5/10-20 cm; vaaleanharmaa pohjasavi 20-30 cm.

Löydöt: vähän tiiltä ym. moderneja löytöjä mullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 31

Sijainti: löytöalueen NW-päässä, pellolla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: savinen peltomulta 0-30 cm; vaaleanharmaa savi 30-40 cm

Löydöt: piitä peltomullasta (KM); lisäksi jonkin verran moderneja löytöjä (ei luetteloitu).

Koekuoppa 32

Sijainti: pellolla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: savinen peltomulta 0-35 cm; vaaleanharmaa savi 35-45 cm

Löydöt: jonkin verran moderneja löytöjä peltomullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 33

Sijainti: pellolla (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: savinen peltomulta 0-35 cm; vaaleanharmaa savi 35-40 cm

Löydöt: jonkin verran moderneja löytöjä peltomullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 34

Sijainti: pellolla, tilan N-ajan lähellä (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: savinen peltomulta 0-35 cm; vaaleanharmaa savi 35-40 cm

Löydöt: jonkin verran moderneja löytöjä peltomullasta (ei luetteloitu).

Koekuoppa 35

Sijainti: pellolla, tilan N-ajan lähellä (ks. kartta 1:2000)

Stratigrafia: savinen peltomulta 0-35 cm; vaaleanharmaa savi 35-40 cm

Löydöt: jonkin verran moderneja löytöjä peltomullasta (ei luetteloitu).

Pintapöimintä:

ks. kartta ja löytöluettelo

11. Rantapelto

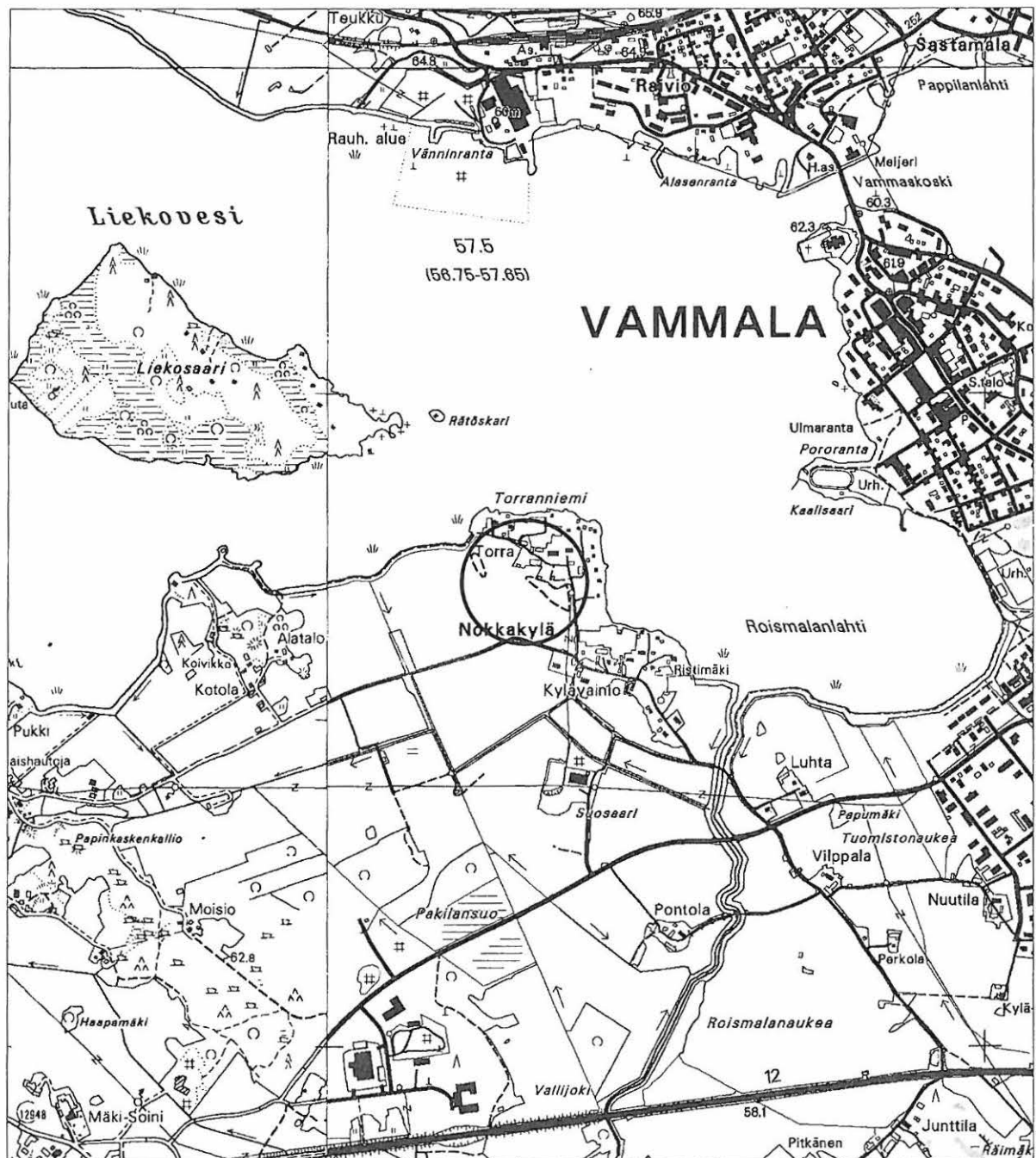
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6803330-6803510, Y:2440440-2440740, Z:57,5-61

P:6809760-6809940, I:3279920-3280220

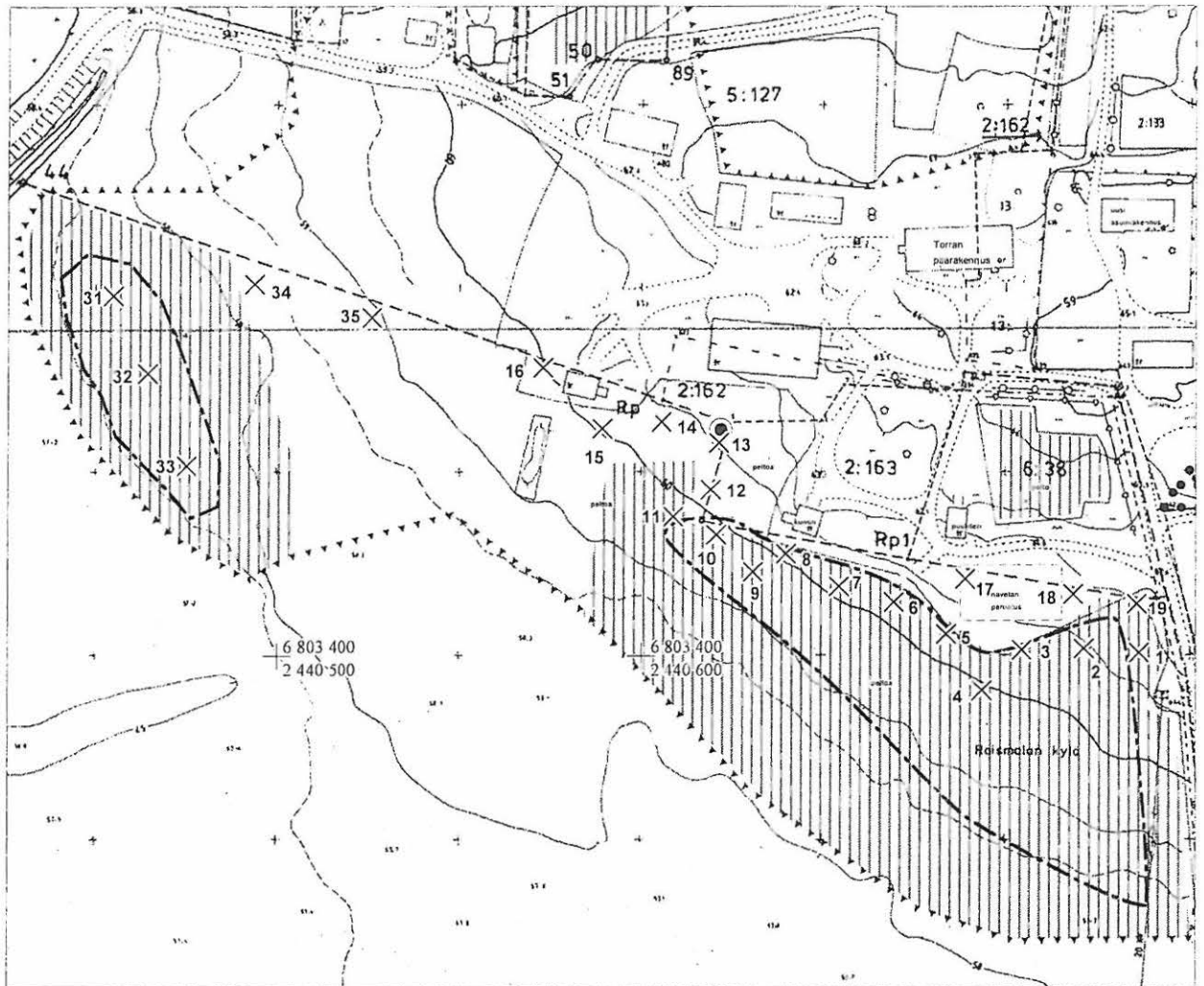
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

 löytöalueet

11. Rantapelto Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

-----	esihistoriallisen löytöalueen raja	X ₃₀	koekuoppa ja sen numero
	tarkastetun alueen raja	●	kiviröykkiö (kiukaan raunio?)
	pintapöimittu alue		

12. Maijala (löytöpaikat - irtolöytöpaikat - kivikautinen)

**Muinaisjäännös-
rekisterinumero:**

Kunta: Vammala **Kylä:** Roismala
Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat **Tyypin tarkenne:** irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: - **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: ei kiinteä mj.

Sijainti: PK 2121 07 Vammala
 X:6803500, Y:2440770, Z:64
 P:6809920, I:3280250
 ("asuinrivin" sijainti v. 1904 kartan mukaan)
 Vammalan kirkosta 1,2 km SW

Aiemmat löydöt: pohjalainen taltta KM 4269, löydetty "pellostas asuinrivin ikkunan alta" (Salo 2004, 131).

Inventointilöydöt: -
Tutkimukset: Inventointi Vadim Adel 2005
Kiinteistötiedot: 912-482-2-133 Tamminiemi
 Torra Seppo Antti Juhani
 Nokkakyläntie 207, 38200 Vammala

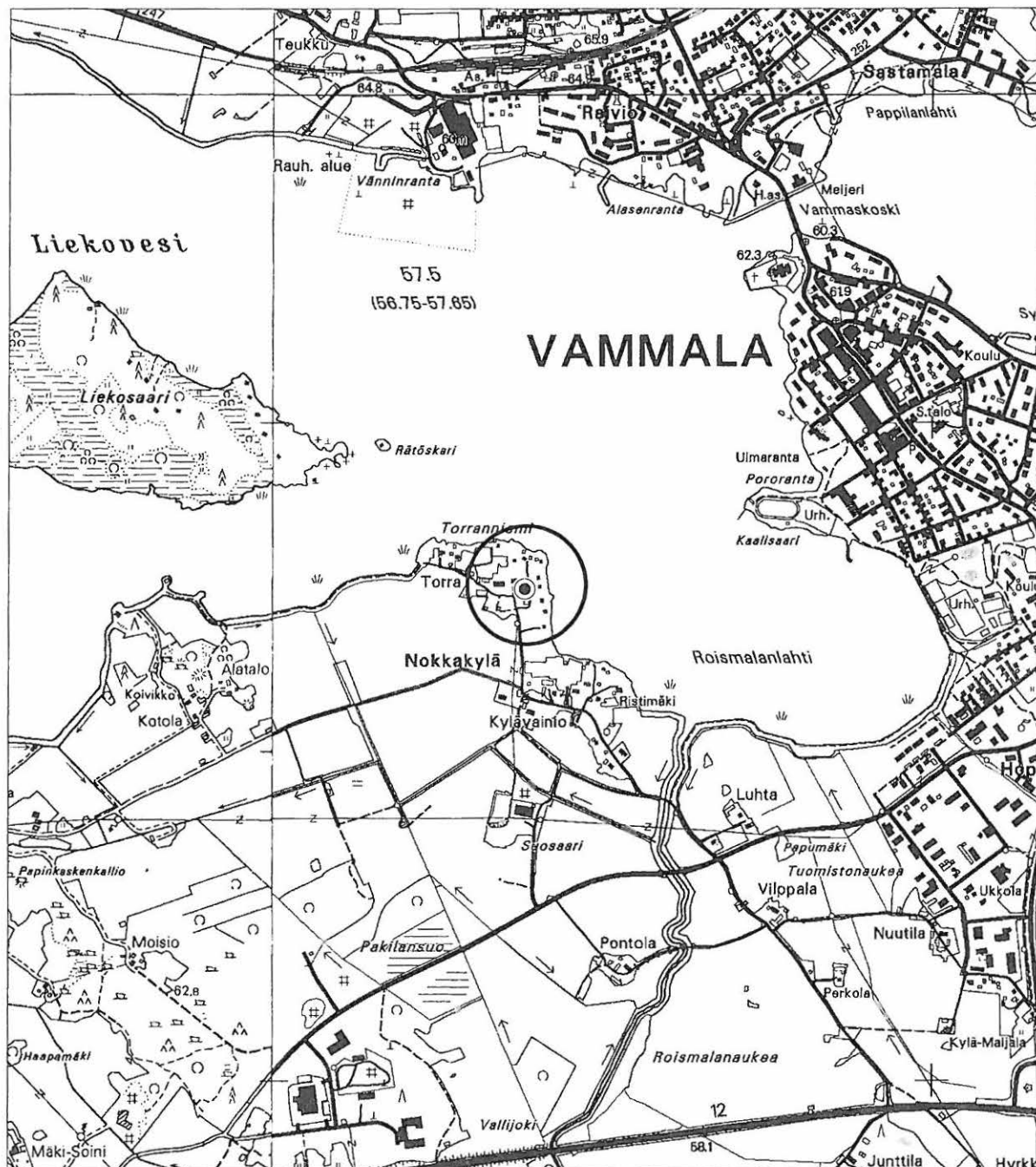
Tarkastus: 12.5.2005
Kartat: 1:20 000, 1:2000
Kuvat: **Negatiivit:** - **Diat:** -
Sijainti ja maasto: Kohde sijaitsee Liekoveteen etelästä pistävän Torranniemen itäosassa, rannasta n. 70 m W.
Kohteen kuvaus: Löytöpaikka on tasaista peltoterassia tai loivaa rinteitä v. 1904 karttaan merkityn "asuinrivin" kohdalla.

Laajuus: -
Ehdotus suoja-alueeksi: -
Suojelutoimenpiteet: -
Havaintomahdollisuudet huonot (paikalla on ollut peltoa, joka on todennäköisesti tuhonnut mahdolliset muinaisjäännökset)
Lähistön kohteita: Kohde 3, Torra-Maijalan polttokalmisto, välittömästi N-puolella.
Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat -
Suositteluvat jatkotoimenpiteet: -
Lisätietoja: -

Koekuopat: Koekuoppa 24
 Sijainti: tasaisella maalla, terassilla, heinikolla, puretun "asuinrivin" itälaidalla
 Stratigrafia: musta humus, jossa puu- ym. kasvijäännöksiä (levitetty turve- tai lannoitekerros?), 0-25/30 cm; vaaleanharmaa savi 25/30-35 cm.
 Löydöt: -
 Koekuoppa 25
 Sijainti: loivalla rinteellä em. terassitasanteen (pellon?) ja Torranniementien välissä, nuorena (istutetussa?) männikössä, 3 m tien reunasta
 Stratigrafia: turve 0-5 cm; vaaleanharmaa savi (vanha peltokerros?) 5-30 cm.
 Löydöt: -
 Koekuoppa 26
 Sijainti: peltoterassilla, loivalla rinteellä, Torranniementiestä n. 8 m
 Stratigrafia: humus, jossa kasvien jäännöksiä, 0-10 cm; vaaleanharmaa savi (kyntökerros) 10-35 cm.
 Löydöt: moderni lasinpala savesta (ei luetteloitu).

12. Maijala
 PK 2121 07 Vammala
 MK 1:20000
 X:6803500, Y:2440770, Z:64
 P:6809920, I:3280250

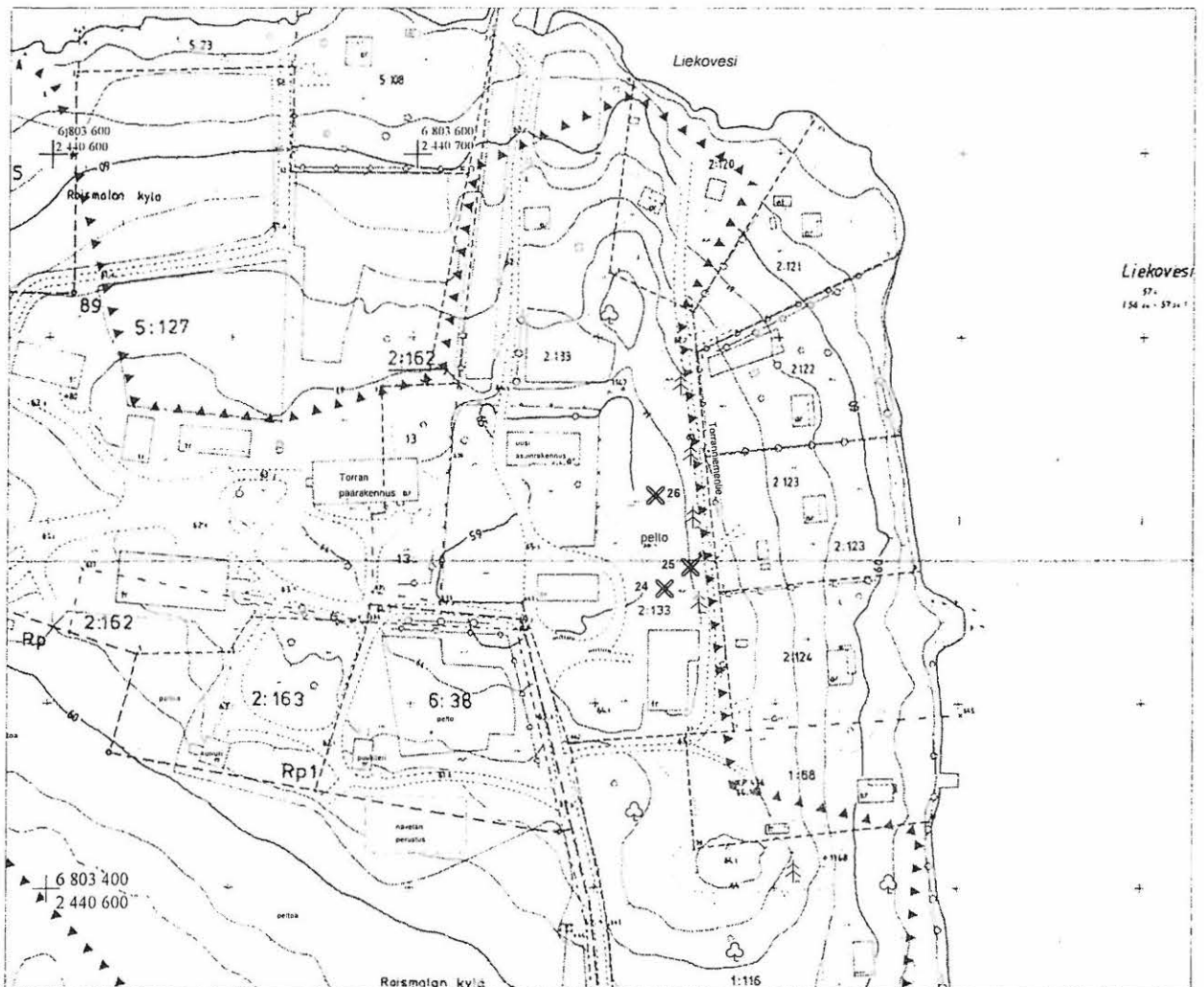
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● löytöpaikka

12. Maijala
Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

▲ ▲ ▲ ▲ ▲ tarkastetun alueen raja

⊗ 26 koekuoppa ja sen numero

13. Vilppala (asuinpaikat - - uusi aika)

**Muinaisjäännös-
rekisterinumero:**

Kunta: Vammala **Kylä:** Roismala
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat **Tyypin tarkenne:**
Ajoitus: uusi aika
Rauhoitusluokka: - **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: ei mj., ks. "Lisätietoja"
Sijainti: PK 2121 07 Vammala
 X:6803390-6803415, Y:2440770-2440820, Z:60-64
 P:6809810-6809830, I:3280250-3280300
 Keskipiste X:6803402, Y:2440795, P:6809820, I:3280275
 Vammalan kirkosta 1,3 km SW

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

tiilenpaloja (ei luetteloitu)

Tutkimukset:

Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot:

912-482-1-116

suurin osa kohteesta

Tarkastus:

16.5.2005

Kartat:

1:20 000, 1:2000

Kuvat:**Negatiivit:** -**Diat:** -**Sijainti ja maasto:**

Kohde sijaitsee Liekoveteen etelästä pistävän Torranniemen itäosassa, pienen mäen laella, rannasta n. 25 m W.

Kohteen kuvaus:

Vilppalan talon vanha tontti on merkitty v. 1778 isojakokarttaan, mutta J. Rinteen kartan mukaan oli jo autiona v. 1904.

Koivu- ja mäntymetsää kasvavalla mäen laella on havaittavissa 2 tai 3 rakennuksen pohjaa (kiviä, maavalleja, painanteita), kiukaiden raunioita (2 isoa ja lisäksi mahdollisia pienempiä). Pintapöiminnassa alueelta löytyi tiiltä. Alempana, koivikossa, joka on vanhaa peltoa, sijaitsee muutama peltoröykkiö. Myös talonpaikan NW-puolelle on istutettu koivikko.

Laajuus:

n. 50 m (W-E) x 25 m

Ehdotus suoja-alueeksi:

-

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet

hyvät

Lähistön kohteita:

Kohteet 4, 11 ja 12 W- ja N-puolella, 40-80 m etäisyydellä.

Tiedossa olevat

-

maankäyttösuunnitelmat**Suosittelvat**

-

jatkotoimenpiteet:**Lisätietoja:**

Kyseessä ei ole muinaismuistolailta rauhoitettu kohde. Se on kuitenkin otettava huomioon kaavoituksessa suojeltavana asutushistoriallisena kohteena (s -merkintä).

Koekuopat:

-

Pintapöiminta:

ks. kohteen kuvaus

13. Vilppala

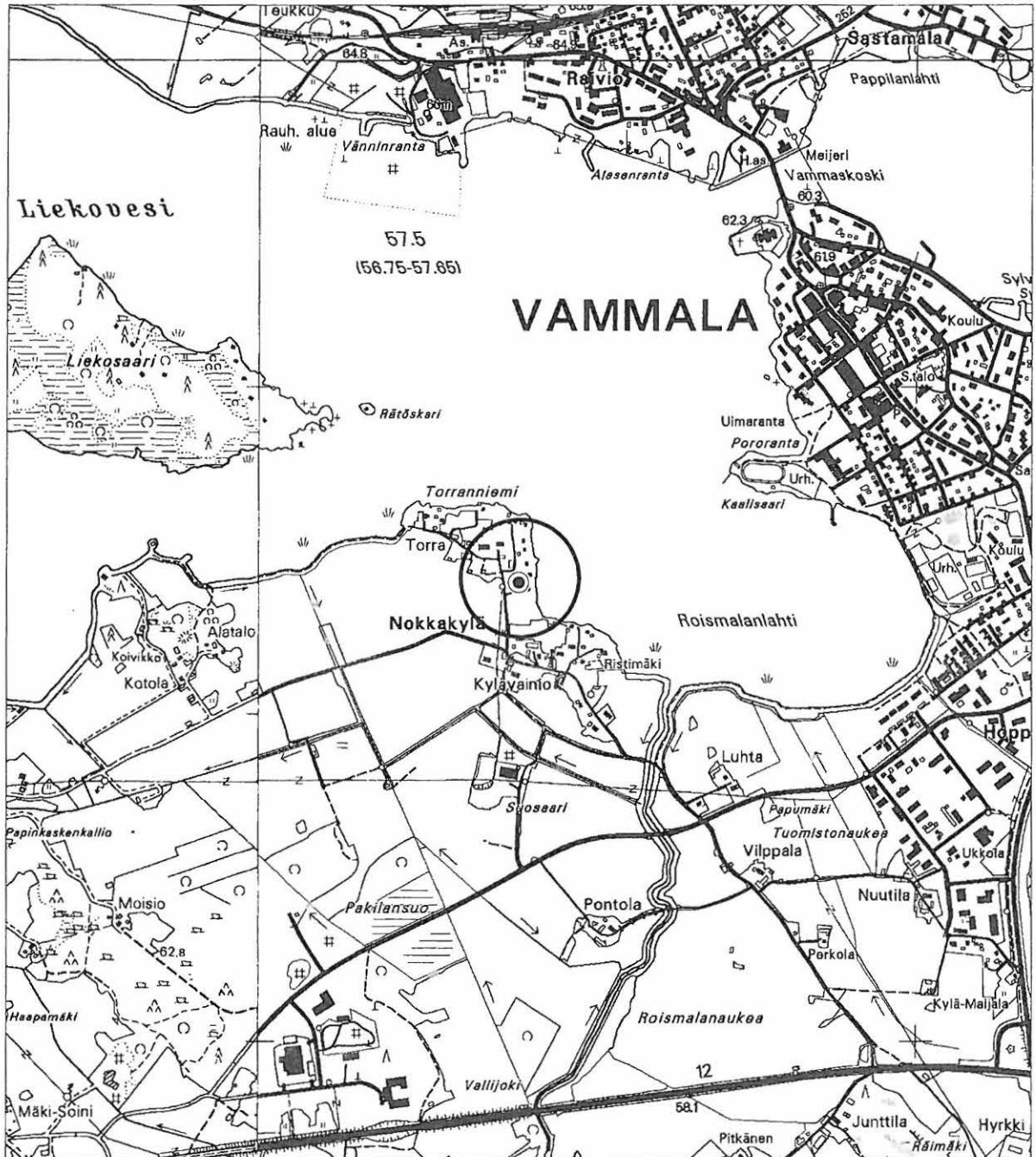
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6803390-6803415, Y:2440770-2440820, Z:60-64

P:6809810-6809830, I:3280250-3280300

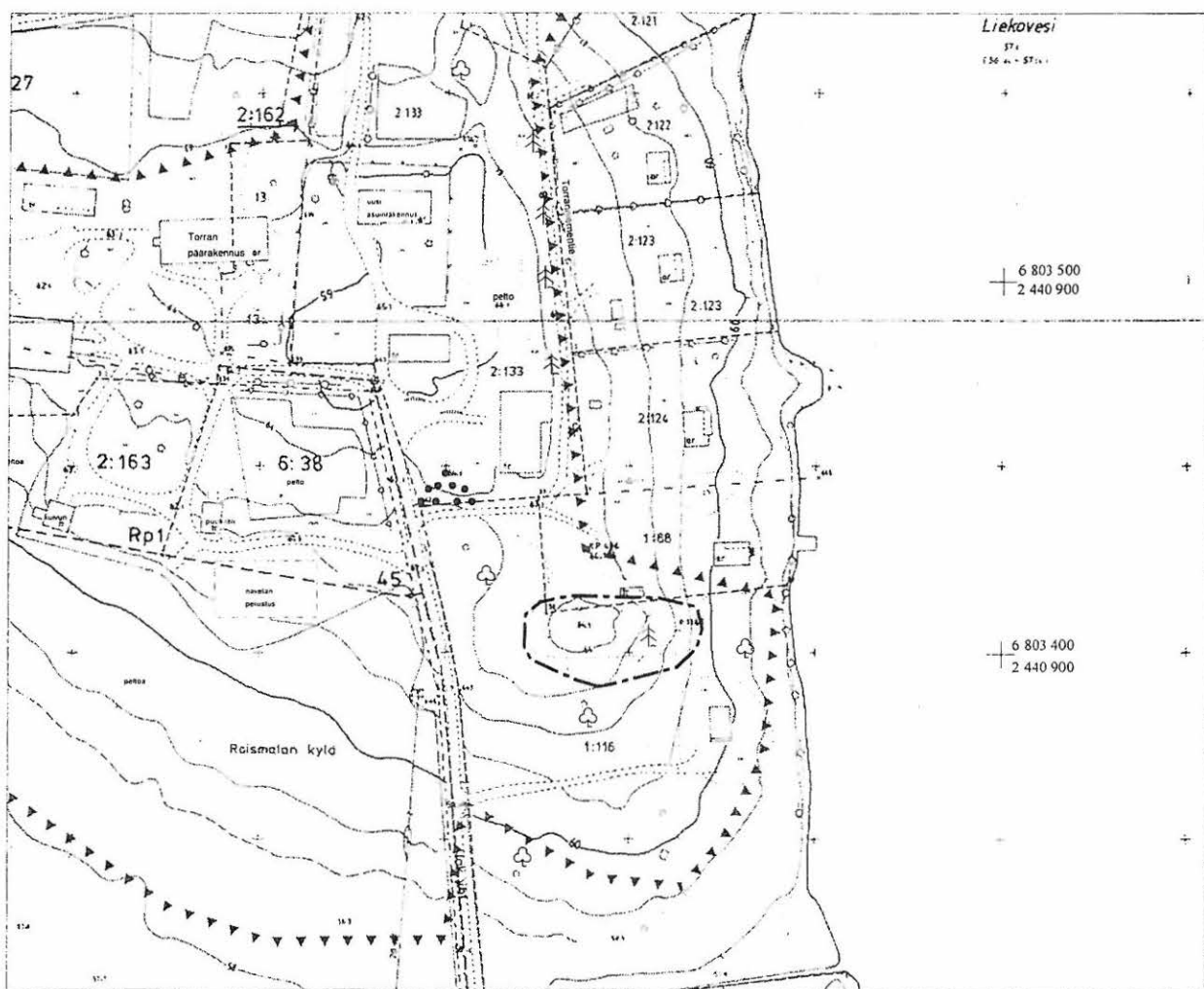
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● autioitunut tontti

13. Vilppala Yleiskartta 1:2000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Vammalan kaupunki

 kivi- ja maarakennealue (vanha talon tontti)

 tarkastetun alueen raja

 kivijalan raunio

14. Pontola (löytöpaikat - irtolöytöpaikat - kivikautinen)

**Muinaisjäännös-
rekisterinnumero:**

Kunta: Vammala **Kylä:** Roismala
Muinaisjäännöstyyppi: Löytöpaikat **Tyypin tarkenne:** irtolöytöpaikat
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: - **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: ei mj.

Sijainti: PK 2121 07 Vammala
 X:6802340, Y:2441080, Z:60
 P:6808745, I:3280510
 (talon koordinaatit)
 Vammalan kirkosta 2,2 km SSW

Aiemmat löydöt: HM 1182:44, nelisivuinen oikokirves, löytynyt pellostä v. 1887 (Salo 2004, 132)

Inventointilöydöt: -

Tutkimukset: Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot: 912-482-2-150

Tarkastus: 4.5.2005

Kartat: 1:20 000, 1:5000

Kuvat: **Negatiivit:** - **Diat:** -

Sijainti ja maasto: Kohde sijaitsee laajan peltoaukean keskellä Liekoveden S-puolella, Roismalanlahden rannasta 0,8 km SSW, siihen laskevan Pesurinojan W-rannalla, Tampere-Rauma-tiestä 0,5 km N.

Kohteen kuvaus: Pontolan talo sijaitsee pienellä mäellä, keskellä laajaa ja melko tasaista pelto-aukeaa.

Laajuus: -

Ehdotus suoja-alueeksi: -

Suojelutoimenpiteet: -

Havaintomahdollisuudet huonot (tarkastushetkellä vain pieni osa talon pelloista oli pintapöimintäkunnossa)

Lähistön kohteita: Pakilansuo, kivi- tai varhaismetallikautinen asuinpaikka (kohde 6), n. 0,7 km WSW

**Tiedossa olevat
maankäyttösuunnitelmat** -

**Suositteltavat
jatkotoimenpiteet:** Jatkotarkastus ja pintapöiminta alkukevällä tai loppusyksyllä; topografian perusteella paikalla olisi voitu asua kivikaudella.

Lisätietoja: -

Koekuopat: -

Pintapöiminta:

14. Pontola

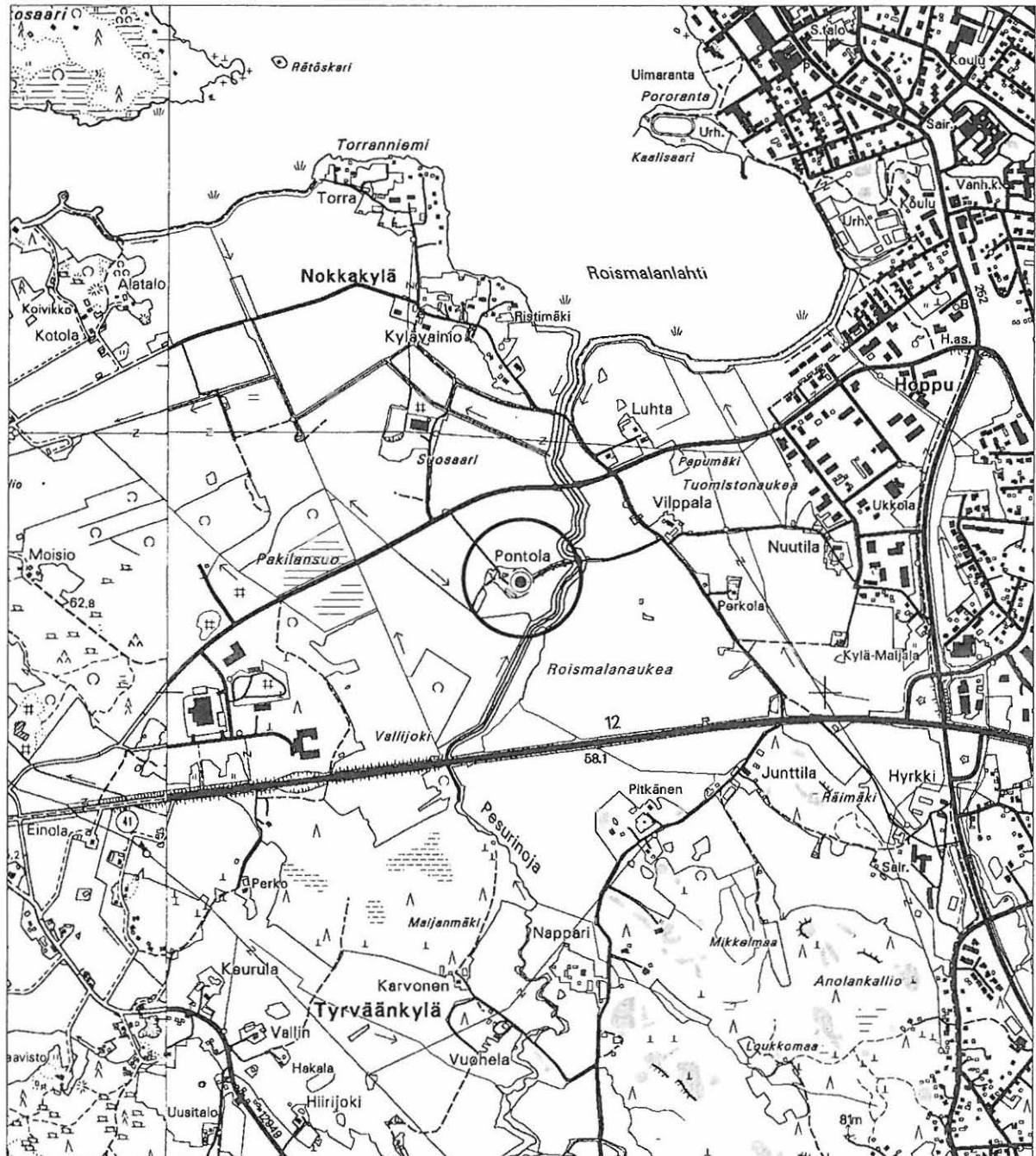
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6802340, Y:2441080, Z:60

P:6808745, I:3280510

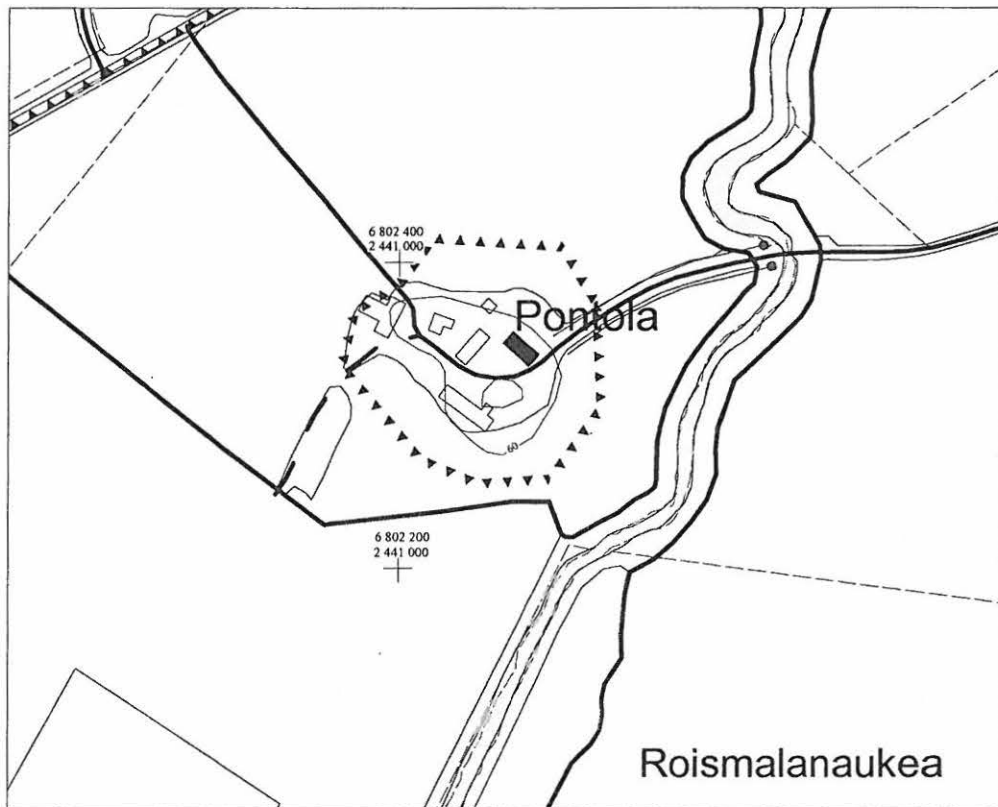
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● Pontolan talo

14. Pontola
Yleiskartta 1:5000

Piirt. V. Adel
Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos

▲▲▲▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

15. Nuutila (kivirakenteet - kiukaat - uusi aika)

**Muinaisjäännös-
rekisterinumero:**

Kunta: Vammala **Kylä:** Roismala
Muinaisjäännöstyyppi: Kivirakenteet **Tyypin tarkenne:** kiukaat
Ajoitus: uusi aika
Rauhoitusluokka: - **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: ei mj., ks. "Lisätietoja"
Sijainti: PK 2121 07 Vammala
 X:6802580, Y:2441925, Z:65
 P:6808945, I:3281365
 Vammalan kirkosta 1,9 km SE

Aiemmat löydöt:

-

Inventointilöydöt:

-

Tutkimukset:

Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot:

912-482-1-142

Tarkastus:

3.5.2005

Kartat:

1:20 000, 1:2000

Kuvat:**Negatiivit:** -**Diat:** -**Sijainti ja maasto:**

Kohde sijaitsee n. 360 m Turuntien W-puolella, n. 230 m Pesurinkadun SE-puolella, Liekovedestä kaakkoon pistävän Roismalanlahden rannasta 0,5 km SSE, pienellä, mutta korkealla moreenimäellä Nuutilan talon NW-puolella.

Kohteen kuvaus:

Kiukaan raunio. Sijaitsee korkean, kuusimetsää kasvavan mäen laella, sen N-päässä, rakennuksen (riihen?) pohjan N-päässä. Maanomistajan mukaan paikalla on 1700- tai 1800-luvulla sijainnut jokin rakennus. 4,5 m (N-S) x 3 x 0,8 m kokoinen, kupera kumpu. Muutama 0,2-0,3 m kokoinen kivi pistää esiin, varsinkin kummun N-reunassa, jossa hahmottuu melko suora kiveyksen pohjakerroksen reuna. Muuten raunio on turpeen ja pensaikon peitossa, lisäksi sen NE-kulman päällä kasvaa n. 50 v. vanha kuusi ja vielä vanhemman, yli 50 vuotiaan kuusen kanto SE-kulmassa, joten rakennus on purettu viimeistään 1900-luvun alkupuolella. Rakennuksen W- ja N-seinien kivijalka hahmottuu. Se koostuu muutamasta halkaisijaltaan n. 40-60 cm olevasta luonnonkivistä; rakennuksen mitat olivat arviolta n. 13 m (N-S) x 8 m.

Laajuus:

Kiukaan raunion mitat n. 4,5 m (N-S) x 3 m, koko rakennuksen pohjan mitat n. 13 m (N-S) x 8 m

Ehdotus suoja-alueeksi:

-

Suojelutoimenpiteet:

maanomistaja itse kertoi kohteesta ja oli oppaana

Havaintomahdollisuudet:

hyvät

Lähistön kohteita:

Papumäki, esihistoriallinen(?) ja/tai historiallinen asuinpaikka, tervahauta ja peltoröykkiö (kohde 5), n. 350 m WNW.

Tiedossa olevat

-

maankäyttösuunnitelmat:**Suosittelvat**

-

jatkotoimenpiteet:**Lisätietoja:**

Kyseessä ei ole muinaismuistolaililla rauhoitettu kohde. Se on kuitenkin otettava huomioon kaavoituksessa suojeltavana asutushistoriallisena kohteena (s -merkintä).

Koekuopat:

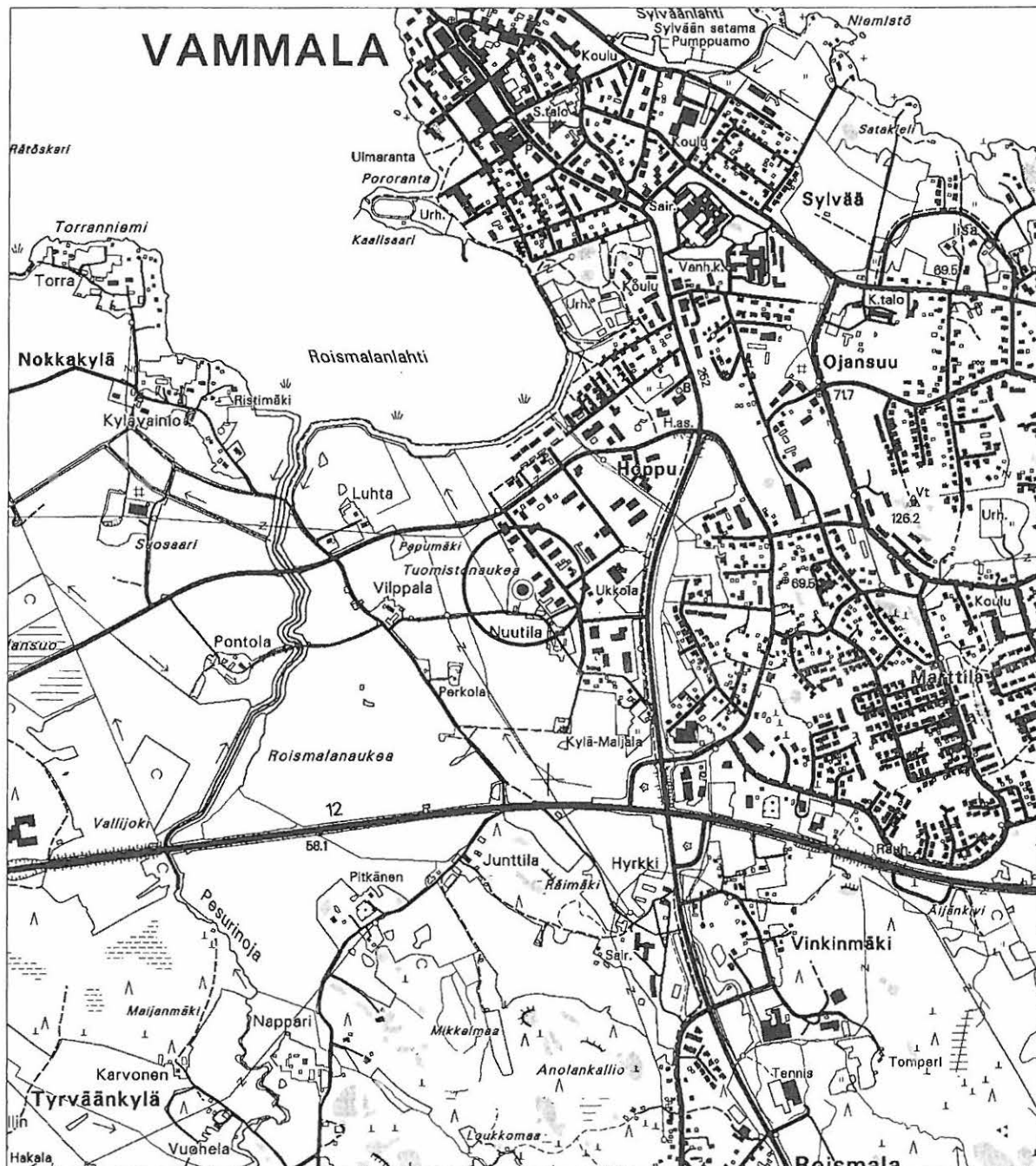
-

Pintapöiminta:

-

15. Nuutila
 PK 2121 07 Vammala
 MK 1:20000
 X:6802580, Y:2441925, Z:65
 P:6808945, I:3281365

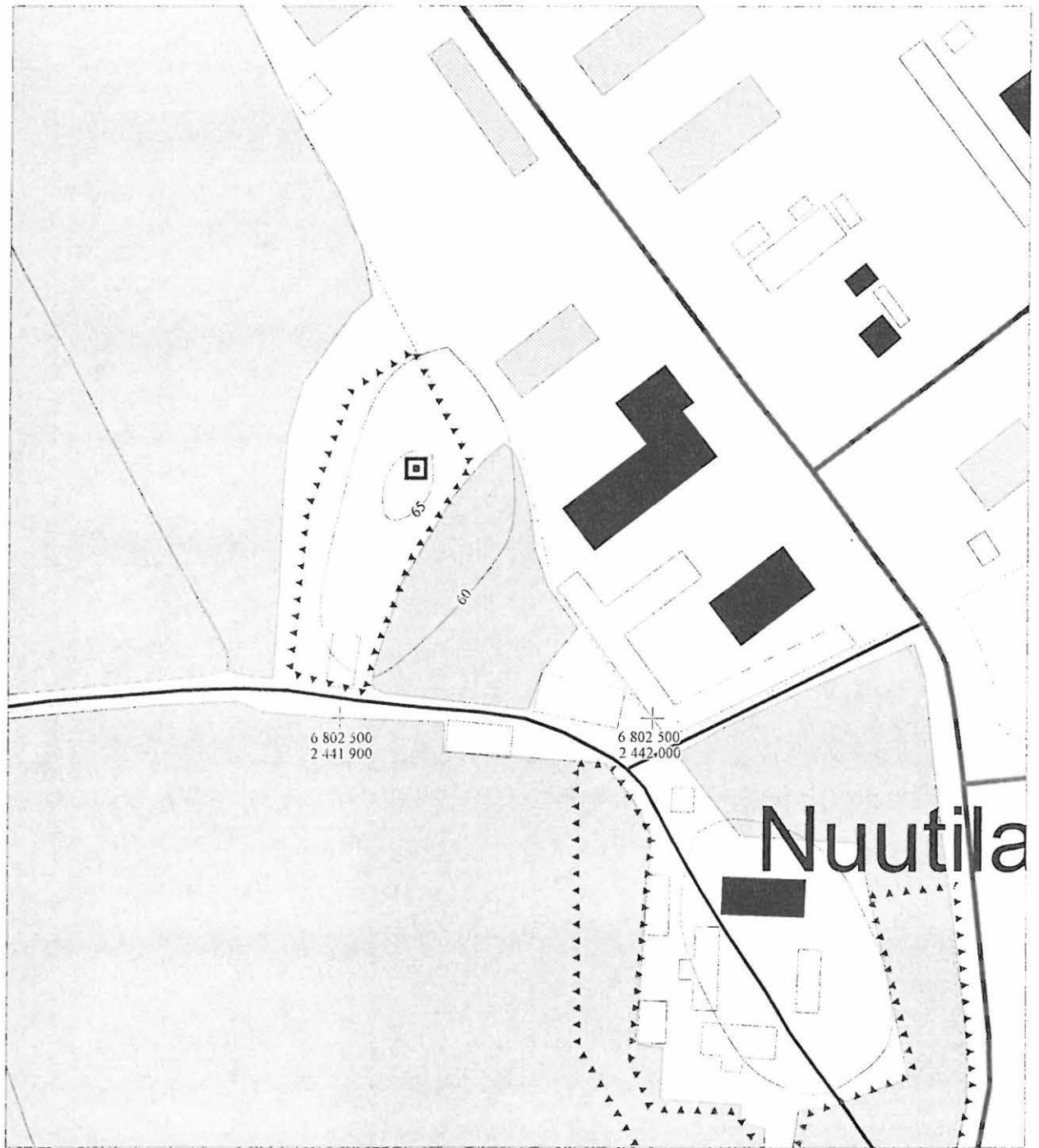
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

● kiukaan raunio ja rakennuksen pohja

15. Nuutila
Yleiskartta 1:2000

Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos

▣ kiukaan raunio

tarkastetun alueen raja

16. Kaalisaari (asuinpaikat - - kivikautinen)

Muinaisjäännös-
rekisterinumero:

Kunta: Vammala **Kylä:** Marttila
Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat **Tyypin tarkenne:**
Ajoitus: kivikautinen
Rauhoitusluokka: - **Lukumäärä:** 1
Luokitusehdotus: Luokka 3 (kohde on tuhoutunut kokonaan)
Sijainti: PK 2121 07 Vammala
 X:6803700-6803780, Y:2441490-2441530, Z:58-60
 P:6810080-6810160, I:3280990-3281020
 Keskipiste X:6803740, Y:2441510, P:6810120, I:3281005
 (v. 1949 löytöpaikat inventointikartan mukaan)
 Vammalan kirkosta 0,7 km SSW

Aiemmat löydöt: KM 9909, kvartsi-iskoksia 4 kpl. Löydetty urheilukentältä ja sen N-puoleisesta leikkauksesta Naurisniemestä (Kaalisaaresta) (tark. 1934). Tyrvään seudun museo 1824, tasatalta (tasatalta on mainittu myös ed. löydön tiedoissa "samasta paikasta" löytyneenä). KM 12318, kvartsi-iskoksia 4 kpl (inv. 1949). Löydetty urheilukentältä, soittolavan lähettäviltä sekä saaren S-rannalta, juoksuradan ulkopuolelta, tasaisiksi kaivetulta savipohjaiselta paikalta (Erä-Esko 1949: 12-13).

Inventointilöydöt:

-

Tutkimukset:

Tarkastus Nils Cleve 1934
 Inventointi Aarni Erä-Esko 1949
 Inventointi Vadim Adel 2005

Kiinteistötiedot:

1:82

Tarkastus:

6.5.2005

Kartat:

1:20 000, 1:5000

Kuvat:**Negatiivit:** -**Diat:** -**Sijainti ja maasto:**

Kohde sijaitsee Liekoveeten idästä pistävällä, n. 250 x 100 m laajusella niemellä, jonka kärkiosa on aikaisemmin ollut saarena. Saarta erottanut salmi on täytetty ja siten muodostuneelle niemelle on rakennettu 1930-luvulla (?) n. 130 m (W-E) x 65 m kokoinen urheilukenttä, jonka ympäri kulkee lisäksi kävelytie.

Kohteen kuvaus:

Löytöjen perusteella Kaalisaaresta on sijainnut kivikautinen asuinpaikka, joka on kokonaan tuhoutunut urheilukentän rakentamisen ja sitä ympäröivän virkistysalueen kunnostamisen yhteydessä. Alue on perusteellisesti muokattu, paikoin täytetty, paikoin tasoitettu.

Laajuus:

-

Ehdotus suoja-alueeksi:

-

Suojelutoimenpiteet:

-

Havaintomahdollisuudet: huonot (alueella ei ole säilynyt alkuperäistä maastoa tai maanpintaa)**Lähistön kohteita:**

Kaalisaaren vierestä, Vaseniuksen tontilta on n. 60 m korkeudesta löydyntynyt reikäkivi (Tyrvään seudun museo; Salo 2004, 137).

Tiedossa olevat

-

maankäyttösuunnitelmat:**Suosittelavat**

-

jatkotoimenpiteet:**Lisätietoja:**

-

Koekuopat:

-

Pintapoiminta:

Inventoinnin yhteydessä tutkittiin niemen etelärannan rantatörmä ja niemen NW-kärjessä oleva pieni mäki. Ei löytöjä.

16. Kaalisaari

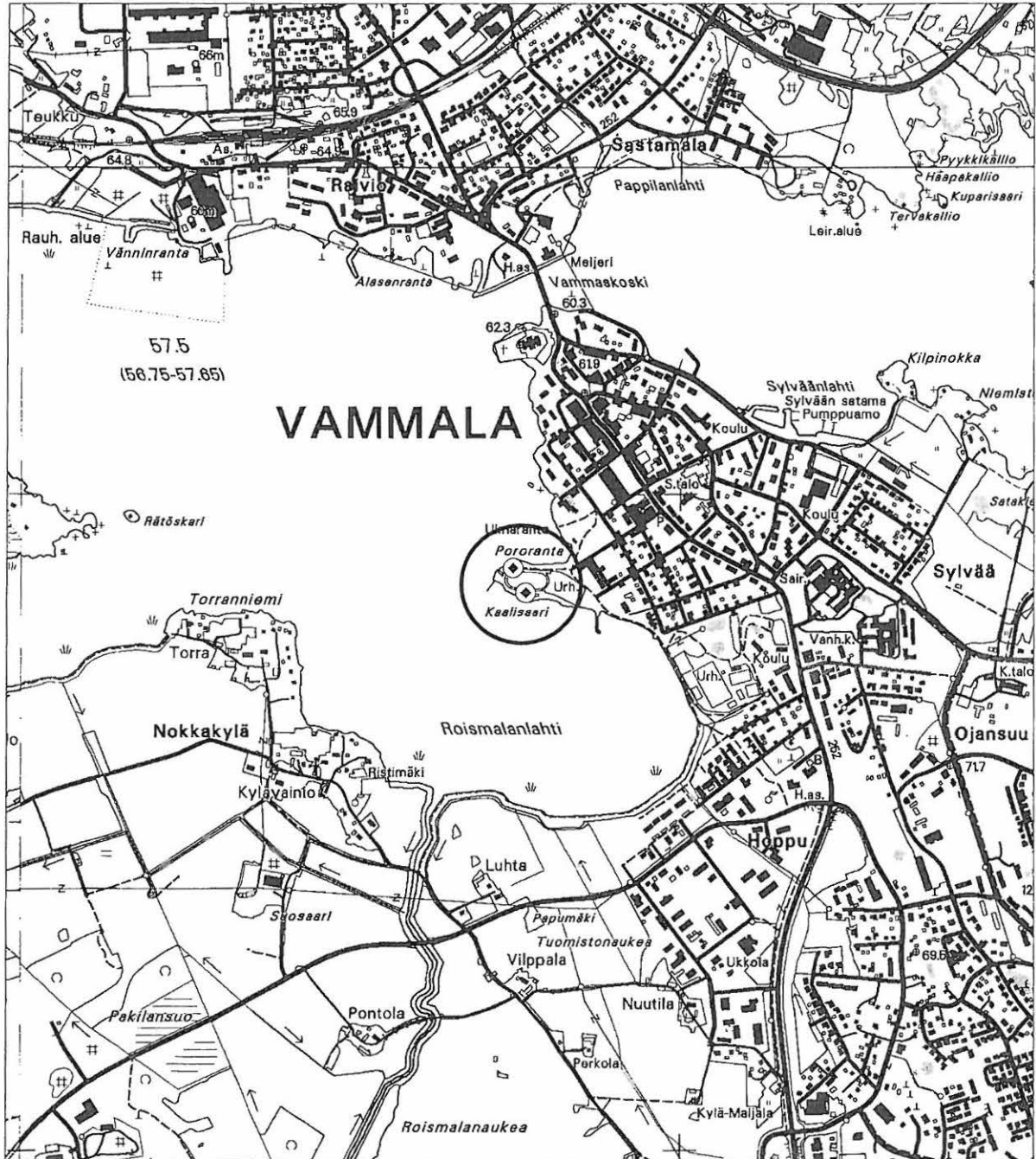
PK 2121 07 Vammala

MK 1:20000

X:6803700-6803780, Y:2441490-2441530, Z:58-60

P:6810080-6810160, I:3280990-3281020

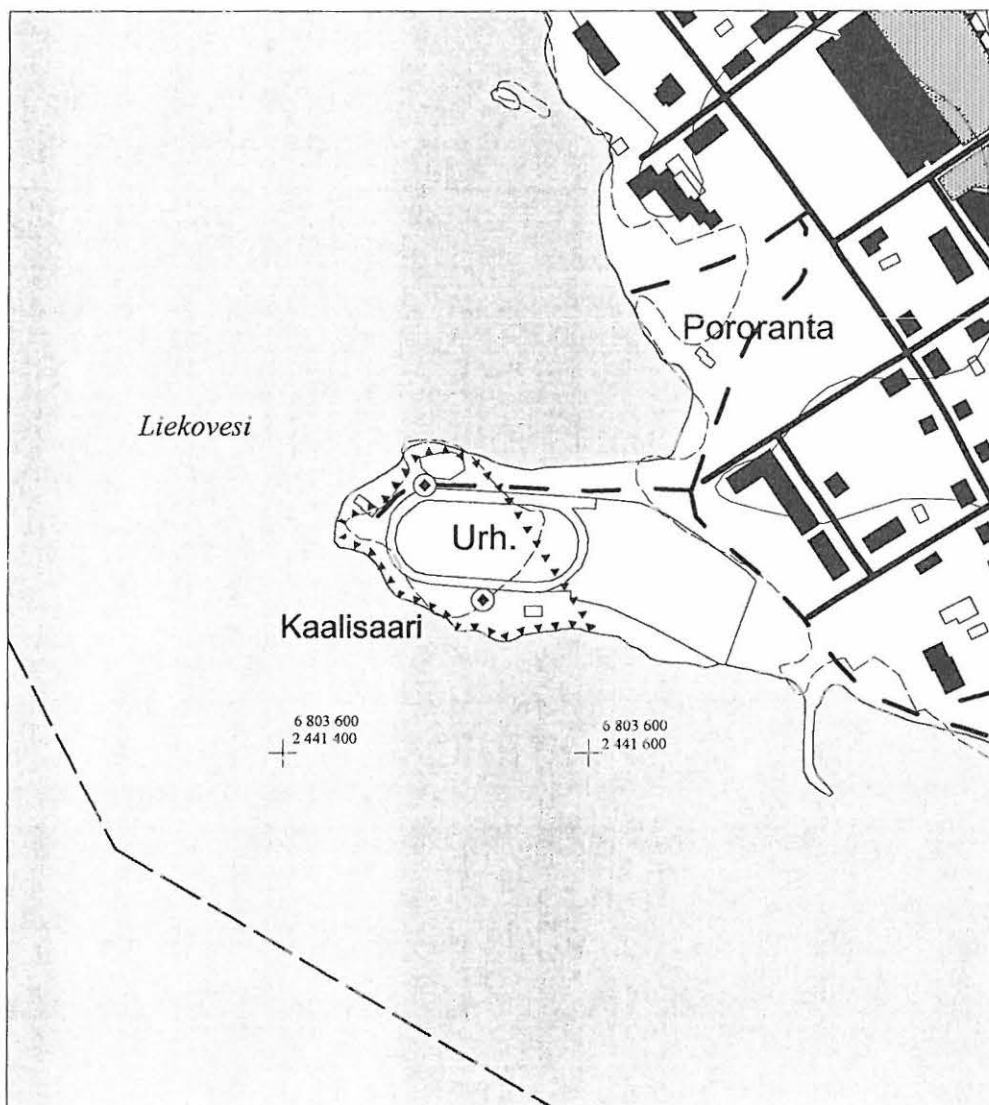
Pohjana ote PerusCD:ltä "Häme, versio 99", (c) Maanmittauslaitos

⊙ löytöpaikka

16. Kaalisaari
Yleiskartta 1:5000

Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos

⊕ v. 1949 löytöpaikka

▲▲▲▲▲▲▲▲ tarkastetun alueen raja

YHTEENVETO

Liekoveden eteläosan ja Liekosaaren arkeologisen inventoinnin yhteydessä tarkastettiin yhteensä 16 arkeologista kohdetta, joista 10 luokitettiin muinaismuistolain tarkoittamiksi kiinteiksi muinaisjäännöksiksi. Ne sijaitsevat pääsääntöisesti savi- tai turvepeltojen ja veden ympäröimien moreenimäkien rinteillä tai lailla. Huomattavin muinaisjäännös- ja löytökeskittymä sijaitsee Nokkakylän alueella, Roismalanlahden länsi- ja lounaisrannoilla.

Inventoinnissa löydettiin ja dokumentoitiin kuusi ennestään tuntematonta, suojeltavaa muinaisjäännöskohdetta, ja alueen kiinteiden muinaisjäännösten määrä kasvoi siten 2,5 kertaa. Suurin osa niistä kuuluu luokkaan 2 (rauhoitettu kohde, jonka arvon selvittäminen edellyttää tarkempia tutkimuksia). Luokkaan 1 (valtakunnallisesti merkittävä kohde, jonka säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa) kuuluu kolme kohdetta (kohteet 1, 2 (suurin osa) ja 8). Inventoinnissa tarkastettiin ja dokumentoitiin lisäksi muita kohteita, jotka eivät ole rauhoitettuja, mutta myös täydentävät Vammalan arkeologista kuvaa.

Tutkimuksellisesti tärkeimpänä inventoinnin tuloksena voidaan ehkä pitää sitä, että sen tuloksena alueelta löytyi kiinteitä muinaisjäännöksiä kivi- ja varhaismetallikaudelta (kohteet 6, 7 ja 9) ja toisaalta myös historialliselta ajalta (kohteet 4-5); kaikki ennestään tunnetut kohteet ajoittuvat rautakaudelle. Ennen inventointia alueelta ei myöskään tunnettu yhtään säilynyttä esihistoriallista asuinpaikkaa, vaan tiedossa oli pelkästään kalmistoiksi tulkittuja muinaisjäännöksiä, joiden tarkempi paikantaminen on kuitenkin myös yksi inventoinnin tärkeistä tuloksista.

Alueen esihistorialliset pyyntikulttuurin asuinpaikat ajoittuvat neoliittiselle kivikaudelle (n. 5100-1500 eKr.) tai varhaismetallikaudelle (n. 1500 eKr.-300 jKr.). Suurin osa niistä sijaitsee suo- tai vesijättöpeltojen reunoilla, muinaisilla järvenrannoilla, 58-62 m:n korkeudella merenpinnan yläpuolella, toiset ovat edelleen järven rannalla. Kaikki kolme säilynyttä asuinpaikkaa (kohteet 6, 7 ja 9) sijaitsevat peitteisessä maastossa, ja ne löydettiin kaivamalla koekuoppia topografisesti sopiville alueille. Kahden kohteen löytöaineisto koostui lähes pelkästään keramiikanpaloista, mikä on suhteellisen harvinaista inventointitutkimuksessa (kohteet 6, Pakilansuo, ja 9, Liekosaari 2). Tavallisempia kivikautisia asuinpaikkalöytöjä - kiviesineiden valmistuksessa syntyneitä kvartsi- ym. kivi-iskoksia ja palaneita luita – myös saatiin talteen ja eniten Kaistin asuinpaikalta (kohde 7). Kaikki nämä asuinpaikat ovat pieniä, vain 600-1000 m² laajoja, ja ne olivat käytössä todennäköisesti suhteellisen lyhyen ajan.

Inventointialueen rautakautisista kohteista kolme on osittain tutkittu ja tulkittu kalmistoiksi, jotka ajoittuvat roomalaisajan lopulta merovingiajan loppuun (n. 300-800 jKr.). Noin 70 röykkiötä käsittävä Roismalan Ristimäen kalmisto (kohde 2) on tutkimusalueemme kuuluisin ja laajin kiinteä muinaisjäännös, jonka pinta-ala on yli 20 000 m². Toiseksi suurin säilynyt röykkiökalmisto sijaitsee Liekosaaressa (kohde 8). Inventoinnin yhteydessä löydettiin kaksi rautakautista hautaröykkiötä myös Torran-Maijalan kalmistoalueelta (kohde 3), joka on kuitenkin suureksi osaksi tuhoutunut. Röykkiöitä, joista osa saattaa olla rautakautisia hautoja, tunnetaan kolmesta muustakin kohteesta (kohteet 1, 7 ja 10). Rautakautisiin asuinpaikkoihin mahdollisesti viittaavia löytöjä saatiin inventoinnin yhteydessä myös kolmesta kohteesta (kohteet 4, 5 ja 11).

Alueen muinaisjäännöskannan nuorimman ”kerrostuman” muodostavat historiallisen ajan kohteet. Niistä mielenkiintoisin on Roismalan Hyrkin talon paikka, joka autioitui todennäköisesti 1700-luvulla (kohde 4). Kohde sijaitsee vanhalla kylätontilla, jolla oli asutusta jo rautakaudella.

ARKISTOLÄHTEET

- Vammala. Löytökortisto. - MV/AOA, Kansallismuseon kivi- ja rautakauden topografinen löytökortisto.
- Ailio, Julius 1923: Rautakauden löytö Tyrväältä, Roismalan Torrasta. Tarkastuskertomus 13.9.1923. - MV/AOA. 2 s.
- Bergström, Matti 1985: Vammala Roismala Torra. Koekaivaus rautakautisen kalmiston lähellä. Raportti 4.11.1985. - MV/AOA. 2 s.
- Erä-Esko, Aarni 1949: Tyrvään pitäjän ja Vammalan kauppalan kiinteät muinaisjäännökset. Inventointikertomus. - MV/AOA. 23 s.
- Heikkurinen-Montell, Tuula 1987: Vammala Ristimäki. Esihistoriallisen kohteen tarkastus 16.7.1986. Raportti 18.2.1987. - MV/AOA. 4 s.
- Heikkurinen-Montell, Tuula 1989: Vammala Lieko- eli Pappilansaari. Esihistoriallisen kohteen tarkastus. Raportti 28.7.1989. - MV/AOA. 4 s.
- Heikkurinen-Montell, Tuula 1990: Vammala Liekosaari. Arkeologisen kohteen tarkastus. Raportti 4.10.1990. - MV/AOA. 4 s.
- Heiskanen, Jari 2002: Vammalan kulttuuriympäristöinventointi. Maisemahistoriaselvitys. PM.– PM, arkisto.
- Limon, Jean 1778: Jokisivun jakokunnan kartta. – Varsinais-Suomen maanmittaustoimiston arkisto, Turku.
- Luoto, Jukka & Pärssinen, Martti 1980: Vammala, Roismala, Ristimäki 1980. Yleiskartta 1:500. Turun yliopisto. - MV/AOA.
- Meinander, C. F. 1946: Liekosaari 17.5.1946. Kartta 1:1000. - MV/AOA.
- Ojala, Helena 1987: Vammalan Liekoveden ympäristön rautakaudenajan hautojen inventointi ja ympäristön koekuopitus 1986. Raportti 23.2.1987. Turun yliopisto. - MV/AOA. 18 s.
- Ojala, Helena 1988: Vammala (Tyrvää) Roismala Nokkakylä Ristimäki Suhonen. Rautakautisen hautakummun kaivaus ajalla 13.7.-14.8.1987. Raportti 1.3.1988. Turun yliopisto.
- Ojala, H. & Kolehmainen, H. 1989: Vammala Roismala Nokkakylä Ristimäki Suhonen. Rautakautisen hautakummun kaivaus ajalla 20.6.-15.7.1988. Raportti 1.2.1989. Turun yliopisto.
- Pellinen, Hanna-Maria 2002: Vammalan Tyrväänkylän Toivon, Pukin, Harjulan ja Riihimäen sekä Kaukolan koulun alueen röykkiökartoitus 2002. Raportti. PM.– PM, arkisto. 43 s.
- Purhonen, Paula 1985: Vammala, Roismala, Ristimäki. Rautakautisen kalmiston tarkastus 1980 ja 1981. Tarkastuskertomus 7.3.1985. - MV/AOA. 3 s.
- Rinne, Juhani 1903a: Tutkimuksia Ristimäen rautakautisella polttokalmistolla Roismalan kylässä Tyrvään pitäjässä kesäkuussa 1903. Raportti 20.11.1903. - MV/AOA. 10 s.
- Rinne, Juhani 1904a: Ristimäen polttokalmisto Tyrvään pitäjän Roismalan kylässä. Kartta 1:1000. - MV/AOA.
- Rinne, Juhani 1904b: Polttokalmisto Tyrvään pitäjän Roismalan kylässä (alkup. tonttialue). Kartta 1:1000. - MV/AOA.
- Salmo, Helmer 1948: Kaivaukset Tyrvään pitäjän Lieko- eli Pappilansaarella ja Kaukolan kylässä kesä- ja heinäkuussa 1947. Raportti 6.II.1948. - MV/AOA. 8 s.

KIRJALLISUUS

- Alhonen, Pentti 1991: Satakunnan luonnon geologinen historia. – *Satakunnan historia I, 1*. Rauma. S. 13-84.
- Alhonen, Pentti 1993: Pirkanmaan luonnonympäristön kehitys. – *Masunni. Kirjoituksia Tampereelta ja Pirkanmaalta. 1*. Tampereen museot. S. 7-24.
- Rinne, Juhani 1903b: Pari rautakautista polttokalmistoa Tyrvään pitäjässä. – *Suomen Museo X. 1903*. Hki. S. 77-86.
- Salmio, Leena 1980: Tyrvään Kaukolan, Tyrväänkylän ja Liekosaaren rautakautiset kalmistot. Suomalaisen ja vertailevan arkeologian pro gradu –tutkimus. – *Karhunhammas 6*. Turku. 224 s.
- Salmo, Helmer 1952: Rautakausi. *Satakunnan historia II*. Vammala. 512 s.
- Salo, Unto 2004a: *Sastamalan historia 1,2. Esihistoria*. Hämeenlinna. 607 s.
- Salo, Unto 2004b: *Sastamalan historia 1,2. Esihistorian liiteosa*. Hämeenlinna. 288 s.

LYHENTEET

AOA	arkeologian osasto, arkisto
HM	Hämeen museo (Tampere)
KM	Kansallismuseo (Helsinki)
MV	Museovirasto (Helsinki)
PM	Pirkanmaan maakuntamuseo (Tampere)
TYA	Turun yliopisto, arkeologian oppiaine (Turku)

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA (136488 - 136511)

Kuvannut Vadim Adel

Negatiivit on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin.

Neg nro	kuvan aihe	kuvattu suunnasta	pvm 2005
136488	Tuomisto. Röykkiö 1 (linjakeppi on röykkiön keskellä).	SSW	2.5.
136489	Tuomisto. Röykkiöt 4 (linjakeppi on röykkiön keskellä) ja 5 (taustalla).	NNW	2.5.
136490	Tuomisto. Röykkiö 6 (linjakeppi on röykkiön keskellä).	ENE	2.5.
136491	Rantapelto. Yleiskuva itäisestä löytöalueesta.	SE	11.5.
136492	Torra-Majjala. Röykkiö S, koekuoppa.	E	12.5.
136493	Torra-Majjala. Röykkiö N. Linjakeppi on koekuoppa 28:n kohdalla.	NE	12.5.
136494	Torra-Majjala. Röykkiö S. Linjakeppi on koekuoppa 27:n kohdalla.	SE	12.5.
136495	Torra-Majjala. Kalmiston keskiosaa.	ENE	12.5.
136496	Hyrkki. Koekuoppa 29.	W	12.5.
136497	Hyrkki. Yleiskuva talon paikasta; taustalla puuliiteri ja kuivuri.	NE	16.5.
136498	Roismala Rantapelto: läntinen löytöalue.	SE	17.5.
136499	Kaisti. Yleiskuva asuinpaikasta; linjakeppi on koekuopan kohdalla; taustalla vasemmalla rantamökki.	NE	17.5.
136500	Ristimäki: röykkiöitä itäisen röykkiöryhmän keskiosassa; taustalla vasemmalla kylätie.	S	19.5.
136501	Liekosaari 1. Röykkiöalueen keskiosa mäen laella.	W	20.5.
136502	Liekosaari 3. Röykkiö 1.	NE	20.5.
136503	Liekosaari 3. Röykkiö 2.	NNW	20.5.
136504	Liekosaari 1. Yleiskuva röykkiökalmistosta järveltä kuvattuna.	SW	20.5.
136505	Kaisti. Yleiskuva asuinpaikasta järveltä kuvattuna.	NW	20.5.
136506	Liekosaari 2. Yleiskuva löytöpaikasta. Linjakeppi sijaitsee koekuoppa 1:n kohdalla.	NE	23.5.
136507	Liekosaari 2. Koekuoppa 2:n paikka.	SE	23.5.
136508	Pakilansuo. Yleiskuva löytöpaikasta; lapio on koekuoppa 1:n kohdalla.	NW	24.5.
136509	Ristimäki. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta.	SE	24.5.
136510	Ristimäki. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta.	SE	24.5.
136511	Tuomisto. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta.	N	24.5.

LUETTELO DIAPOSITIIVEISTA (55920 - 55943)

Kuvannut Vadim Adel

Diat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin.

Dia nro	kuvan aihe	kuvattu suunnasta	pvm 2005
55920	Tuomisto. Röykkiö 1 (linjakeppi on röykkiön keskellä).	SSW	2.5.
55921	Tuomisto. Röykkiöt 4 (linjakeppi on röykkiön keskellä) ja 5 (taustalla).	NNW	2.5.
55922	Tuomisto. Röykkiö 6 (linjakeppi on röykkiön keskellä).	ENE	2.5.
55923	Roismala Rantapelto. Yleiskuva itäisestä löytöalueesta.	SE	11.5.
55924	Torra-Maijala. Röykkiö S, koekuoppa.	E	12.5.
55925	Torra-Maijala. Röykkiö N. Linjakeppi on koekuoppa 28:n kohdalla.	NE	12.5.
55926	Torra-Maijala. Röykkiö S. Linjakeppi on koekuoppa 27:n kohdalla.	SE	12.5.
55927	Torra-Maijala. Kalmiston keskiosaa.	ENE	12.5.
55928	Hyrkki. Koekuoppa 29.	W	12.5.
55929	Hyrkki. Yleiskuva talon paikasta; taustalla puuliiteri ja kuivuri. Linjakepit ovat koekuoppa 29:n (oikealla) ja 30:n (vasemmalla) kohdalla.	NE	16.5.
55930	Roismala Rantapelto: läntinen löytöalue.	SE	17.5.
55931	Kaisti. Yleiskuva asuinpaikasta; linjakeppi on koekuopan kohdalla; taustalla vasemmalla rantamökki.	NE	17.5.
55932	Ristimäki: röykkiöitä itäisen röykkiöryhmän keskiosaa; taustalla vasemmalla kylätie.	S	19.5.
55933	Liekosaari. Röykkiöalueen keskiosa mäen laella.	W	20.5.
55934	Liekosaari 3. Röykkiö 1.	NE	20.5.
55935	Liekosaari 3. Röykkiö 2.	NNW	20.5.
55936	Liekosaari. Yleiskuva röykkiökalmistosta järveltä kuvattuna.	SW	20.5.
55937	Kaisti. Yleiskuva asuinpaikasta järveltä kuvattuna.	NW	20.5.
55938	Liekosaari 2. Yleiskuva löytöpaikasta. Linjakeppi sijaitsee koekuoppa 1:n kohdalla.	NE	23.5.
55939	Liekosaari 2. Koekuoppa 2:n paikka.	SE	23.5.
55940	Pakilansuo. Yleiskuva löytöpaikasta; lapio on koekuoppa 1:n kohdalla.	NW	24.5.
55941	Ristimäki. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta.	SE	24.5.
55942	Ristimäki. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta.	SE	24.5.
55943	Tuomisto. Yleiskuva muinaisjäännösalueesta.	N	24.5.